

Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

1. Homepage.....	4
2. Voorwoord.....	5
3. Financiële samenvatting.....	7
4. Programma's.....	9
4.1 Bestuur en bedrijfsvoering.....	10
4.2 Economie.....	22
4.4 Omgevingskwaliteit.....	29
4.5 Samenleving.....	53
5. Paragrafen.....	89
5.1 Lokale heffingen.....	90
5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	96
5.3 Financiering.....	102
5.4 Grondbeleid.....	104
5.5 Kapitaalgoederen.....	108
5.6 Bedrijfsvoering.....	114
5.7 Verbonden partijen.....	122
5.8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo).....	126
6. Jaarrekening.....	128
6.1 Balans.....	129
6.2 Grondslagen.....	131
6.3 Toelichting op balans.....	138
6.4 Overzicht baten en lasten 2024.....	151
6.5 Rechtmatigheidsverantwoording.....	152
6.6 Financiële toelichting algemeen.....	155
7. Programmaverantwoording.....	157
7.1 Programma 1: Bestuur en bedrijfsvoering.....	158
7.2 Programma 2: Economie.....	163
7.3 Programma 3: Omgevingskwaliteit.....	165
7.4 Programma 4: Samenleving.....	172
8. Bijlagen.....	183
8.1 Incidentele baten en lasten.....	184
8.2 Algemene dekkingsmiddelen.....	186
8.3 Reserves en voorzieningen.....	189
8.4 Modelstaat A en B.....	194
8.5 SISA.....	195
8.6 WNT.....	205

8.7 EMU-saldo.....	206
8.8 Taakvelden.....	207

1.Homepage

2.Voorwoord

Voor u ligt de jaarrekening 2024 van de gemeente Ommen. Dit document biedt inzicht in onze financiële positie, de behaalde resultaten en de uitdagingen waar wij als gemeente voor staan.

Het afgelopen jaar hebben we ons ingezet om financieel gezond te blijven, in een dynamische en soms onvoorspelbare omgeving. Dankzij een solide financieel beleid en een doelgerichte inzet van middelen konden wij onze ambities grotendeels realiseren. Investerings in onder meer infrastructuur, wonen, duurzaamheid en zorg en welzijn hebben bijgedragen aan een gezonde en vitale samenleving. Daarbij hebben we ingezet om de lasten voor onze inwoners zo laag mogelijk te houden. De cijfers in deze jaarrekening laten zien dat we een gezonde financiële positie behouden, met een sluitende begroting en voldoende reserves om tegenvallers op te vangen.

Toch kijken we niet zonder zorgen naar de toekomst. De onzekere financiële vooruitzichten voor gemeenten worden een uitdaging. Het zogeheten 'ravijnjaar' 2026 komt dichterbij. Een jaar waarin de herverdeling van gemeentelijke middelen en de afbouw van de huidige financiële compensaties gevolgen gaan hebben voor onze begroting. Wij volgen deze ontwikkelingen nauwlettend en blijven via de VNG in gesprek met het Rijk om te pleiten voor een eerlijke structurele financiering.

Ondanks deze onzekerheid gaan we door met het bouwen aan de toekomst van de gemeente Ommen, zoals beschreven in het bestuursakkoord. We bedanken onze inwoners, ondernemers en partners voor hun bijdrage aan de behaalde resultaten in 2024 en kijken uit naar een blijvende constructieve samenwerking.

Leeswijzer

Wij realiseren ons dat de jaarstukken omvangrijk en complex kunnen zijn, dit komt vooral door de regelgeving Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Voor het jaarverslag is een nieuw hoofdstuk toegevoegd 'financiële samenvatting', waarin op hoofdlijnen ingegaan wordt op het verschil tussen het begrote en het werkelijk resultaat van het boekjaar 2024. Daarna start het jaarverslag. In het jaarverslag vindt u de programma's en de paragrafen waarin inhoudelijk een toelichting wordt gegeven op:

- Beschrijving van de programma's en de taakvelden

Jaarrekening 2024

- De doelstellingen, die verder zijn uitgewerkt volgens het stoplichtenmodel
  - **Zwart** = gerealiseerd
  - **Groen** = volgens planning
  - **Oranje** = niet volgens planning maar nog wel realiseerbaar
  - **Rood** = Niet realiseerbaar
- De acht verplichte paragrafen op grond van de BBV

In de jaarrekening vindt u onder meer:

- financiële samenvatting
- de balans met toelichting
- overzicht van baten en lasten
- rechtmatigheidsverantwoording
- financiële toelichting algemeen
- programmaverantwoording (verschillenanalyse per taakveld)
- diverse bijlagen (incidentele baten en lasten en reserves en voorzieningen).

De controleverklaring van de accountant heeft betrekking op de jaarrekening.

Met de rechtmatigheidsverantwoording 2024 verantwoordt het college zich aan de raad over het vraagstuk: hebben we rechtmatig gehandeld? Daartoe is in deze jaarstukken de "Rechtmatigheidsverantwoording" verplicht. Die is in deze jaarstukken opgenomen en vindt u op 2 plaatsen terug:

- In het jaarverslag als onderdeel van de paragraaf bedrijfsvoering. Hier worden de onrechtmatigheden groter dan € 35.000 toegelicht en aangegeven wordt wat er in de komende jaren wordt gedaan om dit in de toekomst te voorkomen.
- In de jaarrekening is een apart hoofdstuk hiervoor opgenomen met de beknopte resultaten.

Voor 2024 is de conclusie dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten en de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

3. Financiële samenvatting

Hieronder wordt ingegaan op het verloop van het begrotingssaldo en een verklaring op hoofdlijnen gegeven voor het verschil tussen het begrote en het werkelijk resultaat 2024.

In de vergadering van november 2023 heeft de raad de begroting 2024 vastgesteld. De begroting 2024 was met € 2.558.000 structureel sluitend. Voor de komende jaren werd ook een positieve ontwikkeling voorzien. Incidenteel werd voor 2024 een tekort voorzien van € -3.011.000. Het begrotingssaldo 2024 is na bedoelde raadsvergadering op de gebruikelijke momenten in de planning en control cyclus bijgesteld.

Na de 2e bestuursrapportage 2024 werd voor 2024 een voordelig resultaat begroot van € 4.835.000. Hierna zijn nog enkele mutaties doorgevoerd, waarna het definitieve begrote resultaat uitkomt op een bedrag van € 2.259.000.

De jaarrekening 2024 is afgesloten met een voordelig saldo van € 2.557.000. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de verschillen per programmaonderdeel groter dan € 250.000, waarmee in totaal een bedrag van €2.560.000 (verschil begroting en jaarrekening) is benoemd.

De belangrijkste afwijkingen hebben we in onderstaande tabel toegelicht.

Programma	Taakveld	Bedrag x € 1.000	Belangrijkste afwijkingen en verklaringen
Pr 1	Bestuur	-303	Een extra storting in de voorziening pensioenen wethouders door stijging van de rekenrente (i).
Pr 1	Bedrijfsvoering	-278	Een voordeel door een doorbelasting van het gebruik van het gemeentehuis door de opvang van statushouders (€ 530.000). Daarnaast incidentele extra kosten voor software en implementatiekosten (I en S).
Pr 1	Algemene uitkeringen	619	Extra nabetalingen over 2023 en incidentele uitkeringen over 2024 (i).
Pr 3	Duurzaamheid en Milieubeheer	-335	Meer betaalde duurzaamheidssubsidies (i).
Pr 3	Wonen en Bouwen	433	In 2024 zijn er meer vergunningen en daarbij behorende procedures doorlopen. Tegenover de hogere opbrengsten staan ook hogere kosten voor de bouw- en ruimtelijke ordeningstaken (i).
Pr 3	Grondexploitaties	741	Tussentijdse winstneming bij de grondexploitatie de Vlierlanden (i).
Pr 4	Onderwijshuisvesting	336	Dit wordt veroorzaakt doordat bij de najaarsrapportage 2024 er € 400.000 is toegekend aan het IHP 2025 en € 60.000 aan tijdelijke huisvesting Kindplein West. Deze kosten zijn nauwelijks uitgegeven in 2024. Hier wordt een overheveling van het budget naar 2025 voorgesteld. (I)
Pr 4	Samenkracht en burgerparticipatie	761	De vergoeding voor de opvang van vluchtelingen is een

			vast tarief op basis van het aantal beschikbare bedden. De kosten voor met name de catering zijn in 2024 omgezet naar daadwerkelijke kosten en eigen inkoop broodmaaltijden wat een besparing met zich mee brengt ten opzichte van de raming (i)
Pr 4	Inkomensregeling	589	Hogere ontvangen bijdrage loonkostensubsidie (€ 895.000) en hogere kosten voor Bijstand/IOAW/IOAZ (€ 382.000) (I)
Pr 4	Arbeidsparticipatie	432	Het ontstane voordeel wordt mede veroorzaakt doordat in 2024 kosten voor inburgering werden afgerekend die betrekking hadden op 2022 en 2023.
Pr 4	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-420	De overschrijding wordt veroorzaakt door een aantal zaken: een stijging van een aantal (grote) woningaanpassingen (van 4 naar 10) met een totale kostenpost van ca. €300.000), en een stijging van zowel het aantal als de kosten voor scootmobielen en elektrische rolstoelen (van 93 (2023) naar 110 in 2024. Dat laatste veroorzaakt een nadeel van bijna € 150.000 (S en I)
Pr 4	Huishoudelijke hulp WMO	-259	Dit verschil wordt veroorzaakt door zowel de stijging van de CAO huishoudelijke hulp (het uurtarief (S)
Pr 4	Begeleiding, dagbestedingen en beschermd wonen (WMO)	-552	Bij de begeleiding zien we een stijging van het aantal cliënten, waardoor de kosten zijn toegenomen. De complexiteit van de indicaties is groter geworden, waardoor de kosten ook toenemen (S)
Pr 4	Jeugdhulp behandeling	-1.383	Door de aanbesteding zien we een grote verschuiving vanaf 2023 en in 2024 van een aantal producten (jeugdhulp ambulant, kortdurend intensief, ambulante begeleiding naar maatwerkarrangementen jeugd. Dat betekent een grote groei in het aantal maatwerkarrangement bij jeugd (S en I)
alle	Overige	-80	Resterende afwijkingen.
Subtotaal		301	
Pr 1	Resultaat mutatie reserves (verwacht na najaarsrapportage inclusief latere mutaties)	2.259	Na de 2e bestuursrapportage 2024 werd voor 2024 een voordelig resultaat begroot van € 4.835.000. Hierna zijn nog enkele mutaties doorgevoerd, waarna het definitieve verwachte begrote resultaat uitkomt op een bedrag van € 2.259.000 positief.
Totaal verschil met begroting saldo		2.560	

Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen wij u naar de toelichting, zoals deze in deze jaarrekening is opgenomen.

4. Programma's

4.1 Bestuur en bedrijfsvoering

Inleiding

Omschrijving

Dit programma draait om onze rol en ons takenpakket die wij als gemeente hebben en hoe wij daarop ons bestuur en onze bedrijfsvoering inrichten. Die rol en het takenpakket zijn de afgelopen jaren flink veranderd door steeds snellere en grotere ontwikkelingen. Aan de ene kant verandert de vraag uit de samenleving: de Nederlanders zijn mondiger, beter geïnformeerd en digitaler. Aan de andere kant is onze klassieke rol als overheid die 'voor haar burgers zorgt' steeds minder gewenst en houdbaar. Daardoor verschuift onze rol naar die van regisseur en netwerkpartner. Daarin werken we, waar mogelijk, vanuit zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners. En helpen we als partners met het uitvoeren van goede oplossingen.

Ook krijgen we steeds meer grotere en ingewikkeldere taken. Denk alleen al aan de decentralisaties in het sociaal domein en de uitwerking daarvan. We hebben als gemeente de blijvende verantwoordelijkheid om grip te houden op ons werk en onze (financiële) resultaten. Kortom, er wordt veel gevraagd van ons verandervermogen. De ontvlechting uit de Bestuursdienst Ommen-Hardenberg (BOH) en herstart als organisatie per 1 januari 2019 grepen wij aan om hier flinke stappen in te zetten. Denk hierbij aan:

- Bedrijfsvoering
- manieren van werken
- ondersteuning
- planning & control

Wij maken zo een relatief kleine regie-/netwerkgemeente die als organisatie veel taken door andere partijen laat doen. Wij noemen dit het Ommen 4.0-model. De basis hiervan hebben we beschreven in de 'Houtskoolschets Ommen 4.0'. Om dit model concreet en succesvol te maken, werken we de komende jaren bewust aan deze organisatieontwikkeling. We willen daarin ook een kweekvijver en experimenteercentrum zijn voor jong talent.

Bestuurlijke prioriteiten

1. Het op orde brengen van de dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven.
2. Het verder ontwikkelen van de organisatie Ommen 4.0

Wat willen we bereiken

1. Bedrijfsvoering
  - Optimaliseren en verbeteren van de dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven;
  - een gemeente die zelf inspeelt op nieuwe ontwikkelingen en haar taken goed kan (laten) vervullen;
  - versterken en doorontwikkelen van de organisatie Ommen 4.0 waarmee we ons richten op een betere dienstverlening aan inwoners en bedrijven;
  - realiseren van gemeentelijk vastgoed dat jarenlang mee gaat en bij de organisatie past.
2. Bestuur
  - Besturen vanuit een verbindende, behulpzame en faciliterende stijl.
3. Treasury
  - Zorgen voor een meerjarig sluitende begroting;
  - voorkomen of beperken dat inwoners en bedrijven meer belasting gaan betalen.

Depla-indicatoren

Eenheid	Periode	Bron	Ommen	Nederland	< 25000 inwoners
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden					
in Euro's	2023	COELO	800	Geen data	947
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden					
in Euro's	2023	COELO	831	Geen data	1037

Doelstellingen

Naam	Status	Toelichting
Bestuur		
Mid term review coalitieakkoord	●	
Uitvoering geven aan participatiebeleid	●	
Opstellen griffieplan	●	
Facilitairen politieke discussie door aanpassing behandelproces en -stukken	●	
Bedrijfsvoering		
Integrale analyse toekomstbestendigheid gemeentelijk vastgoed inclusief renovatie / nieuwbouw gemeentehuis	●	
Uitvoering te geven aan ons doorontwikkelingsplan inclusief dienstverlening en dit mede op basis van te houden klanttevredenheidsonderzoeken.	●	
OZB woningen		
Motie onderzoek naar verlaging woonlasten eenpersoonshuishoudens	●	

Bestuur

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
Tot dit taakveld behoort de facilitering van de bestuursorganen: burgemeester, college van burgemeester en wethouders, raad en raadscommissies, de ondersteuning van de raad, griffie, regionale, landelijke en internationale bestuurlijke samenwerking, lokale rekenkamer, ombudsfunctie en accountantscontrole.
2. Wat willen we bereiken?
We zijn een gemeente die bestuurt vanuit een verbindende, dienstbare en faciliterende stijl. Ook willen we de kracht van de samenleving gebruiken. Dit doen wij door: <ul style="list-style-type: none"> · <i>Het mogelijk maken van politieke discussie door het aanpassen van behandelproces -en stukken:</i> we verbeteren de kwaliteit van de behandelstukken. Dat doen we in overleg met de raad. Waardoor ook de inhoudelijke behandeling beter gefaciliteerd wordt. · <i>Mid term review:</i> we stellen een mid term review (tussentijdse herziening) op waarin we de voortgang, verdere planning en nodige bijstellingen opnemen. Dit doen we om zo de doelstellingen, zoals die zijn opgenomen in het coalitieakkoord, te presenteren. · <i>Participatiebeleid:</i> we voeren het (vast te stellen) participatiebeleid uit en richten onze werkprocessen daarop in.

Taakveld	
3. Wat hebben we bereikt?	
<p>Eind oktober is een plan van aanpak verbetering raadsvoorstellen vastgesteld. De acties genoemd in het plan van aanpak worden in 2025 verder opgepakt.</p> <p>In 2024 is een mid term review is opgesteld voor de behandeling van het perspectiefgesprek met de raadsleden.</p> <p>De participatieverordening (vastgesteld in 2023) is in 2024 in werking getreden. Er is een kwartiermaker participatie aangetrokken die de implementatie begeleidt, adviseert in de praktijk en medewerkers coacht in het leren werken met de verordening en participeren. Ook zijn er in 2024 trainingen gegeven en dient de kwartiermaker als vraagbaak.</p>	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Houvast voor de Toekomst; inspiratiedocument Ommer Motief 2030 · Omgevingsvisie Ommen Jouw Toekomst · Notitie Ruimte voor Initiatief · Houtskoolschets Ommen 4.0 · Participatiekader en participatieverordening 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	
Samenwerken	We werken samen via samenwerkingsverbanden en verbonden partijen.
Uitbesteden	

Naam	Status	Toelichting
Mid term review coalitieakkoord	●	
Uitvoering geven aan participatiebeleid	●	
Opstellen griffieplan	●	
Facilitairen politieke discussie door aanpassing behandelproces en -stukken	●	

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Bestuur	Baten	62	62	-224	-285
Bestuur	Lasten	-1.196	-1.196	-1.213	-17
Saldo		-1.134	-1.134	-1.437	-303

Beheer gebouwen en gronden

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren taken met betrekking tot onroerend goed dat niet in exploitatie is en niet aan een specifiek beleidsveld is toe te delen, beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt.	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen onze (pacht)gronden en gemeentelijke gebouwen en gronden, zoals het gemeentehuis, DOEK en voormalige schoolgebouwen goed en duurzaam beheren en onderhouden. Waar het kan en gepast is, vragen we huurgelden. Ons beleid richt zich op deze ambities. In de paragraaf kapitaalgoederen staat een overzicht van ons bezit en van onze financiële situatie.	
3. Wat hebben we bereikt?	
Zie hiervoor paragraaf kapitaalgoederen.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Raadsbrief afwegingskader Vastgoed · Meerjaren onderhoudsplan (MJOP) · Snippergroen beleid 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Regie
Samenwerken	
Uitbesteden	Beheer en onderhoud is door middel van de DVO Openbaar Gebied uitbesteed aan Hardenberg

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	176	274	220	-54
Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	-678	-1.322	-1.215	107
Saldo		-502	-1.048	-995	53

Bedrijfsvoering

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
<p>Tot dit taakveld behoren alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces: Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie, HRM, de gemeentesecretaris, inkoop, juridische zaken, bestuurszaken en bestuursondersteuning, informatievoorziening en automatisering, facilitaire zaken en huisvesting, documentaire informatievoorziening, managementondersteuning primair proces.</p>	
2. Wat willen we bereiken?	
<p>Een sterke ambtelijke organisatie die een zo goed mogelijke dienstverlening kan leveren aan bedrijven en inwoners en proactief kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen en haar taken goed kan (laten) uitvoeren. Dit doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> · uitvoeren van ons doorontwikkelingsplan inclusief dienstverlening, dit doen we deels op basis van klanttevredenheidsonderzoeken; • overdragen van taken en werkzaamheden die Gemeente Hardenberg nog op basis van het ontvlechtingssakkoord uitvoert, belangrijk daarbij is dat de kwaliteit van onze dienstverlening geborgd blijft. 	
3. Wat hebben we bereikt?	
<p>Uit het inwonerstevredenheidsonderzoek is gebleken dat de inwoners over het algemeen tevreden zijn met de gemeentelijke dienstverlening. In 2024 is een plan van aanpak dienstverlening en duidelijke taal opgesteld waarin de adviezen vanuit de inwonerstevredenheidsonderzoek centraal staan. Maar ook de motie Duidelijke taal. De concrete uitvoering vindt plaats in 2025.</p> <p>In 2024 zijn alle dienstverleningsovereenkomsten met Hardenberg beëindigd en zijn de werkzaamheden aan nieuwe dienstverleners overgedragen. Hierbij heeft het accent gelegen op een zo geruisloze mogelijke overgang voor onze inwoners. Dit is gerealiseerd door eerder te starten met de werkzaamheden en deze werkzaamheden gefaseerd over te nemen. Daarnaast is er veel geïnvesteerd in de juiste communicatie voor inwoners en andere stakeholders. Met de nieuwe dienstverleners zijn, als onderdeel van de opdracht, ook kwaliteitscriteria afgesproken. Deze kwaliteitscriteria komen overeen met die van de gemeente zodat ook hier eenduidigheid in is.</p>	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Houtskoolschets Ommen 4.0 · Ontwikkeltraject Samen Leren! · Pentekening · Conceptueel model overdracht taken (raadsbrief) 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Juridische zaken, Communicatie, Planning & Control, HRM, financiële administratie
Samenwerken	
Uitbesteden	Inkoop en de personele en salarisadministratie is uitbesteed aan een derde partij. ICT, gegevensbeheer en DIV zijn met een DVO uitbesteed aan Hardenberg.

Naam	Status	Toelichting
Integrale analyse toekomstbestendigheid gemeentelijk vastgoed inclusief renovatie / nieuwbouw gemeentehuis	●	
Uitvoering te geven aan ons doorontwikkelingsplan inclusief dienstverlening en dit mede op basis van te houden klanttevredenheidsonderzoeken.	●	

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot na wijziging	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Bedrijfsvoering	Baten	570	827	1.358	530
Bedrijfsvoering	Lasten	-13.037	-13.616	-14.424	-808
Saldo		-12.467	-12.789	-13.067	-278

Treasury

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury-functie, financiering, beleggingen, dividenden etc., schenkingen en legaten.	
2. Wat willen we bereiken?	
Met onze treasury-functie willen we op verschillende manieren zorgen voor een gezonde financiële positie: <ul style="list-style-type: none"> · altijd zorgen voor duurzame toegang tot financiële markten tegen goede voorwaarden; · beschermen van onze gemeentelijke vermogens- en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals rente-, koers-, krediet- en liquiditeitsrisico's; · minimaliseren van onze interne verwerkingskosten en externe kosten voor het beheren van geldstromen en financiële posities; · verbeteren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de limieten en richtlijnen van de Financiële verordening. De uitvoering van het treasury-beleid komt in de paragraaf financiering aan de orde.	
3. Wat hebben wij bereikt?	
Zie hiervoor paragraaf financiering.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Financiële verordening gemeente Ommen 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Planning & control en de financiële administratie
Samenwerken	
Uitbesteden	

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Treasury	Baten	416	1.287	1.433	146
Treasury	Lasten	-144	-644	-726	-82
Saldo		272	643	707	64

OZB Woningen

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoort de onroerendzaakbelasting (OZB) op de woning: belasting op eigendom woningen, heffing en waardering woningen, uitvoering OZB, bezwaar en beroep.	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen een evenwichtige verdeling tussen onze inkomsten en uitgaven, daarvoor heffen we onder meer de OZB-belasting.	
3. Wat hebben we bereikt?	
.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
.	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
.Zelf doen	Beleid en regie op uitvoering
Samenwerken	
Uitbesteden	De uitvoering is uitbesteed aan GBLT

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
OZB woningen	Baten	2.537	2.537	2.545	8
OZB woningen	Lasten	-7	-7	-18	-11
Saldo		2.531	2.531	2.527	-3

OZB niet-woningen

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoort de onroerendzaakbelasting (OZB) op niet-woningen: belasting op eigendom en gebruik bedrijven, heffing en waardering onroerende zaken, heffingen invordering, bezwaar en beroep.	

Taakveld	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen een evenwichtige verdeling tussen onze inkomsten en uitgaven, daarvoor heffen we onder meer de OZB niet-woningen.	
3. Wat hebben we bereikt?	
.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
.	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Beleid en regie op uitvoering
Samenwerken	
Uitbesteden	De uitvoering is uitbesteed aan GBLT

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
OZB niet- woningen	Baten	1.949	1.865	1.855	-10
OZB niet- woningen	Lasten	-38	-38	-27	11
Saldo		1.911	1.827	1.828	1

Parkeerbelasting

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoort de parkeerbelasting: heffing en invordering, opbrengsten parkeerfaciliteiten, opbrengsten boetes.	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen parkeren in het centrum reguleren, daarom geldt er een parkeerverordening. We hebben geen betaald parkeren, maar we geven wel parkeervergunningen uit die onder parkeerbelasting vallen.	
3. Wat hebben we bereikt?	
.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
.	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Het verstrekken van de vergunningen wordt uitgevoerd door de publieksbalie Ommen.

Taakveld	
Samenwerken	
Uitbesteden	Het parkeerbeleid en de verordening is onder de DVO openbaar gebied opgesteld.

Belastingen overig

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren overige mogelijke gemeentelijke belastingen, zoals: precariobelasting, reclamebelasting, heffing en invordering, bezwaar en beroep.	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen een evenwichtige verdeling tussen onze inkomsten en uitgaven, daarvoor heffen we onder meer overige belastingen als: reclame- en precariobelasting, begraafrechten en marktgeden en -leges.	
3. Wat hebben we bereikt?	
zie paragraaf lokale heffingen	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
.	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Het verstrekken van de vergunningen wordt uitgevoerd door de publieksbalie.
Samenwerken	
Uitbesteden	De uitvoering van belastingen is uitbesteed aan GBLT.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Belastingen overig	Baten	122	122	111	-10
Belastingen overig	Lasten	-86	-86	-86	0
Saldo		36	36	25	-10

Algemene uitkering

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren de uitkeringen uit het gemeentefonds: algemene uitkering, integratie-uitkeringen, decentralisatie-uitkeringen, artikel 12-uitkering.	

Taakveld
2. Wat willen we bereiken?
We willen dat de gemeentelijke belastingen die onze inwoners betalen in een goede verhouding staan met de voorzieningen die we hen bieden. Daarom zorgen we voor een gezond en duurzaam financieel beleid. We zorgen met de opbrengst van de gemeentelijke belastingen voor goede voorzieningen. Een sluitende begroting hoort daar ook bij. Met de opbrengst van de betalingen kunnen we de kosten van onze verleende diensten betalen.
3. Wat hebben we bereikt?
.
4. Beleidskaders voor uitvoering
<ul style="list-style-type: none"> · Financiële verordening gemeente Ommen · Nota Reserves en Voorzieningen

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
OMM.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	Baten	40.471	42.471	42.872	401
OMM.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	Lasten	-218	-218	-	218
Saldo		40.253	42.253	42.872	619

Overige baten en lasten

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
Tot dit taakveld behoren: stelposten, taakstellende bezuinigingen, begrotingsruimte en (schatting) van niet voorziene uitgaven.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ Lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Overige baten en lasten	Baten	-	164	322	158
Overige baten en lasten	Lasten	-2.484	-678	-910	-232
Saldo		-2.484	-514	-588	-74

Vennootschapsbelasting

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
<p>Op dit taakveld wordt (de raming van) het te betalen bedrag vennootschapsbelasting als last geboekt. Het gaat om het (geraamde) bedrag van de aanslag vennootschapsbelasting voor het betreffende begrotingsjaar/verantwoordingsjaar. Dit bedrag is verschuldigd vanwege fiscale winst die per saldo is gerealiseerd op ondernemingsactiviteiten in het betreffende begrotingsjaar na eventuele verrekening van fiscale verliezen uit eerdere begrotingsjaren.</p> <p>Ook in de jaarrekening zal het veelal nog gaan om een raming van het bedrag van de aanslag, omdat de definitieve aanslag dan nog niet is ontvangen.</p> <p>Daarom wordt op dit taakveld ook het eventueel voorkomend verschil geboekt tussen het bedrag van de in het begrotingsjaar ontvangen definitieve aanslag vennootschapsbelasting over een ouder begrotingsjaar en het bedrag dat als raming in de jaarstukken voor dat oudere jaar is opgenomen.</p>
2. Wat willen we bereiken?
<p>We willen voldoen aan onze vennootschapsbelastingplicht (Vpb-plicht), die sinds 2016 geldt voor alle winstgevende ondernemingsactiviteiten van gemeenten. We zijn het eens met het doel van deze Vpb-plicht. Dat houdt in dat we zorgen voor een gelijk speelveld tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen.</p>
3. Wat hebben we bereikt?
<p>De winstgevende ondernemingsactiviteiten zijn klein. De opbrengsten zijn minimaal en gezien een nog te verreken verlies is er komende jaren geen afdracht vennootschapsbelastingplicht (vpb) te verwachten. De aangiften vpb zijn ingediend tot en met 2023.</p>

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Vennootschap sbelasting (VpB)	Baten	-	-	-	-
Vennootschap sbelasting (VpB)	Lasten	-48	-8	61	69
Saldo		-48	-8	61	69

Mutaties reserves

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Mutaties reserves	Baten	-	4.416	17.482	13.066
Mutaties reserves	Lasten	-	-153	-13.218	-13.065
Saldo		-	4.263	4.264	1

Resultaat

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Res. van de rekening van baten en lasten	Baten	6.399	8.977	-	-8.977
Res. van de rekening van baten en lasten	Lasten	-5.959	-11.236	-	11.236
Saldo		440	-2.259	-	2.259

4.2 Economie

Inleiding

Omschrijving

In dit programma draait het om onze zorg voor een economische groei die bijdraagt aan:

- welvaart
- welzijn
- omgevingskwaliteit

Een aantrekkelijke plek om te wonen, werken en leven en gastvrijheid in een groene, kwalitatief hoogwaardige omgeving vormen het fundament voor deze groei. Daarom investeren we als gemeente in:

- hoogwaardige woonmilieus
- een aantrekkelijk centrum
- aantrekkelijke vestigingslocaties voor bedrijven en diensten
- goede bereikbaarheid
- een gevarieerd recreatief aanbod

Met Agro & Food, de vrijetijdseconomie, bedrijvigheid (denk bijvoorbeeld aan industrie en bouwbedrijven), zorg en dienstverlening beschikt Ommen over meerdere krachtige pijlers die haar economische groei steunen en vormgeven. De verbindingen en samenwerkingen (crossovers) tussen die verschillende pijlers bepalen steeds meer de ontwikkeling van onze lokale economie.

Bestuurlijke prioriteiten

Het realiseren van de ambities en opgaven uit de 'Omgevingsvisie Ommen, Ommen Jouw Toekomst'.

Wat willen we bereiken

1. Centrum
  - Realiseren van een krachtig en gezond centrum
2. Bedrijventerreinen
  - Behouden van voldoende ruimte zodat bedrijven uit Ommen en omgeving kunnen starten op bedrijventerreinen die klaar zijn voor de toekomst en van hoge kwaliteit zijn.
3. Vrijetijdseconomie
  - Behouden van de plek als topspeler toerisme en recreatie;
  - verlengen van het toeristenseizoen mogelijk maken.
4. Landbouw en Agrofood
  - Bieden ontwikkelruimte aan;
  - behouden een toekomstbestendige landbouw, ook als belangrijke bewoners en gebruikers van een gezond landelijk gebied.

Depla-indicatoren

Eenheid	Periode	Bron	Ommen	Nederland	< 25000 inwoners
Vestigingen (van bedrijven)					
Per 1.000 inwoners 15 tot 65 jaar	2023	LISA	191,7	181,8	187,3

Doelstellingen

Naam	Status	Toelichting
Economische ontwikkeling		
Actieplan Gastheerschap Recreatie Ommen	●	
Ontwikkelperspectieven PPLG Vechtdal	●	Door onduidelijkheid en wijziging van de landelijke koers op het landbouwbeleid, en de mogelijke gevolgen daarvan op provinciaal niveau, is de uitwerking van de perspectieven niet opgepakt. Zodra er duidelijkheid is over de toekomstige koers wordt dit opgepakt.
Evalueren en actualiseren Rood voor Rood beleidsregels	●	Plan van aanpak is vastgesteld en evaluatie en actualisatie is opgestart.
Economische promotie		
Uitvoeren programma vitale vakantieparken	●	
Besluitvorming deelname Nationaal Park Sallandse Heuvelrug en Twents Reggedal	●	Door uitstel van de landelijke verkenning Nationaal Park Nieuwe Stijl heeft besluitvorming nog niet plaatsgevonden. Besluitvorming is voorzien in 2025.
Fysieke bedrijfsinfrastructuur		
Uitvoeren centrumplan	●	
Locatieonderzoek bedrijventerreinen	●	

Economische ontwikkeling

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid: clusterontwikkeling en versterking van sectoren, stimulering van (samenwerkings-)projecten van onderzoeksinstellingen en bedrijven, lokale, regionale, bovenregionale, internationale op versterking van de economische structuur en innovatie gerichte samenwerkingsverbanden, samenwerking met bedrijfsleven en kennis- en onderzoeksinstellingen, ontwikkelen van stedelijke en wijkgerichte economische programma's.
2. Wat willen we bereiken?
Een veerkrachtige gemeente die in staat is om zich aan te passen aan veranderingen en de lokale economie kan versterken. Dit willen we onder meer bereiken door: <ul style="list-style-type: none"> · Onze toppositie in de regio, als recreatiegemeente met een sterke en innovatieve vrijetijdseconomie, te behouden en te versterken; · het bieden van een aantrekkelijk vestigingsklimaat met goede bereikbaarheid;

Taakveld	
<ul style="list-style-type: none"> het behouden én het bieden van ontwikkelruimte voor een toekomstbestendige landbouw, mede als drager van een vitaal landelijk gebied. <p>Dit doen we doen door:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Actieplan Gastheerschap Recreatie Ommen</i> <p>Doel van dit plan is om de sector te versterken en te vernieuwen door nieuwe doelgroepen aan te spreken, verrassende gastbeleving te maken en meer jaarrond aanbod te stimuleren. Het plan wordt in samenwerking met Marketing Ommen en het Ondernemershuis Vechtdal ontwikkeld en uitgevoerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Ontwikkelperspectieven PPLG Vechtdal</i> <p>Het uitwerken van ontwikkelperspectieven volgt uit de 'Omgevingsvisie Ommen Jouw Toekomst'. De uitwerking vraagt om afstemming met de uitwerking van gebiedsprogramma 'PPLG Vechtdal' (en daarmee "NPLG" en "GGA-stikstof") en ook 'Panorama Vechtdal'.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Evalueren en actualiseren Rood voor Rood-beleidsregels (CUP)</i> <p>Het evalueren van de beleidsregels 'Rood-voor-Rood' pakken we op als er meer duidelijkheid is over 'PPLG Vechtdal' en 'PPLG Overijssel'.</p>	
3. Wat hebben we bereikt?	
<p>Het Actieplan Gastheerschap Recreatie Ommen is opgesteld. Het is een plan van vier jaar dat tot stand is gekomen met input van onder meer Gemeente Ommen, Vechtdal Marketing, Platform recreatieondernemers en de Stichting Ondernemersfonds Centrum Ommen. Het doel van het plan is om via acties in te zetten op gastbeleving, een jaarrond aanbod en het versterken en vernieuwen van de sector. De projectcoördinatie van het actieplan ligt bij Stichting Marketing Ommen.</p> <p>Door onduidelijkheid en wijziging van de landelijke koers op het landbouwbeleid, en de mogelijke gevolgen daarvan op provinciaal niveau, zijn de ontwikkelperspectieven PPLG Vechtdal niet uitgewerkt. Zodra er duidelijkheid is over de toekomstige koers wordt dit opgepakt. Voor de evaluatie en actualisatie Rood voor Rood-beleidsregels is een plan van aanpak vastgesteld. De uitvoering hiervan is opgestart.</p>	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> Omgevingsvisie Ommen Jouw Toekomst Economische visie 2030 Ommen Uitvoeringskader Economische Visie Ommen Vechtdal Visie 3.0 Camperbeleid Afwegingskader vitale vakantieparken Vechtdal Kompas (vrijtijdseconomie) 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Doorontwikkelen van de organisatorische samenwerking/opzet (governance) van Regio Zwolle en het werken in 'Coalitions of the Willing'. De aanpak rond de vijf regionale opgaven/vraagstukken van de nieuwe agenda; te weten: menselijk kapitaal (Human Capital); leefomgeving; bereikbaarheid; energie; economie. Verbindingsofficier zijn.
Samenwerken	Regio Zwolle; <i>Coalitions of the Willing</i> (23 gemeenten), Kennispoort Regio Zwolle, Ondernemershuis voor het Vechtdal, Startershuis Doen! Human Capital Agenda Regio Zwolle.
Uitbesteden	

Taakveld	

Economische promotie

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
<p>Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente: promotionele activiteiten, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en nieuwe werkers, aantrekken van overige instellingen ter versterking van het profiel van de gemeente, investeren in bovenlokale, regionale, landelijke en internationale kennis- en economische relatienetwerken, promotie toerisme, beurzen en jaarmarkten, toeristenbelasting, forensenbelasting, vermakelijkhedenretributies.</p>	
2. Wat willen we bereiken?	
<p>Ommen heeft en behoudt een positie als topspeler op het gebied van toerisme en recreatie. Deze positie willen we ook buiten het regulier hoogseizoen om behouden. Daarnaast willen wij een aantrekkelijk aanbod van cultuur & erfgoed behouden en ontwikkelen.</p> <p>Dit doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Uitvoeren programma vitale vakantieparken.</i> <p>In 2024 worden waarschijnlijk de eerste omgevingsplannen behandeld voor het veranderen van de recreatieve bestemming naar woonbestemming.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Besluitvorming deelname Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal.</i> <p>Het Nationaal Park (NP) verkent momenteel de overgang naar NP Nieuwe Stijl. Hierin biedt het NP een meer integrale benadering. Dat betekent dat er naast natuur ook plaats en kansen zijn voor bijvoorbeeld landbouw, water, toerisme, versterking dorpskernen en ontwikkeling maatschappelijke functies. De deelname van Gemeente Ommen bevindt zich ook in een verkennende fase</p>	
3. Wat hebben we bereikt?	
.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Economische visie 2030 Ommen · Toeristisch-Recreatief beleids- en ActiePlan voor de gemeente Ommen (TRAP) · Omgevingsvisie Ommen Jouw Toekomst 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Marketing en promotie Ommen
Samenwerken	Met recreatieondernemers in het Platform Recreatieondernemers. Met MarketingOost voor de promotie van het recreatie en toerisme van Ommen in het Vechtdal. In Vechtdalverband met andere gemeenten/ambtenaren via het ambtelijk overleg en bestuurlijk overleg (wethouder).
Uitbesteden	De promotie en toerisme van Ommen in het Vechtdal loopt via Marketing-Oost door middel van Vechtdalmarketing.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Economische promotie	Baten	1.826	1.918	1.994	76
Economische promotie	Lasten	-157	-393	-373	20
Saldo		1.669	1.525	1.621	96

Bedrijvenloket en regelingen

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers (inclusief bedrijven en ondernemers in land- en tuinbouw en veeteelt) gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente: bedrijvenloket, ondernemersloket, stimuleren van en onderwijs aan startende ondernemers, aantrekken en faciliteren van nieuwe bedrijven, financiële steunregelingen voor bedrijven waaronder land- en tuinbouw, veeteelt en visserij, regelen straathandel, markten alsook veemarkten, de Reclamebelasting, marktgeden en staanplaatsgeden markten.	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen dat individuele en collectief georganiseerde ondernemers op een eenvoudige manier hun vragen en plannen bij ons kunnen indienen en dat wij deze integraal beoordelen.	
3. Wat hebben we bereikt?	
.	
4. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Loketfunctie en collegewerkbezoeken. Rol van verbindingsofficier in het netwerk.
Samenwerken	Kennispoort Regio Zwolle, Ondernemershuis voor het Vechtdal, Startershuis Doen!, Human Capital Agenda Regio Zwolle
Uitbesteden	

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Baten	21	21	23	2
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Lasten	-207	-204	-163	42
Saldo		-186	-183	-139	44

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Taakveld
<p>1. Omschrijving taakveld</p> <p>Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid: grondexploitatie bedrijventerreinen, ontwikkeling en onderhoud van bedrijfslocaties en (her)ontwikkeling van bedrijfspanden, herstructurering en verduurzaming bedrijfslocaties, investeringen in winkelgebieden en winkelstrips, werkzaamheden t.b.v. land- en tuinbouwgronden.</p>
<p>2. Wat willen we bereiken?</p> <p>We willen een gezonde bedrijventerreinenmarkt die klaar is voor de toekomst. Dat doen we door voldoende ruimte te behouden op bedrijventerreinen van goede kwaliteit die klaar zijn voor toekomstige bedrijven uit Ommen en omgeving. Dat is in lijn met de Omgevingsvisie. Dit doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Uitvoeren centrumplan</i> <p>We gaan aan de slag met het Uitvoeringsprogramma “Ommen Centrum”. Dit pakken we samen op met ondernemers, vastgoedeigenaren en Ondernemingsfonds Centrum Ommen.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Locatieonderzoek bedrijventerreinen</i> <p>In 2023 is in samenwerking met de OVO een onderzoek uitgevoerd naar de toekomstige behoefte van een bedrijventerrein in Ommen. Hiervoor is een locatieonderzoek nodig.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Verjongen en inplanten bospercelen</i> <p>Bossen zijn van groot belang voor de kwaliteit van de leefomgeving. Om die in stand te houden, is het nodig om lanen op te knappen en bospercelen opnieuw in te planten met veel verschillende boomsoorten.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Vaststellen bomenbeleidsplan</i> <p>De gemeente gaat een nieuw bomenbeleidsplan opstellen. Het bomenbeleid blijft hetzelfde en is gericht op behoud van groen en een gezond bomenbestand. Toch is een nieuw bomenbeleidsplan wel nodig. Belangrijke wettelijke kaders en regelingen zijn, sinds het laatste plan werd opgesteld in 2011-2012, veranderd. Het huidige plan is vanaf 1 januari 2025 officieel niet meer geldig. Voor dit proces trekt de gemeente een jaar uit. Het nieuwe plan moet eind 2024 worden vastgesteld.</p>
<p>3. Wat hebben we bereikt?</p> <p>Het locatie onderzoek bedrijventerreinen is gecombineerd met het onderzoek naar toekomstig woningbouw locaties. Dit onderzoek is uitgevoerd. De uitkomsten worden begin 2025 besproken met de raad.</p> <p><i>Verkoop kavels Rotbrink</i></p> <p>In 2024 zijn in totaal 3 kavels verkocht op bedrijventerrein Rotbrink. Totaal gaat het dan om 8072m². Voor de verkoop van de resterende 4 kavels worden gesprekken met kandidaten gevoerd.</p> <p><i>Bossen</i></p> <p>Als voorbereiding op de komende houtoogst in jaar 2025 heeft in november 2024 houtinschrijving plaatsgevonden. Een opstand met een slechte kwaliteit zal voor een deel worden verwijderd. Opstanden die te zwaar zijn geworden en in monetaire waarde achteruit zijn gegaan en vanuit verkeersveiligheid te dicht langs de Oude Woestendijk staan worden eveneens verwijderd. Daarnaast worden in verband met droogteschade vanaf zomer 2018 fijnspaaropstanden gekapt. Op deze locaties zal najaar 2025 natuurlijke bezaaiing of handmatige aanplant plaatsvinden. De bodemvoorbereiding hiervoor heeft plaatsgevonden.</p>

Taakveld	
<p>Doorlopend wordt jaarlijks de invasieve plantensoort Amerikaanse vogelkers niet-chemisch bestreden door de plant aan belangstellenden als brandhout ter beschikking te stellen. Door het aanbieden van brandhout wordt voldaan aan één van de pijlers binnen het FSC/Forest Stewardship Council namelijk om in het bosbeheer ook lokale gemeenschappen te betrekken. Op diverse locaties vindt bestrijding plaats van invasieve soorten, zoals reuzenberenklauw en Amerikaanse vogelkers. Er wordt inheems bosplantsoen aangeplant als vorm van natuurlijke bestrijding.</p> <p>De intensiteit van het beheer van bossen verandert door het jaar heen en is afhankelijk van het seizoen. Van de bossen in Ommen heeft ruim 60 % een goede en ongeveer 30 % een redelijke tot matige kwaliteit (rest 10 %). Van het naaldhout is het grootste deel als goed beoordeeld. De bossen hebben een hoge mate van menging en maakt de bossen weerbaarder en veerkrachtiger. Van het totaal- areaal bos is ruim 25 % verjongd. Het areaal bedekt met struiken is ruim 20 %. De bossen zijn veilig voor bezoekers en gebruikers van de bossen en natuurterreinen.</p>	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Meerjarenprognose Grondexploitaties (MJP) 2025 · Beheerplan Bossen 2018-2036 · Bomenbeleidsplan (verlengd tot 1 januari 2025) · Bomenstructuurplannen binnen en buiten de bebouwde kommen · FSC-beheerplan bossen (2018) 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Grondbeleid, Uitvoering projecten grondexploitaties.
Samenwerken	
Uitbesteden	

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Fysieke bedrijfsinfrast ructuur	Baten	886	949	1.033	84
Fysieke bedrijfsinfrast ructuur	Lasten	-985	-1.058	-1.229	-172
Saldo		-99	-108	-196	-88

4.3

4.4 Omgevingskwaliteit

Inleiding

Omschrijving

Het programma Omgevingskwaliteit gaat over onze zorg voor de stedenbouwkundige, architectonische, ecologische, cultuurhistorische, landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving van mens en dier. Verschillende onderdelen beïnvloeden die kwaliteit, zoals:

- water-, bodem- en luchtkwaliteit
- gezondheid van de leefomgeving (milieuaspecten zoals geluid, trilling, straling, afval en uitstoot van gassen)
- (water)veiligheid
- klimaatadaptatie (verdroging, vernatting)
- biodiversiteit

Wij gebruiken een bredere definitie voor omgevingskwaliteit dan de AmvB's (Algemene Maatregel van Bestuur) die bij de Omgevingswet verplicht zijn. Gezondheid, veiligheid en functionaliteit vallen volgens de toelichting bij de wet buiten die definitie. Terwijl in het 'Besluit kwaliteit leefomgeving' (juli 2018) gezondheid, veiligheid en ruimtelijke kwaliteit juist wel als belangrijke zorg van de overheid worden benoemd. Die bredere definitie past beter bij ons doel van 'volop ruimtelijke kwaliteit'.

Bestuurlijke prioriteiten

Het realiseren van de ambities en opgaven uit de 'Omgevingsvisie Ommen, Ommen Jouw Toekomst'.

Wat willen we bereiken

1. Wonen en Bouwen
  - Ommenaren die dat willen de kans geven om in Ommen of de kernen te (blijven) wonen;
  - vergroten van de mogelijkheden voor ouderen en starters op de woningmarkt;
  - stimuleren van de bouw van premantelzorgwoningen;
  - bieden van flexibele huisvesting voor specifieke doelgroepen;
  - ruimte bieden voor woningbouw in de kernen via onder meer CPO (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap).
2. Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
  - Opties actiever grondbeleid in kaart brengen en verkrijgen van meer regie op accenten in woningbouwopgaven.
3. Verkeer en Vervoer
  - Ommen bereikbaar houden en maken via openbaar vervoer, fiets en auto;
  - versterken van de kwaliteit van de bestaande infrastructuur.
4. Ruimtelijke ordening
  - Borgen van een gezonde en veilige leefomgeving voor onze inwoners en bezoekers;
  - bieden van ontwikkelkansen voor een gezond landelijk gebied;
  - goed zorgen voor de kernwaarden natuur, landschap en erfgoed.

5. Openbare orde en veiligheid
  - Ommen veilig en gezond houden voor onze inwoners en bezoekers.
6. Duurzaamheid en milieubeheer
  - Als gemeente, samen met onze inwoners, actief inspelen op de verschillende grote opgaven;
  - inwoners en bedrijven aanmoedigen om energie te besparen, als eerste stap in de energietransitie.
  - mogelijkheden bieden aan mensen met weinig geld om deel te nemen in de energie- en warmtetransitie.

Depla-indicatoren

Eenheid	Periode	Bron	Ommen	Nederland	< 25000 inwoners
Diefstal uit woning					
Per 1.000 inwoners	2023	CBS	0,5	1,3	1,1
Geweldsmisdrijven					
Per 1.000 inwoners	2023	CBS	2,4	4,3	2,5
Hernieuwbare elektriciteit					
In %	2021		14,1	41,0	Geen data
Nieuw gebouwde woningen					
Per 1.000 woningen	2022	BAG/ABF	7,9	9,1	7,5
Omvang huishoudelijk restafval					
KG / Inwoner	2022	CBS	59	150	103
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag					
Per 1.000 inwoners	2023	CBS	4,0	5,8	4,0
Verwijzingen Halt					
Per 1.000 jongeren	2022	Halt	8	9	9
Winkeldiefstallen					
Per 1.000 inwoners	2023	CBS	1,6	2,5	1,0

Doelstellingen

Naam	Status	Toelichting
Openbare orde en veiligheid		
Gezamenlijke aanpak criminaliteit / ondermijning Vechtdal	●	
Uitvoeringsplan Veiligheidsvisie 2023-2026	●	
Ruimtelijke ordening		
Implementatie Omgevingswet (volgens Spoorboekje)	●	

Naam	Status	Toelichting
Verkeer en vervoer		
Versterken fietsinfrastructuur	●	
Verkeersvisie Ommen-Oost	●	
Fietspad Haarsweg	●	In 2024 zijn de ontwerpen van de herinrichting en fietspad Haarsweg afgerond. In november is naar voren gekomen dat Provincie Overijssel geen subsidie aan het project verleend. In 2025 ligt een aanvullend kredietvoorstel voor bij de raad om het project alsnog mogelijk te maken. De uitvoering in 2025/2026 hangt af van dit voorstel.
Aansluiting Ommerkanaal Balkerweg	●	
Realisatie inrichtingen variant	●	Realisatie van de aansluiting Ommerkanaal Oost-Balkerweg vindt plaats na het verleggen van kabels en leidingen. De brug Balkerweg vormt nog een risico gezien onduidelijkheid over de huidige staat en de mate van te plegen onderhoud. De uitvoering staat vooralsnog gepland in het najaar 2025.
Plan van aanpak extra fietstunnel Slagenweg / Balkerweg	●	
Realiseren extra fietstunnel Slagenweg / Balkerweg	●	In de begroting is al € 5.000.000 voorzien voor de nieuwe tunnel. Het onderzoek laat zien dat de inpassing van de tunnel op deze locatie de nodige kosten met zich mee zal brengen en daarmee een risico vormt of dit binnen budget past. In het vervolgon ontwerp moet blijken wat de daadwerkelijke kosten zullen zijn, zodat hier besluitvorming over kan plaatsvinden.
Opstellen gebiedsvisie Stationsomgeving inclusief mobiliteit	●	Projectplan wordt opgesteld ná helderheid over uitkomsten locatieonderzoek wonen en werken. Hierbij sluiten we aan bij het HUB-programma Provincie Overijssel.
Onderzoek bestraten voetpad Lemelerberg	●	De raad is in 2024 per brief geïnformeerd over de stand van zaken. Er is een voorkeurstracé voor een voetpad parallel langs de Kerkweg. Deze variant gaat het meest vloeiend de berg op en doet het minste beroep op grond van derden. Onderzoek laat zien dat de uitvoering van het pad emissie loos moet plaatsvinden. Daarmee worden de realisatiekosten geschat op € 400.000. Dit is ruim meer dan de € 200.000 die begroot is. Er is overleg met het Landschap over het combineren van plannen in de toekomst. Daarmee ligt de realisatie van het voetpad momenteel even stil.
Recreatieve havens		
Kadevoorziening Vecht	●	
Passantenhaven gemeente Ommen	●	
Openbaar Groen		

Naam	Status	Toelichting
Verjongen en inplanten bospercelen	●	
Vaststellen Bomenbeleidsplan	●	Het concept Bomenbeleidsplan is in december 2024 vastgesteld in college. In 2025 wordt deze ter inzage gelegd, waarna de definitieve versie ter besluitvorming voorgelegd wordt aan de raad. De gemeenteraad is in december 2024 door middel van een raadsbrief geïnformeerd over de stand van zaken.
Duurzaamheid en milieubeheer		
Uitvoeren duurzaamheidsprogramma / Transitievisie warmte	●	
Uitwerking gebiedsprocessen PPLG Vechtdal	●	
Wonen en bouwen		
Addendum op woonvisie, overzicht en inzicht in lopende ontwikkelingen, noodzakelijke aanvullingen en handelingsperspectief, inclusief flexibele huisvesting, premantelzorgwoningen, stimuleringsaanpak CP) en nog beschikbare ruimte woningbouw	●	
Integrale scans en uitvoering revitalisering bestaande wijken	●	Opzet en de reikwijdte van de scans moet nog worden geformuleerd mede in relatie tot de transitieopgaven rond klimaat, energie en warmte. Uitvoering wordt niet eerder dan 2025.
Vaststellen Woonzorgvisie	●	Opstellen woonzorgvisie moet nog worden opgestart en is in planning verstraagd. Uitgangspunt voor het opstellen van de woonzorgvisie zijn de uitkomsten van het Woningbehoefteonderzoek. Dit onderzoek is in de laatste week 2024 rapportage afgerond. Na vaststelling van de rapportage door college is de woonvraag voor alle (zorg-)doelgroepen voor de komende jaren bekend. Op basis hiervan kan gestart worden met het opstellen van de woon-zorgvisie Ommen. Offertes hiervoor zijn inmiddels ontvangen. Resultaten worden Q 3 verwacht.
Vervolg Woonaddendum	●	
Grondexploitatie		
Herijking notitie grondbeleid (indien noodzakelijk)	●	Er is onderzoek uitgevoerd naar ontwikkelrichtingen voor bedrijventerrein en woonontwikkeling. Of met de vigerende instrumenten kan worden volstaan of dat er een herijking noodzakelijk is volgend op de bestuurlijke keuzes over de ontwikkelrichtingen.

Crisisbeheersing en brandweer

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen: brandbestrijding, preventieve maatregelen ten behoeve van de fysieke veiligheid en rampenbestrijding.	
2. Wat willen we bereiken?	
De gemeente Ommen wil dat de inwoners zo goed mogelijk beschermd zijn tegen de risico's van branden, rampen en crises. Dit kunnen we niet alleen, daarom hebben we ons aangesloten bij de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland. Veiligheidsregio IJsselland werkt als brandweer, politie, geneeskundige hulpverlening met gemeenten en andere partners samen in het voorkomen, bestrijden en beperken van de gevolgen van branden, ongevallen, rampen en crises.	
3. Wat hebben we bereikt?	
Er zijn enkele ontwikkelingen geweest die financiële gevolgen hadden voor de brandweerorganisatie en de financiële bijdrage van de gemeente Ommen. De kazerne in Kampen wordt uitgebreid om aanrijtijden te borgen, daarnaast is de capaciteit in Zwolle en Deventer vergroot om de 24 uren organisatie beter in te richten en als laatste is het budget voor opleidingen verhoogd. Er is gestart met het werken aan een huisvestingsplan, met daarbij een normenkader voor onderhoud van vastgoed.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Programmabegroting 2025 Veiligheidsregio IJsselland · Veiligheidsvisie 2023-2026 "Samen bouwen aan een veilige toekomst" 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Bezetting lokale bevolkingzorgteam
Samenwerken	Veiligheidsregio (GR) samenwerking met brandweer Politieteam Vechtdal
Uitbesteden	

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Crisisbeheersing en brandweer	Baten	69	70	75	5
Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	-1.640	-1.640	-1.643	-3
Saldo		-1.571	-1.570	-1.568	2

Openbare orde en veiligheid

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
<p>Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid: toezicht en handhaving openbare orde, BOA's, Wet Bibob en (bestuurlijke) aanpak georganiseerde criminaliteit, bureau Halt, preventie van criminaliteit, opstellen en handhaven APV, leges drank & horeca, Wet wapen en munitie (voorheen vuurwapenwet), beleid / toezicht en ruiming van conventionele explosieven, veilige woon- en leefomgeving, antidiscriminatiebeleid, doodsschouw, tegengaan van radicalisering en dierenbescherming.</p>	
2. Wat willen we bereiken?	
<p>In de gemeente is het veilig om te wonen en te verblijven. We pakken samen met onze veiligheidspartners overlast en incidenten in de openbare ruimte aan. We willen toe naar een aantrekkelijke en veilige leefomgeving waar mensen zich ook zelf verantwoordelijk voelen voor behoud en verbetering van de eigen leefomgeving. Dit doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Opstellen uitvoeringsplan</i> <p>Op basis van de vastgestelde Veiligheidsvisie 2023-2026 “Samen bouwen aan een veilige toekomst” een uitvoeringsplan op te stellen en uitvoering te geven aan de ambities uit de veiligheidsvisie. Hierbij worden de 8 aandachtsgebieden meegenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> · We vergroten de weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit · We verminderen het middelengebruik van onze jeugd · We leveren maatwerk in de begeleiding van personen met verward gedrag · We versterken de digitale veiligheid · We zitten in op proactieve en preventieve maatregelen om natuurbranden te voorkomen · We versterken de aandacht voor veilig reizen · We gaan (angst voor) woninginbraken verminderen · We gaan met inwoners de dialoog aan over (veiligheids)vraagstukken die Ommen raken. <p>Deze aandachtspunten raken ook andere programma’s binnen deze begroting. In het uitvoeringsprogramma wordt deze relatie meegenomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>gezamenlijke aanpak criminaliteit/ ondermijning Vechtdal</i> <p>De gezamenlijke aanpak criminaliteit/ ondermijning Vechtdal is onderdeel van de veiligheidsvisie en het op te stellen uitvoeringsplan.</p>	
3. Wat hebben we bereikt?	
<p>In 2024 heeft het Rekenkameronderzoek naar ondermijning plaatsgevonden. De aanbevelingen worden opgevolgd. Ook is het uitvoeringsprogramma veiligheid vastgesteld. De eerste stappen in uitvoering zijn ook daadwerkelijk gezet, onder andere met het opzetten van een lokaal ondermijningsoverleg, een meldpunt ondermijning en er is gestart met het opstellen van een handelingskader ondermijning. De succesvolle aanpak jongeren en drugs is voortgezet.</p>	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Algemene Plaatselijke Verordening Ommen · Damoclesbeleid 2020 · Veiligheidsvisie 2023-2026 “Samen bouwen aan een veilige toekomst” · Uitvoeringsprogramma Veiligheid 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Visie op veiligheid. implementatie Wet verplichte GGZ
Samenwerken	Veiligheidsregio (GR), Veiligheidshuis, Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland, RIEC ON
Uitbesteden	Beleid ondermijning, regionaal meldpunt WvGGZ bij team VIA

Taakveld	

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Openbare orde en veiligheid	Baten	287	287	262	-25
Openbare orde en veiligheid	Lasten	-186	-276	-400	-124
Saldo		101	11	-138	-149

Verkeer en vervoer

Taakveld
<p>1. Omschrijving taakveld</p> <p>Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van verkeer te land en bijbehorende droge infrastructuur: verkeersbeleid, verkeersmaatregelen, verkeersveiligheid, aanleg / reconstructie en onderhoud van verharde openbare ruimte (wegen, pleinen, fietspaden, voetpaden), civiel technische kunstwerken: inspectie, beheer en onderhoud bruggen, tunnels spoorwegovergangen, verlichting wegen, gladheidsbestrijding, straatreiniging, verwijderen verkeersobstakels.</p>
<p>2. Wat willen we bereiken?</p> <p>We zijn veilig en bereikbaar voor inwoners en bezoekers via kwalitatief hoogwaardige infrastructuur of het nu gaat om openbaar vervoer of om fiets, auto of een ander vervoersmiddel. Dit doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Realisatie inrichtingen variant</i> <p>We starten met de voorbereiding voor de uitvoering van de gemaakte keuzes voor de inrichting van het verkeer in het centrum.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Plan van aanpak extra fietstunnel Balkerkweg/Slagenweg</i> <p>De besluitvorming vindt plaats in 2024 over het plan van aanpak realisatie fietstunnel nabij Balkerkweg/Slagenweg.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Opstellen gebiedsvisie Stationsomgeving inclusief mobiliteit</i> <p>De ontwikkeling van de stationslocatie tot een ov-hub is succesvol ingebracht in het regionale meerjarenprogramma bij het onderdeel karakteristieke stationsomgevingen. In dit gebiedsontwikkelingsprogramma staat de ontwikkeling van stationsgebieden, in samenhang met de breedte aan opgaven die spelen in de kernen, centraal. Voor Ommen bestaat die ontwikkeling uit: zorgen voor een hoogwaardige ov-verbinding voor onze inwoners (werk en onderwijs) en bezoekers (ontspanning en recreatie).</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Onderzoek bestraten voetpad Lemelerberg</i> <p>We zijn daarover in gesprek met Landschap Overijssel. Aan de hand daarvan werken we verschillende mogelijkheden uit. Besluitvorming zal in 2024 in de gemeenteraad plaatsvinden.</p>

Taakveld
<ul style="list-style-type: none"> · <i>Versterken fietsinfrastructuur</i> We gaan aan de slag met het Fietsverbindingsplan.   · <i>Verkeersvisie Ommen-Oost</i> We doen onderzoek naar verkeerskundige aanpassingen in Ommen-Oost (van Boerenerven tot en met Otmansweg). Het gaat om een onderzoek naar verkeersveiligheid en verkeervraagstukken (onder meer aantakking N36, fietsroute Ommen-Dedemsvaart, etc.).   · <i>Fietspad Haarsweg</i> Het is belangrijk dat inwoners en bezoekers zich op een aangename en veilige wijze kunnen verplaatsen. Het is daarbij vooral belangrijk dat we fietsen gemakkelijk maken. Hiervoor willen we volgens het “Fietsverbindingsplan” een vrij liggend fietspad van 1 kilometer maken langs de Haarsweg tot aan de Sportlaan. De realisatie van de tunnel onder de Slagenweg en het Kindplein Oost vraagt ook om het verbeteren van de fietsverbinding naar de Sportlaan. Dat is inclusief het aanpassen van het wegprofiel van de Haarsweg. Werkzaamheden vinden het liefst samen plaats met groot onderhoud aan de weg.   · <i>Aansluiting Ommerkanaal/Balkerweg</i> De wens om de verkeersveiligheid te verhogen bij de aansluiting Ommerkanaal/ Balkerweg is er al langer. Met de conceptuutkomsten van Movares kunnen we de inrichting bepalen. Het realiseren van een voorrangspolein is een reële optie. Werkzaamheden vinden het liefst samen plaats met groot onderhoud aan de weg, fietspaden en de brug over het Ommerkanaal.   · <i>Bermverstevinging</i> Door het aanbrengen van bermverstevinging direct naast de rijbaan vergroten we de verkeersveiligheid. Ook beperken we eventuele schadeclaims als gevolg van schade aan voertuigen tot een minimum. Daarvoor is doorgaan met huidige bermverstevingingsprogramma nodig. Dit programma loopt af in 2026.
<p>3. Wat hebben we bereikt?</p> <p>In 2024 is gewerkt aan de bereikbaarheid en leefbaarheid. Op projectniveau zijn stappen gezet bij Kindplein-Oost, De Slagenweg en de tunnel bij Karwei. Over de afsluiting van de Vechtkade is in april 2024 ingestemd met het definitieve maatregelenpakket verkeersstructuur centrum Ommen.</p> <p><i>Realisatie inrichtingvariant</i> In 2024 is het definitieve maatregelenpakket verkeersstructuur centrum Ommen door de gemeenteraad vastgesteld. Hierna is gewerkt aan de uitwerking hiervan. Prioriteit is hierbij gelegd bij het onderzoek naar een beweegbare afsluiter versus een geslotenverklaring met camerasysteem.</p> <p><i>Plan van aanpak extra fietstunnel Balkerweg / Slagenweg</i> In bouwteamverband is een ontwerp uitgewerkt. Hierbij is rekening gehouden met de ontwikkeling in het kwadrant waar Kindplein - Oost wordt ontwikkeld. In september 2024 heeft de gemeenteraad kennisgenomen van het onderzoek, opdracht gegeven aan het college voor verdere uitwerking en hiervoor een krediet beschikbaar gesteld.</p> <p><i>Onderzoek bestraten voetpad Lemelerberg</i> Dit onderzoek is uitgevoerd. Aanvullend zijn er eerste onderzoeken uitgevoerd voor flora en fauna</p>

Taakveld

impact en onderzoek op het gebied van stikstof. Landschap Overijssel is in overleg met de gemeente om bij het begin van het voetpad, ter hoogte van het theehuis, werkzaamheden gezamenlijk uit te voeren. De plannen van Landschap Overijssel zijn nu in voorbereiding. De gemeenteraad is in mei 2024 met een raadsbrief geïnformeerd over de voortgang van het onderzoek.

Versterken fietsinfrastructuur

Het vastgestelde uitvoeringsprogramma is volledig uitgevoerd. Voor 2025 en verder moet een nieuw op te stellen uitvoeringsprogramma richting geven aan de uit te voeren maatregelen.

Verkeersvisie Ommen Oost

Er is onderzoek uitgevoerd naar de optimale ontsluiting van Ommen Oost. Dit onderzoek is in december 2024 in de inspraak gegaan. De resultaten daarvan zullen in de loop van 2025 leiden tot definitieve besluitvorming.

Fietspad Haarsweg

In 2024 is besloten een krediet beschikbaar te stellen voor het fietspad Haarsweg. Er werd rekening gehouden met een bijdrage van uit de provincie, gezien het belang van de reconstructie voor de verkeersveiligheid en fietsers. De provincie heeft echter aangegeven geen financiële bijdrage te willen verstrekken. Een voorstel voor extra krediet is in december 2024 door het college vastgesteld en doorgeleid naar de gemeenteraad van januari 2025.

Aansluiting Ommerkanaal / Balkerweg

Er is een ontwerp uitgewerkt. Dit ontwerp past binnen de financiële randvoorwaarden. Gezien de ligging van kabels en leidingen en de drukte bij energiemaatschappijen is de uitvoering vertraagd. De planning van de start van de uitvoering is hier dan ook van afhankelijk.

Bermverstevinging

In 2024 zijn 6 wegen voorzien van bermverstevinging. In totaal is er in 2024 9,7 kilometer bermverstevinging aangebracht, waarbij het onderscheid gemaakt kan worden in 2,7 kilometer bembeton en 7 kilometer grasbetonstenen.

Gebiedsvisie Stationsomgeving

De gebiedsvisie is nog niet opgestart in afwachting van de uitkomsten locatie onderzoek wonen en werken. Zodra hier duidelijkheid over is wordt hiervoor een projectplan opgesteld. Hierbij sluiten we aan bij het HUB-programma Provincie Overijssel.

4. Beleidskaders voor uitvoering

- [Verkeersvisie Ommen 2030](#)
- [Fietsverbindingenplan](#) incl. [uitvoeringsprogramma](#)
- [IBOR Ommen](#)
- Meerjaren onderhoudsplan wegen (2023 t/m 2025)
- Meerjarenplan bermverstevinging
- Beheerplan bermen en sloten
- [Beleidsplan civieltechnische kunstwerken 2018-2023](#)
- [Beleidsplan Licht in de Openbare Ruimte](#)
- [Beheersplan straatreiniging](#)
- Uitrukplan gladheidsbestrijding
- [Omgevingsvisie Ommen Jouw Toekomst](#)

5. Werkwijze Ommen 4.0**Zelf doen****Regie voeren op beleid en uitvoering.**

Taakveld	
Samenwerken	
Uitbesteden	Beheer en onderhouden van infrastructuur valt onder de DVO Openbaar Gebied

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Verkeer en vervoer	Baten	91	91	120	29
Verkeer en vervoer	Lasten	-3.653	-4.171	-4.017	154
Saldo		-3.563	-4.080	-3.897	183

Parkeren

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren ontwikkeling en beheer van (afzonderlijke) parkeervoorzieningen: parkeerbeleid: parkeerzone, ontheffingen en vergunningen, inrichting en onderhoud parkeervoorzieningen, baten en lasten van parkeervoorzieningen, parkeermeters, fietsenstallingen.	
2. Wat willen we bereiken?	
Gratis en voldoende parkeerruimte voor iedereen.	
3. Wat hebben we bereikt?	
.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Verkeersvisie Ommen 2030 · Hoofdpijnen van Parkeerbeleid · Parkeernormennota Ommen 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Regie voeren op beleid en uitvoering.
Samenwerken	
Uitbesteden	Beheer en onderhoud valt onder de DVO openbaar gebied.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Parkeren	Baten	-	-	3	3
Parkeren	Lasten	-6	-6	-6	0
Saldo		-6	-6	-3	3

Recreatieve havens

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren havens voor recreatieve scheepvaart: jachthaven, passantenhaven, bruggelden, sluisgelden, liggelden en havengelden.	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen kwalitatief goede voorzieningen bieden aan de vaarrecreatie.	
3. Wat hebben we bereikt?	
.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Regie voeren op beleid en uitvoering.
Samenwerken	
Uitbesteden	Het dagelijks onderhoud en de exploitatie van het haven terrein wordt gedaan door de watersportvereniging. Het baggeren van de haven wordt uitbesteed.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Recreatieve havens	Baten	21	21	20	-2
Recreatieve havens	Lasten	-23	-49	-53	-4
Saldo		-2	-28	-34	-6

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Taakveld
<p>1. Omschrijving taakveld</p> <p>Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie: natuurbescherming, onderhoud bos, heide en overige natuurgebieden, aanleg / onderhoud openbaar groen en kunstwerken in de openbare ruimte, aanleg / onderhoud van openbaar water zoals vijvers en kleine watergangen, aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen en recreatievoorzieningen, hobbyclubs en volkstuinverenigingen.</p> <p>Tot dit taakveld behoren taken ten behoeve van de (beroeps)scheepvaart en de bijbehorende infrastructuur in de vorm van economische havens en waterwegen en bijbehorende werkzaamheden.</p>
<p>2. Wat willen we bereiken?</p> <p>Zorgen voor een plezierige woon- en gebruiksomgeving voor inwoners en bezoekers.</p>
<p>3. Wat hebben we bereikt?</p> <p><i>Openbaar groen</i></p> <p>Het nieuwe bomenbeleidsplan is klaar. In januari 2025 gaat deze de inspraak in. Daarna wordt het nieuwe bomenbeleidsplan ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. De gemeenteraad is hierover in december 2024 met een raadsbrief geïnformeerd.</p> <p>Bestrijding van Japanse duizendknoop is uitgevoerd op een groot aantal plekken in het openbaar groen, Landgoed het Laar (buiten de grachten) en de bermen. Hierbij is steeds de afweging, gemaakt of bestrijding doelmatig haalbaar is, dat wil zeggen tegen aanvaardbare kosten.</p> <p>Bestrijding van deze invasieve soort vraagt een "lange adem" en moet daarom de komende jaren worden voortgezet om het doel te bereiken.</p> <p>Bestrijding van de eikenprocessierups is uitgevoerd met minder gebruik van bestrijdingsmiddelen. Het openbaar groen in de woonomgeving wordt volgens het vastgestelde beleid onderhouden. Dat geldt ook voor de onkruidbestrijding op en langs voetpaden. Om de kwaliteit van het onderhoud te borgen wordt er regelmatig een schouw uitgevoerd. Wanneer dat nodig is, wordt er aanvullend onderhoud gepleegd. Bijvoorbeeld door het verwijderen van overhangend groen.</p> <p>De intensiteit van het beheer van bossen verandert door het jaar heen en is afhankelijk van het seizoen. Van de bossen in Ommen heeft ruim 60 % een goede en ongeveer 30 % een redelijke tot matige kwaliteit (rest 10 %). Van het naaldhout is het grootste deel als goed beoordeeld. De bossen hebben een hoge mate van menging en maakt de bossen weerbaarder en veerkrachtiger. Van het totaalareaal bos is ruim 25 % verjongd. Het areaal bedekt met struiken is ruim 20 %. De bossen zijn veilig als het gaat om bezoek door de gebruikers van de bossen en natuurterreinen.</p>
<p>4. Beleidskaders voor uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> · IBOR Ommen · Beheerplan Bossen 2018-2036 · Groenstructuurplan Ommen · Groenstructuurplannen voor de dorpen Beerzerveld, Lemele en Witharen · Bomenbeleidsplan (verlengd tot 1 januari 2025) · Bomenstructuurplannen binnen en buiten de bebouwde kommen · Hondenbeleid (2017) · FSC-beheerplan bossen (2018) · Beheerplan eikenprocessierups 2019-2022

Taakveld	
<ul style="list-style-type: none"> Ecologisch bermbeheerplan (concept) Beheerplan landgoed Het Laar opgesteld in 2018 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Regie voeren op beleid en uitvoering.
Samenwerken	
Uitbesteden	De werkzaamheden voor dit taakveld zijn in 2024 ondergebracht in de DVO Openbaar Gebied bij Hardenberg.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	7	16	53	37
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	-1.321	-1.354	-1.423	-69
Saldo		-1.314	-1.339	-1.370	-31

Riolering

Taakveld
<p>1. Omschrijving taakveld</p> <p>Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding: opvang en verwerking van afval- en hemelwater, inzameling en transport huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater, voorkomen van grondwaterproblemen, rioolwaterzuivering, bestrijding verontreiniging oppervlaktewater, baten rioolheffing; kosten van de heffing en invordering van de rioolheffing.</p> <p>Het beleid en de uitvoering daarvan zijn vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022.</p>
<p>2. Wat willen we bereiken?</p> <p>Het klimaat verandert. Perioden van droogte en hitte houden langer aan. En als het regent, dan valt er gemiddeld meer neerslag, vaak ook in korte tijd. We willen onze leefomgeving aanpassen aan dit veranderende klimaat. In het ‘programma Water en Riolering 2023-2027’ heeft de raad vastgelegd hoe we dit gaan doen. Daarnaast is in het programma de nodige aandacht voor het in stand houden van het bestaande water- en rioleringsstelsel en het invullen van de gemeentelijke watertaken zoals deze zijn vastgelegd in de waterwet. Tot slot hebben we in het programma aangegeven aan welke belangrijke Sustainable Development Goals we bijdragen.</p> <p>Het programma is in december 2022 door de raad vastgesteld en valt onder de omgevingsvisie ‘Ommen, jouw toekomst’. Daarnaast sluit het programma aan op het duurzaamheidsprogramma ‘Het Roer Ommen’. De precieze uitwerking van de opgave ‘Klimaatadaptatie’ vindt plaats in het uitvoeringsplan van dit duurzaamheidsprogramma.</p> <p>In het programma Water en Riolering staan de volgende thema's centraal:</p> <ul style="list-style-type: none"> Leefbaarheid & Bewustwording

Taakveld
<ul style="list-style-type: none"> · Betrouwbaarheid & Gezondheid · Duurzame infrastructuur & Duurzame realisatie <p><i>Thema Leefbaarheid & Bewustwording (SDG 13 klimaatactie)</i>   Inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties, vastgoedeigenaren en andere partijen zijn bewust van de noodzaak van klimaatadaptatie en zijn enthousiast om een bijdrage te leveren. Onze communicatie over duurzaamheid en klimaat gaat via het duurzaamheidsprogramma ‘Het Roer Ommen’. In de communicatie van 2024 zullen we aan klimaat en aan het klimaatrobuust maken van onze leefomgeving bijzondere aandacht besteden. Om inwoners en bedrijven aan te moedigen om ook zelf klimaatrobuuste maatregelen te nemen, zullen we uitvoering gaan geven aan de financiële stimuleringsregeling. Deze regeling zal ook aansluiten bij de missie van Steenbreek.</p> <p>Knelpunten voor wateroverlast en hitte in de openbare ruimte hebben we opgelost in 2030. Één van de belangrijkste knelpunten uit de stresstesten is de locatie Schurinkhof en omgeving. Bij zware neerslag blijft hier behoorlijk wat water op straat staan. In 2023 hebben we al onderzocht welke maatregelen we op hoofdlijnen moeten treffen om dit op te lossen. In 2024 zullen we deze maatregelen verder uitwerken, en ook financieel en in de tijd gaan programmeren. De maatregelen zullen we financieren vanuit de middelen die de raad hiervoor in het programma beschikbaar heeft gesteld (totaal €950.000, plus aanvullende middelen vanuit rijk en provincie). De resultaten van deze uitwerking zullen we opnemen in de tweede berap 2024. Dan zullen we ook de benodigde kredieten aangeven.</p> <p><i>Thema Betrouwbaarheid & Gezondheid (SDG 6 schoon water en sanitair)</i>   We onderhouden ons water- en rioleringsstelsel zo efficiënt mogelijk. We voeren regelmatig inspecties uit. Op basis daarvan doen we onderhouds- en renovatiewerkzaamheden. Voor de bijbehorende werkzaamheden hebben we in de exploitatie financiële middelen opgenomen. Daarnaast is in het programma rekening gehouden met een aantal investeringen.</p>
<p>3. Wat hebben wij bereikt?</p> <p><i>Thema Leefbaarheid en Bewustwording (SDG 13 klimaatactie)</i> <u>Knelpunten voor wateroverlast en hitte in de openbare ruimte hebben we opgelost in 2030</u>   Uit de uitgevoerde stresstesten is naar voren gekomen dat de locatie Schurinkhof het grootste knelpunt vormt. Bij hevige neerslag ontstaat hier wateroverlast. Het oplossen van dit knelpunt is opgedeeld in een aantal fasen. De eerste fase is al gerealiseerd. Dit betrof het deel van de Smitsstraat wat nog onderdeel was van het project Laarakkers. Voor de overige fasen hebben we inzichtelijk gemaakt welke maatregelen we moeten treffen om het knelpunt op te lossen, wat de dekkingsmogelijkheden zijn en hoe we ze moeten faseren in de tijd. De dekkingsmogelijkheden komen uit het programma Water en Rioleringsstelsel en uit aanvullende middelen die door het rijk en provincie beschikbaar zijn gesteld. Ook zijn mogelijk nog aanvullende middelen nodig. In 2025 zal dit inhoudelijk voorgelegd worden aan de gemeenteraad, zoals ook is aangegeven in de najaarsnota van 2024.</p> <p><i>Thema Betrouwbaarheid en Gezondheid (SDG 6 schoon water en sanitair)</i> <u>We onderhouden ons water- en rioleringsstelsel zo efficiënt mogelijk.</u>   We hebben de reguliere inspectie- en onderhoudswerkzaamheden volgens planning uitgevoerd. Ook hebben we reparatiewerkzaamheden uitgevoerd waar dit nodig was. Het hoge water rondom kerst 2023 heeft de nodige schade veroorzaakt aan gemalen die buitendijks stonden. Deze schade is hersteld. Ook kon door het hoge water het rioolwater in</p>

Taakveld	
<p>Vilsteren niet goed worden afgevoerd. In overleg met het Waterschap WDODelta en het Landgoed Vilsteren hebben we de oorzaken hiervan achterhaald en opgelost. Een aantal acties hiervoor lopen door in 2025.</p> <p>Tot slot hebben we in 2024 het beheer en onderhoud van ons stedelijk watersysteem overdragen aan Waterschap Vechtstromen.</p> <p><u>We maken ons water- en rioleringsstelsel geschikt voor de toekomst</u></p> <p>De afgelopen tientallen jaren hebben we veel drukriolering in het buitengebied aangelegd. De afgelopen periode hebben we onderzoek in hoeverre dit systeem de huidige afvoer nog aan kan. Daar waar het drukrioleringssysteem het afvalwater niet aan kan hebben we verbeteringsmaatregelen uitgewerkt. Deze willen we in 2025 en volgend gaan realiseren.</p> <p><i>Thema Duurzame infrastructuur en duurzame realisatie (SDG 9 industrie, innovatie en infrastructuur / SDG 12 verantwoorde consumptie en productie)</i></p> <p>In onze beheer- en onderhoudsprocessen hebben we geprobeerd de uitstoot van CO₂ zo veel mogelijk te beperken, bijvoorbeeld door het voorschrijven van schone machines. Daarnaast hebben we in onze projecten mensen werken met een afstand tot de arbeidsmarkt om deze mensen de kans te geven om werkervaring op te doen door middel van Social Return on Investment. In 2024 hebben we een nieuw contract voor beheer en onderhoud van drukriolering en gemalen aanbesteed. In dit contract zijn hiervoor ook concrete maatregelen opgenomen.</p>	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Gemeentelijk Rioleringsplan 2023-2027 · <u>Regionaal Bestuursakkoord Waterketen Noordelijke Vechtstromen</u> · <u>Samenwerkingsovereenkomst 'Ruimte voor de Vecht'</u> · <u>Omgevingsvisie Ommen Jouw Toekomst</u> 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Regie voeren op beleid en uitvoering.
Samenwerken	
Uitbesteden	De werkzaamheden voor dit taakveld zijn ondergebracht in de DVO openbaar gebied.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Riolering	Baten	2.082	2.884	2.590	-294
Riolering	Lasten	-1.517	-2.319	-2.109	210
Saldo		565	565	481	-84

Afval

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval: afvalscheiding en recycling, vuilophaal en afvoer, vuilstort en verwerking en baten afvalstoffenheffing, kosten van de heffing en invordering van de afvalstoffenheffing.	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen een afvalloze samenleving in 2030. We houden ons daarbij vast aan het rijksprogramma 'Van Afval Naar Grondstof' (VANG). Het doel van dit programma is een 100% circulaire economie door onder meer duurzame producten, duurzamer consumeren en meer en beter recyclen van grondstoffen. Hierbij willen wij de kosten voor de burgers op een aanvaardbaar peil houden.	
3. Wat hebben we bereikt?	
Sinds de invoering van het omgekeerd inzamelen fase 2 in 2016 is het aantal kilo's restafval flink gedaald. De hoeveelheid restafval blijft de afgelopen jaar stabiel rond de 60 kilogram per inwoner per jaar. Ook het scheidingspercentage grondstoffen is hoog in Ommen, rond de 89%. Hiermee behoort Ommen tot de top van de best presterende gemeenten binnen het ROVA-gebied, maar ook landelijk.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Landelijk afvalbeheerplan · Omgekeerd inzamelen · Grondstoffenmonitor ROVA 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Regie voeren op beleid en uitvoering en bepalen afvalstoffenheffing
Samenwerken	Met ROVA Gemeenten en inzamelaars oud papier
Uitbesteden	Uitvoeringstaken zijn door een dienstverleningsovereenkomst ondergebracht bij de ROVA Gemeenten.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verskil
Afval	Baten	1.983	1.983	2.051	68
Afval	Lasten	-1.485	-1.485	-1.632	-147
Saldo		498	498	419	-79

Duurzaamheid en Milieubeheer

Taakveld
<p>1. Omschrijving taakveld</p> <p>Tot dit taakveld milieubeheer behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu waaronder de bescherming en de sanering van de kwaliteit van de bodem, de beheersing van geluidhinder, verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven, ongediertebestrijding. In brede zin gaat duurzaamheid over de opgaven en uitdagingen van de omslag van fossiele brandstoffen naar duurzame energie en de effecten daarvan, waar we samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie in Ommen voor staan.</p>
<p>2. Wat willen we bereiken?</p> <p>Als Gemeente Ommen dragen we bij aan de doelen vanuit het landelijk klimaatakkoord. Dit doen we door de komende jaren in te zetten op energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit en de vertaling in de Omgevingswet en omgevingsvisie. We zien energiebesparing als de eerste stap in de energietransitie en willen ook voor mensen met weinig geld mogelijkheden bieden om deel te nemen aan de energie- en warmtetransitie.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Uitvoeren duurzaamheidsprogramma/ Transitievisie warmte.</i> <p>Ná vaststelling van de kaders voor het opwekken van grootschalige duurzame energie worden vanaf 2024 waarschijnlijk participatieprojecten -en procedures opgestart door initiatiefnemers.</p>
<p>3. Wat hebben wij bereikt?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is gewerkt aan het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid. • De verandering van de beleidsregels van de Provincie Overijssel voor zon op land en wind op land in de PPE 2024 heeft impact op de bronnenstrategie van Ommen, zoals dit in de Energievisie Ommen was beschreven. Ook heeft dit invloed op het RES-bod van Ommen in de Regionale Energiestrategie West-Overijssel. Daarom heeft Ommen in 2024 'programmeringsafspraken wind' met de provincie gemaakt ter grootte van 115 GWh. Belangrijk hierbij is lokaal zeggenschap en eigendom. Op dit punt heeft Ommen samen met het Duurzaamheidsplatform Ommen gewerkt aan 'Windbeleid Ommen' met minimaal 60% lokaal eigendom. • In Vinkenbuurt en Witharen hebben een aantal agrarische ondernemers initiatief genomen om groen gas op te wekken ter grootte van ongeveer 15% van de huidige aardgasvraag van Ommen. • In 2024 is de samenwerking met gemeente Hardenberg en woningbouwcorporatie Vechtdal Wonen voortgezet om met energicoaches gratis energieadvies te geven aan inwoners. Ook is in 2024 het klusteam Ommen gestart in samenwerking met Larcom. • Dit jaar zijn voorbereidingen gestart om tot een plan en Ommense subsidieregeling te komen voor een lokale aanpak isolatie voor particuliere woningen met een D-, E-, F- of G-label. In dit kader past ook de verkenning om tot een SMP (soorten management plan) te komen om natuurvriendelijk te isoleren. • Er is onderzoek gedaan naar de kansen voor een warmtenet in Dante-Zuid met de RWZI-Dante als bron. • Met Enexis is een samenwerkingsovereenkomst getekend voor de buurtaanpak om de elektriciteitsnetten in gemeente Ommen toekomstbestendig te maken. • Er wordt uitvoering gegeven aan de subsidieregeling verduurzaming maatschappelijke objecten die met ingang van 2024 in werking is getreden.
<p>4. Beleidskaders voor uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> · VTH Beleidsplan 2020 - 2024 · Regionale Energiestrategie West-Overijssel 1.0 · Beleidskader zonnevelden incl aangenomen motie · Ontwikkelfonds Duurzaamheid

Taakveld	
<ul style="list-style-type: none"> Energievisie Ommen 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Beleid en regie op uitvoering.
Samenwerken	
Uitbesteden	De Omgevingsdienst IJsselland voert de genoemde taken uit voor Ommen waar het gaat om VTH. De Koppel coördineert inzet energicoaches en Larcom de inzet van klusteam.

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Milieubeheer	Baten	5	396	332	-63
Milieubeheer	Lasten	-1.848	-1.198	-1.469	-271
Saldo		-1.843	-802	-1.136	-335

Begraafplaatsen

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging: begraafplaatsen en crematoria, lijkschouw, baten begraafplaatsrechten, baten afkoopsommen grafrechten.	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen begraafplaatsen die voldoende ruimte bieden voor toekomstige begravingen en bijzettingen.	
3. Wat hebben wij bereikt?	
Ter voorbereiding op de ingebruikname van een nieuw grasveld op begraafplaats Laarmanshoek worden fundatiestroken aangelegd voor de te plaatsen grafmonumenten. De voorbereiding hiervoor is in 2024 gestart. De uitvoering vindt plaats in 2025.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> IBOR Ommen Groenstructuurplan Ommen Bomenbeleidsplan 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Regie op beleid en uitvoering.
Samenwerken	
Uitbesteden	De werkzaamheden voor dit taakveld zijn ondergebracht in de DVO Openbaar Gebied bij Hardenberg.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Begraafplaats en en crematoria	Baten	228	234	278	44
Begraafplaats en en crematoria	Lasten	-260	-269	-266	3
Saldo		-32	-35	12	47

Ruimtelijke ordening

Taakveld
<p>1. Omschrijving taakveld</p> <p>Tot dit taakveld behoren taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening: voorbereiden van vaststellen structuurplannen en - visies, BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie), voorbereiden en vaststellen bestemmingsplannen, CAI, breedband en glasvezel aanleg, faciliterend/faciliterend grondbeleid (passief grondbeleid), Wet Basisregistratie Ondergrond.</p>
<p>2. Wat willen we bereiken?</p> <p>We willen een duurzame ruimtelijke inrichting van de leefruimte van Ommen.</p> <p><i>Implementatie Omgevingswet (volgens Spoorboekje)</i></p> <p>De startdatum is vastgesteld op 1 januari 2024. In 2023 en de jaren ervoor zijn al stappen gezet om de implementatie in goede banen te leiden. Zo zijn verordeningen, werkprocessen en afspraken met ODIJ aangepast, zijn systemen erop ingericht (DSO) en zijn de fysieke onderdelen van de verordening omgezet naar een tijdelijk omgevingsplan.</p> <p><i>Vanaf eind 2022 zijn we gestart met de gefaseerde omzetting van onze vijf overkoepelende bestemmingsplannen naar het omgevingsplan.</i></p> <p>Dit proces loopt door tot en met 2027. We starten met de omzetting en aanpassing van het bestemmingsplan kernen. Daarvoor is € 150.000 per jaar gereserveerd, voor een periode van vijf jaar. Dat komt totaal neer op € 750.000. Door het uitstel van de ingangsdatum van de Omgevingswet zijn bedragen uit 2022/2023 overgeheveld naar latere jaren.</p> <p>Tegelijkertijd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet treedt ook de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (Wkb) in werking. Dit betekent een verandering in de verlening van omgevingsvergunningen voor het bouwen. Vooralsnog gaat deze wet alleen gelden voor nieuwbouw in bepaalde bouwklassen. De minister heeft de Wkb voor verbouw vooralsnog uitgesteld tot 1 juli 2024. Met de omgevingsdienst worden afspraken gemaakt over de werkwijze na het ingaan van deze wet. Daarnaast worden bouwondernemers en adviseurs actief geïnformeerd over de komende veranderingen.</p>
<p>3. Wat hebben wij bereikt?</p> <p>Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden. In 2024 zijn nog weinig aanvragen ingediend op basis van de nieuwe wet. Dit heeft voor een deel te maken dat veel initiatiefnemers voor 1 januari 2024 nog een aanvraag hebben ingediend op basis van de oude wet. Het zal ook te maken hebben gehad met wachten tot er meer ervaring is met de wet. Er zijn wel 41 aanvragen ingediend, waarbij een omgevingsvergunning is ingediend voor een Buitenplanse Omgevingsactiviteit (Bopa). Het merendeel (40) hiervan betroffen kleine aanvragen die vergelijkbaar waren met binnenplanse ontheffingen of kruimelgevallen onder de oude wetgeving. Er is één uitgebreidere aanvraag geweest welke in december 2024 is verleend. Er zijn 5 meldingen in het kader van de Wkb ingediend voor nieuw te bouwen woningen.</p> <p>Het bindend adviesrecht voor de gemeenteraad is vastgesteld, maar in 2024 nog niet toegepast. Om deze reden is de evaluatie van deze regeling uitgesteld. Eerst moeten ervaringen opgedaan worden. De raad is hierover door middel van een raadsbrief geïnformeerd.</p> <p>In 2024 is gewerkt aan het Omgevingsplan voor de fysieke onderdelen uit andere verordeningen dan bestemmingsplannen (APV, e.d.). Hierover heeft ook een raadsactiviteit plaatsgevonden. Vaststelling is voorzien in 2025. Door landelijke problemen met het publiceren van dergelijke</p>

Taakveld	
<p>plannen is de procedure aangehouden totdat deze opgelost zijn.</p> <p>In 2024 is ook het handboek Omgevingsplannen vastgesteld als leidraad voor Omgevingsplannen die in de gemeente Ommen worden vastgesteld.</p> <p>In 2024 is volgens het spoorboekje ook opdracht gegeven voor het eerste deel van de integrale herziening van het gemeentelijk Omgevingsplan. Dit betreft het onderdeel kleine kernen. De procedure hiervoor is eind 2024 gestart.</p>	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Omgevingsvisie Ommen Jouw Toekomst · Woonvisie 2015 - 2025 · VTH Beleidsplan 2020 - 2024 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Beleid en regie op uitvoering.
Samenwerken	Provincie Overijssel, Marktpartijen, Regio/omliggende gemeenten.
Uitbesteden	De uitvoering van binnen- en buitenplanse ontheffing. De uitvoering: de beoordeling en afhandeling van principeverzoeken en bestemmingsplan wijzigingen.

Wonen en bouwen

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
<p>Tot dit taakveld behoren o.a. gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening: (leges) omgevingsvergunning, bouwtoezicht, basisregistratie adressen en gebouwen (BAG), woningbouw en woningverbetering, renovatie, woonruimteverdeling, woningsplitsingsvergunning, woonvergunning, stedelijke vernieuwing, gebiedsgerichte aanpak woningvoorraad, woonomgeving en voorzieningen</p>	
2. Wat willen we bereiken?	
<p>We voorzien in een voldoende kwantitatief en kwalitatief gedifferentieerd woningaanbod waarbij ook aandacht is voor vraag gestuurde ontwikkelingen in de kernen en landelijk gebied. Dit betekent dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Ommenaren die dat willen de kans krijgen om in Ommen of de kernen te (blijven) wonen; · we de mogelijkheden vergroten voor ouderen en starters op de woningmarkt; · we bouwen van premantelzorgwoningen faciliteren; · we flexibele huisvesting voor bepaalde doelgroepen bieden. <p>Dit doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Uitvoering addendum (toevoeging) op woonvisie</i> <p>Uitvoering wordt gegeven aan de verschillende deelplannen vanuit het Addendum, zoals de uitwerking van CPO. Hiervoor zijn voorbereidingskredieten nodig.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Integrale scans en uitvoering revitalisering bestaande wijken.</i> <p>Opzet en reikwijdte van de scans worden geformuleerd mede in relatie tot de transitieopgaven rond klimaat, energie en warmte.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Vaststellen Woonzorgvisie</i> <p>Op basis van de nationale prestatieafspraken en de "Woondeal Overijssel" zijn gemeenten</p>	

Taakveld
<p>verplicht een Woonzorgvisie op te stellen. Met de Woonzorgvisie geven we een beeld van de complexe opgave waar we als gemeente voor staan. Ook stippelen we samen met partners op het gebied van wonen, welzijn en zorg een routekaart uit waarmee we mogelijke oplossingen bieden. De visie laat zien wat zorgdoelgroepen nodig hebben om goed te kunnen wonen met de juiste zorg. Zorgdoelgroepen zijn onder meer senioren, ouderen, mensen met een lichamelijke verstandelijke of zintuigelijke beperking of psychische kwetsbaarheid, (dreigend) dakloze mensen, arbeidsmigranten, studenten, woonwagewoongebouwen en statushouders. Om een woonzorg visie te kunnen opstellen is het noodzakelijk de huidige en toekomstige woon/zorg vraag voor Ommen in beeld te hebben. Hiervoor is een woningbehoefteonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is recent (eind december 2024) afgerond. Op basis hiervan kan gestart worden met het opstellen van een woonzorg visie. Resultaten worden in het derde kwartaal van 2025 verwacht.</p>
<p>3. Wat hebben wij bereikt?</p> <p><i>Uitvoering addendum (toevoeging) op woonvisie</i></p> <p>Uitvoering is gegeven aan de realisering van diverse deelplannen. Per deelplan de voortgang op hoofdlijnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Guido de Bres/Julianaschool: de Guido de Bres school is gesloopt en via een provinciale bijdrage (Bouwbrigade) is een projectleider ter beschikking gesteld. Gestart is eind 2024 met de stedenbouwkundige uitwerking/participatie. · XL- Vlierlanden: er is start gemaakt met het stedenbouwkundig plan. Besluitvorming gepland in 2025. · Vlierlanden Fase 3: belangrijke stap is genomen door het sluiten van een ontwikkelovereenkomst en daarmee de start van stedenbouwkundige uitwerking · Vlierlanden Fase 2: er is nog één kavel beschikbaar. Deze koop is ontbonden. De overige kavels zijn allemaal verkocht. · Havengebied Oost: de uitwerking tot realisatie is verder ter hand genomen zodat in 2025 woningen worden opgeleverd en kavels worden verkocht. · Sportlaan: gestart wordt in eerste kwartaal 2024 met de plaatsing van de eerste (flex-)woningen. · Meerkoet: verkoop van de 5 kavels aan de CPO starters met bijbehorende begeleiding is gestart <p><i>Vaststellen Woonzorgvisie</i></p> <p>Vooruitlopend op het opstellen van de Woonzorgvisie is het noodzakelijk de huidige en toekomstige woon/zorg vraag voor Ommen in beeld te hebben. Hiervoor is een woningbehoefteonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is eind december 2024 afgerond. Over de resultaten van dit onderzoek zal uw raad nader worden geïnformeerd. Op basis van de uitkomsten van dit woningbehoefteonderzoek kan gestart worden met het opstellen van een woonzorg visie. Resultaten hiervan worden in het derde kwartaal van 2025 verwacht.</p> <p><i>Huisvesting statushouders</i></p> <p>Ommen had voor 2024 als taakstelling 38 statushouders te huisvesten. Met Vechtdal Wonen is intensief gesproken over deze huisvestingopgave. De huisvesting van statushouders zal plaats moeten vinden in woningen van Vechtdal Wonen. Dit is vastgelegd in de jaarlijkse prestatieafspraken. In samenwerking met Vechtdal Wonen zijn in totaal 37 statushouders gehuisvest. Gestart is met het verkamerd aanbieden van woonruimte aan jonge statushouders die uitstromen uit de locaties Kerkplein/Wolfskuil die beheerd worden door Nidos.</p>
<p>4. Beleidskaders voor uitvoering</p>

Taakveld	
Wonen	
<ul style="list-style-type: none"> · Ruimte voor Woonkwaliteit West-Overijssel · Woonvisie Ommen (2015-2025) · Lang zult u wonen programma · Nota Grondbeleid · VTH Beleidsplan 2020 - 2024 · VTH uitvoeringsprogramma 2023 · Omgevingsvisie Ommen Jouw Toekomst · Beleidsregels Rood voor Rood · Woonprogramma 2021-2025 · Starterslening · Woonaddendum Woonvisie Ommen 	
Grondexploitaties	
<ul style="list-style-type: none"> · Nota Grondbeleid · Meerjarenprognose Grondexploitaties (MJP) 2025 · Raadsbrief afwegingskader Vastgoed · Snippergroenbeleid 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Regie op uitvoering.
Samenwerken	Via werkgroepen (IJsellandbreed) werken we aan uniforme uitvoering in de regio.
Uitbesteden	De uitvoering: de vergunningverlening en toezichttaken zijn vanaf 2021 uitbesteed aan de Omgevingsdienst IJselland.

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Wonen en bouwen	Baten	590	690	1.100	411
Wonen en bouwen	Lasten	-1.229	-1.450	-1.430	22
Saldo		-639	-762	-329	433

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie: grondverwerving, bouw- en woonrijp maken, bovenwijkse voorzieningen ten behoeve van de bouwgrondcomplexen, verkoop van bouwrijpe gronden, in het voorkomende geval onschadelijk maken en verwijderen van explosieven.
2. Wat willen we bereiken?
We willen onze inwoners voldoende leef- en woonruimte bieden. Die ruimte moet wel passen binnen onze opgaven en binnen de accenten die we hebben gelegd op onze woningbouwopgaven. Dit doen we door: Herijking notitie grondbeleid (indien noodzakelijk).

Taakveld	
3. Wat hebben wij bereikt?	
Hier verwijzen wij u naar de toelichting bij de paragraaf grondbeleid.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Meerjarenprognose Grondexploitatie (MJP) 2025 · Woonaddendum 2023 · Stand van zaken woonaddendum 2024 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Grondbeleid, Uitvoering projecten grondexploitatie.
Samenwerken	
Uitbesteden	

Middelen

Bedragen x 1.000

Programmaonderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verskil
Grondexploitatie (niet- bedrijventerrein	Baten	1.507	2.927	8.088	5.161
Grondexploitatie (niet- bedrijventerrein	Lasten	-1.571	-2.907	-7.327	-4.419
Saldo		-64	20	761	741

4.5 Samenleving

Inleiding

Omschrijving

Dit programma draait om onze zorg voor een vitale en gezonde leefomgeving voor inwoners van jong tot oud. Een inclusieve samenleving die past bij de gemeente die Ommen wil zijn. Met 'naoberschap' en mantelzorg als belangrijke pijlers van een kwalitatief goed leven voor mensen die in onze gemeente wonen, werken en verblijven. Met voor iedereen kans op werk en inkomen om zelfstandig in het levensonderhoud te voorzien. Een samenleving met goede verschillende mogelijkheden voor scholing en onderwijs voor jong en oud en hoogwaardige opvangmogelijkheden voor de jeugd. Inclusief ruime mogelijkheden voor sport, culturele activiteiten, ontspanning en beleving van natuur, erfgoed en cultuur. Waarin uitgaan van eigen kracht een belangrijk doel is. Kortom, een programma met alle belangrijke basisvoorwaarden voor een vitale en gezonde leefomgeving.

Bestuurlijke prioriteiten

1. Het verbeteren van zorg en welzijn voor inwoners.
2. Het realiseren van de ambities en opgaven uit Omgevingsvisie Ommen Jouw Toekomst.

Wat willen we bereiken

1. Vitale kernen
  - Versterken leefbaarheid van de vitale kernen vanuit eigen dorpsplannen en/of -visies per kern;
  - ruimte bieden voor woningbouw in de kernen via onder meer CPO (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap).
2. Zorg en welzijn
  - Borgen van een inclusieve samenleving;
  - bieden van passende zorg van goede kwaliteit aan onze inwoners (jong en oud);
  - samen met mantelzorgers en vrijwilligers zorgdragen voor de inwoners;
  - zorgen voor een goede aanpak van armoedebestrijding;
  - verbeteren organisatie, dienstverlening, zorg en welzijn in samenwerking met ketenpartners.
3. Onderwijs, sport en cultuur
  - Zowel school- en onderwijsgebouwen als sport- en cultuurvoorzieningen klaar maken voor de toekomst.

Depla-indicatoren

Eenheid	Periode	Bron	Ommen	Nederland	< 25000 inwoners
Banen					
Per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2.022	Meerdere	818,2	836,6	708,1
Jongeren met jeugdbescherming					
In %	0	CBS	0,6	0,9	0,8
Lopende re-integratievoorzieningen					
Per 10.000 inwoners van 15 tot 65 jaar	2.023	CBS	223,7	197,7	142,1
Netto arbeidsparticipatie					
In %	2.023	CBS	74,3	73,1	73,7

Doelstellingen

Naam	Status	Toelichting
Onderwijshuisvesting		
Integraal huisvestingsplan onderwijs	●	
Sportaccommodaties		
Integraal huisvestingsplan sport	●	Het toetsingskader buitensport is in juni 2024 vastgesteld. Dit toetsingskader is een leidraad voor de verdere uitwerking. Met de buitensport zijn inmiddels meerdere gesprekken gevoerd om tot uitvoeringsplannen te komen die in 2025 ter besluitvorming worden aangeboden.
Cultureel erfgoed		
Uitvoeringsprogramma cultureel erfgoed	●	
Media		
Motie onderzoek landelijk programma 'bibliotheek op school'	●	
Samenkracht en burgerparticipatie		
Motie implementatie project Buurtkamers	●	
Faciliteren dorpsplannen	●	
Subsidierегeling verduurzamen maatschappelijke objecten	●	
Motie participatie opvanglocatie asielzoekers	●	
Motie onderzoek huisvesting welzijnswerk inclusief optie Huis van de Samenleving en	●	In november 2024 is adviesbureau Rijnconsult gestart om te komen tot een visiedocument rond het huis van de samenleving/infopunt/huis van de gemeente.

Naam	Status	Toelichting
Huis van de Gemeente		Er zijn gesprekken geweest met de beleidsafdeling van de gemeente, verschillende stakeholders en in januari 2025 met de gemeenteraad. N.a.v. de gesprekken zal een concept visie worden opgesteld welke daarna nog wordt besproken met de gemeenteraad, stakeholders en inwoners. Dit proces moet leiden tot een definitieve visie in het tweede kwartaal van 2025.
Geëscaleerde zorg 18-		
Uitvoering Hervormingsagenda jeugd	●	De hervormingsagenda jeugd is een landelijk ingezette beweging die regionaal en lokaal moet zorgen voor een beter ondersteuning voor jeugdigen. Een van de thema's is inzetten op stevige lokale teams en toegang. De landelijke ontwikkelingen worden gedeeld met de jeugdhulpregio's. In ons geval via RSJ-IJsselland. De hervormingsagenda zoekt ook samenhang met andere ontwikkelingen zoals Toekomstscenario kind,-en gezinsbescherming, IZA/GALA.
Volksgezondheid		
Lokaal uitvoeringsprogramma Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	●	De visie sociaal domein Ommen 'Alle Ommenaren tellen mee' 2025-2030 is in december 2024 vastgesteld. Dit vormt de basis voor het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein en het lokale uitvoeringsprogramma GALA. Op onderdelen wordt al uitvoering gegeven aan GALA, bijvoorbeeld welzijn op recept (welzijnscoach).
Transformatieagenda sociaal domein 2021-2024	●	
Integraal Zorg Akkoord	●	In de regio IJssel-Vecht wordt uitvoering gegeven aan het regioplan IZA door verschillende partijen uit de zorg en het sociaal domein en door gemeenten. Op de Algemene Leden Vergadering van de VNG op 29 november 2024 is besloten om uit het IZA te stappen omdat niet is voldaan aan de voorwaarden waaronder gemeenten in het IZA zijn ingestapt. De VNG voert nu gesprekken met VWS over o.a. financiën en inhoud voor het vervolg IZA. De verwachting is dat er in februari 2025 meer duidelijk wordt over het vervolg.

Burgerzaken

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren de volgende burgerzaken: paspoorten en rijbewijzen, bevolkingsregister, straatnaamgeving en kadastrale informatie, burgerschap, verkiezingen, referenda, burgerzaken leges opbrengsten.	
2. Wat willen we bereiken?	
We dragen zorg voor een professionele dienstverlening aan onze inwoners.	
3. Wat hebben wij bereikt?	
<p>Gemeente Twenterand heeft in 2024 alle taken op het gebied van burgerzaken, verkiezingen en begraafplaatsadministratie voor ons uitgevoerd. In 2024 is een enorme piek geweest in het aantal aanvragen om reisdocumenten. Deze piek houdt aan tot en met 2028.</p> <p>De piek wordt veroorzaakt omdat in 2014 de geldigheidsduur van paspoorten en identiteitskaarten aangepast is van 5 naar 10 jaar. Dat zorgde voor minder aanvragen tussen 2019 en 2024. Per 2024 verlopen de eerste documenten met een geldigheidsduur van 10 jaar.</p>	
4. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Regie op beleid en uitvoering.
Samenwerken	
Uitbesteden	Het taakveld Burgerzaken is ondergebracht bij gemeente Twenterand

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verskil
Burgerzaken	Baten	373	373	424	51
Burgerzaken	Lasten	-581	-604	-574	30
Saldo		-208	-231	-151	80

Openbaar basisonderwijs

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren de taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs waar gemeenten dit zelf uitvoeren: bestuurskosten voor gemeenten die zelf bestuur zijn, primair openbaar basisonderwijs, bewegingsonderwijs (inclusief schoolzwemmen), de huur van bijvoorbeeld een gymnastieklokaal, passend onderwijs.	
2. Wat willen we bereiken?	
Als gemeente voeren wij niet langer het openbaar onderwijs uit, dat doen schoolbesturen in zelfstandige stichtingen. De taken van dit taakveld voeren wij dus niet uit, tenzij ze vallen onder het reguliere onderwijsbeleid (toezichthoudende taken, besluitvorming bij verzoek tot opheffing	

Taakveld	
openbare school) en onderwijshuisvesting (zie taakveld Onderwijshuisvesting).	
3. Wat hebben wij bereikt?	
Samen met scholen, kinderopvang en GGD is een start gemaakt met de Lokale Educatieve agenda. We zetten ons er samen voor in dat kinderen zich zo ontwikkelen dat ze met voldoende vaardigheden de maatschappij van Ommen en daarbuiten ingaan en daar een zinvolle bijdrage aan leveren.	
4. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Toezicht houden.
Samenwerken	
Uitbesteden	Schoolbesturen in zelfstandige stichtingen voeren het onderwijs uit.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verskil
Openbaar basisonderwijs	Baten	-	-	-	-
Openbaar basisonderwijs	Lasten	-193	-243	-251	-9
Saldo		-193	-243	-251	-9

Onderwijshuisvesting

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs: nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding van bestaande schoolgebouwen, verhuur, opstellen programma onderwijshuisvesting en vandalismebestrijding.
2. Wat willen we bereiken?
De jeugd moet zich goed kunnen ontwikkelen in Ommen met een goede balans tussen thuissituatie, onderwijs en buitenschoolse activiteiten. Goede onderwijshuisvesting is hiervoor een belangrijke voorwaarde en we willen dat dit toekomstbestendig is. Dit geldt voor zowel huisvesting in het regulier als in het speciaal onderwijs.
· <i>Integraal huisvestingsplan onderwijs</i> Het opstellen van het "Integraal Huisvestingsplan Onderwijs" (IHP).
3. Wat hebben wij bereikt?
In 2024 is het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs vastgesteld. In 2024 is gestart met het voorlopige ontwerp van Kindplein-Oost. In januari 2025 is een inloopbijeenkomst voor omwonenden, ouders en andere belangstellenden om het voorlopige ontwerp te presenteren. De

Taakveld	
verwachting is dat het Definitief Ontwerp begin 2025 wordt afgerond.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
· Integrale aanpak huisvesting basisonderwijs	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Onderwijshuisvestingsbeleid. Regie op uitvoering.
Samenwerken	
Uitbesteden	Nieuwbouw en uitbreiding waar aan de orde aan marktpartijen.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Onderwijshuis vesting	Baten	76	131	159	28
Onderwijshuis vesting	Lasten	-1.349	-4.139	-3.832	308
Saldo		-1.273	-4.008	-3.672	336

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen, onderwijsondersteuning, ondersteuning leerkrachten en directie, uitgaven bijzonder onderwijs, achterstandenbeleid, coördinatie samen naar school, passend onderwijs, volwasseneducatie, leerlingenzorg en leerlingbegeleiding, leerlingenvervoer, stimuleren schooldeelname: leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.
2. Wat willen we bereiken?
We willen inwoners van Gemeente Ommen toekomstbestendige, bereikbare, kwalitatief goede en betaalbare voorzieningen voor opvang en onderwijs bieden. Daarnaast willen we onderwijsachterstand voorkomen en bestrijden. Een goede ontwikkeling van kinderen in de voor- en vroegschoolse periode (2,5 tot 6 jaar) vinden we een belangrijke voorbereiding op het primair onderwijs.
3. Wat hebben wij bereikt?
In 2024 hebben we intensief samengewerkt met scholen, kinderopvang en GGD om de Lokale Educatieve Agenda op te stellen. Het concept is inmiddels klaar. De verwachting is dat dit document begin 2025 afgerond kan worden en vervolgens voorgelegd wordt aan de gemeenteraad. Na de zomer van 2023 zijn alle Oekraïense leerlingen van de tijdelijke onderwijsvoorziening bij cbs Ichthus in Lemele overgegaan naar het regulier basisonderwijs. Eind 2023 bleek dat het vervoer van en naar school een knelpunt was. Vanaf 2024 is daarom een uitzondering gemaakt op het leerlingen vervoer. Alle Oekraïense basisschoolleerlingen gaan met het leerlingenvervoer mee.

Taakveld	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Een goed begin ...." Beleidskader voorschoolse voorzieningen van 2017-2018 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Beleid VVE, Financiering onderwijs en peuteropvang
Samenwerken	
Uitbesteden	Coördinatie regionaal leerlingenvervoer

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Baten	65	65	102	37
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	-776	-776	-852	-76
Saldo		-711	-711	750	-39

Sportbeleid en activering

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport: stimuleren van (amateur en professionele) topsport, ondersteunen en stimuleren recreatieve sportbeoefening, ondersteunen van organisaties die zich met sport bezig houden, sport in de buurt en combinatiefuncties.
2. Wat willen we bereiken?
We werken aan een sterke vitale en gezonde gemeente. Daarin is een belangrijke rol weggelegd voor sport en bewegen, want die onderdelen dragen bij aan een gezonde leefstijl en meedoen in de maatschappij. Sportverenigingen zijn voor ons een belangrijke partner, zij vervullen diverse functies in onze opgave om sport en bewegen voor iedere inwoner bereikbaar te maken en te houden. Daarom zetten we ons volop in voor sportverenigingen die klaar zijn voor de toekomst.
3. Wat hebben wij bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> · Toetsingskader buitensport is vastgesteld door de gemeenteraad in juni 2024; · bijeenkomsten sportplatform (twee keer per jaar); · bijeenkomsten en nieuwsbrieven platform Samen Fitter Verder! met verstrekte projectsubsidies; · samen met openluchtbad Olde Vechte is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden

Taakveld	
voor een duurzame en toekomstbestendige exploitatie van het openluchtbad.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Houvast voor de Toekomst; inspiratiedocument Ommer Motief 2030 · Nationaal sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' · Ommer sport- en preventieakkoord Samen Fitter Verder! · Verdiepingslag het onderdeel preventie van het Ommer sport- en preventieakkoord Samen Fitter Verder! · Lokaal gezondheidsbeleid 'naar een gezond en vitaal Ommen, dat doen we samen!' 2021 - 2024 · Nationaal preventieakkoord 'naar een gezonder Nederland' · Vitaal Vechtdal 'Samen voor een gezonde en actieve regio' 2021 - 2035 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Beleid, advies en combinatiefunctie
Samenwerken	Sportverenigingen, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, kinderopvangorganisaties, scholen, huisartsen, Sportservice Overijssel, vereniging Sport en Gemeenten, Vitaal Vechtdal
Uitbesteden	

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Sportbeleid en activering	Baten	-	-	-	0
Sportbeleid en activering	Lasten	-194	-224	-156	68
Saldo		-194	-224	-156	68

Sportaccommodaties

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
Tot dit taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening: sporthallen, zwembaden, etc., (groene en kunst-)velden, terreinen en opstallen, inclusief faciliteiten en technische voorzieningen, trapveldjes in de wijk.
2. Wat willen we bereiken?
We willen aan onze inwoners voldoende kwalitatief goede sportaccommodaties en voorzieningen bieden. Dit in het bijzonder voor onze jeugd, waarbij ook aandacht is voor goede voorzieningen

Taakveld	
<p>dichtbij. Dit doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Integraal huisvestingsplan sport en Gemeentelijke sportaccommodaties</i> <p>De nulmeting binnen- en buitensport is uitgevoerd en opgeleverd. Dit dient als vertrekpunt voor het opstellen van het "Integraal Huisvestingsplan Sport". Onderwerpen zoals duurzaamheid, prognoses en ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen werken we uit.</p>	
3. Wat hebben wij bereikt?	
<ul style="list-style-type: none"> · Toetsingskader buitensport is vastgesteld door de gemeenteraad in juni 2024. De onderwerpen zoals opgenomen in het IHP Sport worden meegenomen in het nog vast te stellen integraal vastgoedbeleid. Op basis van het toetsingskader buitensport zijn meerdere vervolgssessies georganiseerd. De plannen worden in de eerste helft van 2025 ter besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden. · Er wordt uitvoering gegeven aan de subsidieregeling ledverlichting sportparken (sportmasten). 	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Houvast voor de Toekomst; inspiratiedocument Ommer Motief 2030 · Nationaal sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' · Ommer sport- en preventieakkoord Samen Fitter Verder! · Verdiepingslag het onderdeel preventie van het Ommer sport- en preventieakkoord Samen Fitter Verder! · Lokaal gezondheidsbeleid 'naar een gezond en vitaal Ommen, dat doen we samen!' 2021 - 2024 · Nationaal preventieakkoord 'naar een gezonder Nederland' · Raadsbrief afwegingskader Vastgoed 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Beleid, advies en combinatiefunctie. Klachtenonderhoud.
Samenwerken	Sportverenigingen, Sportservice Overijssel, Vereniging Sport en Gemeenten.
Uitbesteden	De werkzaamheden voor voorbereiding en begeleiding van groot onderhoud, renovaties en vervangingsinvesteringen zijn uitbesteed aan Hardenberg in de DVO Openbaar Gebied.

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Sportaccommodaties	Baten	1.236	1.378	1.258	-120
Sportaccommodaties	Lasten	-2.774	-3.090	-2.797	293
Saldo		-1.538	-1.712	-1.539	173

Cultuur

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren activiteiten ter bevordering van kunst: subsidiëren van podia/gezelschappen/kunstenaars/projecten voor muziek, dans en toneel, accommodaties voor beeldende kunst, kunstaankopen, subsidiëren van cultuuruitingen op het gebied van film en video, kunstzinnige vorming en cultuureducatie, bevorderen van een educatief aanbod, culturele manifestaties waaronder herdenkingen, overkoepelende organen voor kunstbeoefening.	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen een goed op elkaar afgestemd aanbod van kunst en cultuur dat bijdraagt aan het vestigingsklimaat, toerisme en vrijetijdseconomie, welzijn, gezonde leefstijl en inclusie.	
3. Wat hebben wij bereikt?	
We hebben uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma cultuur en erfgoed. Acties zijn uitgewerkt of nog lopende. Met het Oversticht zijn we in gesprek om tot een actualisatie van onze erfgoednota te komen. Ter voorbereiding hierop is een raadsinformatiebijeenkomst gehouden.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
· Cultuur- en erfgoednota 2021-2030	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Regierol bij het realiseren van een afgestemd en samenhangend cultuuraanbod. Faciliteren van organisatie bij de uitvoering van hun aanbod. Subsidieverstrekking.
Samenwerken	Er is een samenwerking met onder meer het Cultuurplatform Ommen, Stichting Kunstzinnige Vorming, Stichting Vechtdal Kunsten, Stichting Theater, Stichting HaFaMo, Bibliotheek, stadsdichters
Uitbesteden	

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Cult.presentatie, - productie en - participatie	Baten	6	6	-	-6
Cult.presentatie, - productie en - participatie	Lasten	-170	-570	-614	-45
Saldo		-164	-564	-614	-51

Musea

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur: musea, exposities, archeologie, heemkunde en historische archieven.	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen een goed op elkaar afgestemd aanbod van kunst en cultuur dat bijdraagt aan het vestigingsklimaat, toerisme en vrijetijdseconomie, welzijn, gezonde leefstijl en inclusie.	
3. Wat hebben wij bereikt?	
Met het Nationaal Tinnen Figuren Museum zijn we in gesprek om de mogelijkheden te onderzoeken voor een toekomstbestendige exploitatie van het museum.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
· Cultuur- en erfgoednota 2021-2030	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Faciliteren CCO, Faciliteren Ontwikkelgroep bezoekerscentrum Ommerschans, Koloniemanagement
Samenwerken	CCO, Participatie in Stuurgroep KvW, Ontwikkelgroep Ommerschans
Uitbesteden	

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Musea	Lasten	-27	-27	-47	-20
Saldo		-27	-27	-47	-20

Cultureel erfgoed

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed: historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte, subsidie, beheer, onderhoud, toezicht en handhaven van cultureel erfgoed, het (digitaal) zichtbaar maken van cultuurhistorische waarden.	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen als gemeente de cultuurhistorische waarden en historie van Ommen behouden,	

Taakveld	
<p>versterken en vermarkten. Dit stimuleert de kennis van Ommenaren, behoud van onze erfenis, promotie en vrijetijdseconomie van Ommen. Dit doen wij door het uitvoeren van het uitvoeringsprogramma cultuur en erfgoed.</p>	
<p>3. Wat hebben wij bereikt?</p> <p>We hebben uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma cultuur en erfgoed. Acties zijn uitgewerkt of nog lopende. Met het Oversticht zijn we in gesprek om tot een actualisatie van onze erfgoednota te komen. Ter voorbereiding hierop is een raadsinformatiebijeenkomst gehouden. Met de gebiedspartners werken we aan de verdere ontwikkeling van Kolonie van Weldadigheid Ommerschans.</p>	
<p>4. Beleidskaders voor uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> · Cultuur- en erfgoednota 2021-2030 · Raadsbrief afwegingskader Vastgoed 	
<p>5. Werkwijze Ommen 4.0</p>	
Zelf doen	Regierol bij opstellen beleid, Faciliteren erfgoedorganisaties, Eigenaarschap van Het Laar
Samenwerken	Er is een samenwerking met onder meer Cultuurhistorisch Centrum Ommen, Landgoederen zoals Eerde en Ommerschans/ Stuurgroep Koloniën van Weldadigheid.
Uitbesteden	(Dagelijks) onderhoud is ondergebracht in de DVO Openbaar Gebied aan Hardenberg.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Cultureel erfgoed	Baten	83	161	126	-34
Cultureel erfgoed	Lasten	-127	-205	-336	-131
Saldo		-44	-44	-210	-165

Media

Taakveld
<p>1. Omschrijving taakveld</p> <p>Tot dit taakveld behoren de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers: bibliotheken, artotheek, videotheek, lokale pers en omroep, lokale informatievoorziening, overkoepelende organen.</p>
<p>2. Wat willen we bereiken?</p> <p>We willen lezen onder onze inwoners aanmoedigen. Dat geldt ook voor het verkrijgen van kennis en informatie. Daar is een rol weggelegd voor de bibliotheek en de lokale omroep. Dit willen wij</p>

Taakveld	
bereiken door: <ul style="list-style-type: none"> · <i>Motie onderzoek landelijk programma 'bibliotheek op school'</i> Onderzoeken hoe het landelijk programma "de bibliotheek op school" vorm kan krijgen in Ommen en de kernen/buurtschappen.	
3. Wat hebben wij bereikt?	
In 2024 is gestart met de uitrol van de 'Bibliotheek op school' voor alle basisscholen in gemeente Ommen. De verwachting is dat alle scholen voor de zomer van 2025 een ingerichte boekenkast hebben.	
4. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Beleid.
Samenwerken	Met bibliotheken.
Uitbesteden	

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Media	Baten	392	442	247	-195
Media	Lasten	-998	-1.164	-995	168
Saldo		-606	-721	-748	-27

Samenkracht en burgerparticipatie

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie, ondersteunen op participatie gerichte burgerinitiatieven, ondersteuning vrijwilligers en mantelzorg, sociaal en cultureel werk, Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW), wijkopbouw, preventie, buurt- en clubhuizen, collectief aanvullend vervoer, toegankelijkheid voorzieningen (inclusie), kinderopvang: toezicht op en handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang en peuterspeelzalen, noodopvang vluchtelingen, vreemdelingen, LHBTI beleid.
2. Wat willen we bereiken?
We willen in gemeente Ommen een samenleving waarin iedereen meedoet. Daarin is er geen onderscheid tussen leeftijd, sociale klasse of beperking. Daarvoor zetten we algemene voorzieningen in waarmee we alle inwoners aanmoedigen om mee te doen in de maatschappij. Dit doen wij door: <ul style="list-style-type: none"> · <i>Motie onderzoek huisvesting welzijnswerk inclusief optie Huis van de Samenleving en Huis van de Gemeente</i> In het onderzoek naar het bundelen en centraliseren van de integrale huisvesting van het welzijnswerk wordt zowel de optie Huis van de Samenleving als het Huis van de Gemeente meegenomen. <ul style="list-style-type: none"> · <i>Faciliteren dorpsplannen</i> De Plaatselijk Belangen (PB) worden gestimuleerd om een dorpsvisie- en dorpsplannen op te

Taakveld
<p>stellen. Vanuit de 1%-regeling voor maatschappelijke initiatieven faciliteren wij het opstellen en uitvoeren van deze visies en plannen. Elke PB krijgt een vast ambtelijk en bestuurlijk aanspreekpunt binnen de gemeenten. Op deze wijze zijn er korte lijntjes tussen de gemeente en PB. Dit zetten we voort in 2024. Begin 2024 wordt er weer een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd met alle PB's.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Subsidieregeling verduurzamen maatschappelijke objecten</i> <p>Het opstellen / implementeren van een stimuleringsregeling voor het verduurzamen van een object met een sociaal maatschappelijk doel.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Motie participatie opvanglocatie asielzoekers</i> <p>Samen met de gemeenteraad een participatietraject opstarten met inwoners, Vluchtelingenwerk en het COA om samen een blijvende opvanglocatie te zoeken.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Motie komen tot implementatie project Buurtkamers</i> <p>Het ervaren van zingeving en ontmoeting is belangrijk, net als omzien naar elkaar en noaberschap. Dat geldt zeker voor de steeds grotere groep inwoners die zich eenzaam voelt. Buurtkamers kunnen daarbij voor een belangrijke ontmoetingsrol zorgen. Samen met onder meer de bibliotheek en welzijnswerk wordt onderzocht waar deze buurtkamers kunnen worden gemaakt. Na 3 jaar wordt dit project geëvalueerd.</p>
<p>3. Wat hebben wij bereikt?</p> <p>De toekomstvisie Sociaal Domein 'Alle Ommenaren tellen mee' is eind 2024 vastgesteld. Een visie die aansluit bij wat er leeft en speelt in onze samenleving. Deze visie wordt ook gedragen door onze maatschappelijke partners.</p> <p><i>Faciliteren dorpsplannen</i></p> <p>Van de 12 Plaatselijke Belangen (PB) hebben er negen een visies opgesteld, één PB gaat ermee beginnen en twee PB's kiezen ervoor om geen visie op te stellen. Een aantal PB's gaat in 2025 starten met een nieuwe visie of het actualiseren van de visie.</p> <p>Naast de jaarlijkse bijeenkomst met de PB's, de nieuwsbrieven en de één-op-één contacten zijn er ook in 2024 gesprekken gevoerd met alle PB's door de contactportefeuillehouder en contactambtenaar.</p> <p><i>Motie onderzoek huisvesting welzijnswerk inclusief optie Huis van de Samenleving en Huis van de Gemeente</i></p> <p>Ter uitvoering van deze motie én in samenhang met de motie over een informatie- en ondersteuningspunt voor een integrale aanpak van voorliggende voorzieningen in het sociale domein, waaronder armoedebestrijding, is een plan van aanpak opgesteld.</p> <p><i>Subsidieregeling verduurzamen maatschappelijke objecten</i></p> <p>De subsidieregeling is op- en opengesteld. De uitvoering van de regeling is opgestart.</p> <p><i>Motie komen tot implementatie project Buurtkamers</i></p> <p>Over de afhandeling van deze motie is de raad bij brief van 21 maart geïnformeerd.</p>
<p>4. Beleidskaders voor uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> · Uitvoeringsplan Mantelzorg doe je Samen · PvA Werken aan een inclusieve samenleving · Beleidsuitgangspunten en aanpak Lokale Inclusie Agenda Ommen · Verordening leerlingenvervoer Ommen 2016

Taakveld	
<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsuitgangspunten nieuwe wet inburgering • Transformatieagenda sociaal domein 2021-2024^[LB1] • Evaluatie Transformatieagenda Sociaal Domein • Toekomstvisie sociaal domein: 'Alle Ommenaren tellen mee' 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Beleid.
Samenwerken	Coördinatie mantelzorgnetwerk, voorbereiding wet inburgering (regionaal en tijdelijke regisseur statushouders).
Uitbesteden	Toezicht kinderopvang

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	5	6.619	6.615	-4
Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-939	-8.579	-7.814	765
Saldo		-934	-1.960	-1.198	761

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Taakveld
<p>1. Omschrijving taakveld</p> <p>Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • voorlichting; • advisering; • (cliënt-)ondersteuning; • toegang tot 1e en 2e lijnsvoorzieningen; • preventie; • vroegsignalering; <p>Het gaat daarbij om vragen en casuïstiek op het gebied van de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet, de Leerplichtwet, en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.</p>
<p>2. Wat willen we bereiken?</p> <p>We willen de zelfredzaamheid en participatie van inwoners vergroten. Daarnaast zetten we ons in op het bieden van integrale ondersteuning. Hiermee willen we dat inwoners makkelijk toegang krijgen tot voorzieningen op het gebied van werk, inkomen, gezondheid en welzijn.</p>
<p>3. Wat hebben wij bereikt?</p> <p>In de loop van 2024 is de uitvoering rond het sociaal domein (administratie en toegang) via aanbesteding ondergebracht bij SDO Support. Zij gaan de uitvoering met ingang van 1 januari 2025 voor Ommen uitvoeren.</p>

Taakveld	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Transformatieagenda 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Door ontwikkelen Samen Doen team Ommen
Samenwerken	
Uitbesteden	

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Toegang en 1e lijns voorzieningen	Baten	-	-	-	0
Toegang en 1e lijns voorzieningen	Lasten	-	-	-1	-1
Saldo		-	-	-1	-1

Inkomensregelingen

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandvoorzieningen, inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet, geneeskundige en andere adviezen in verband met de bijstandsverlening, IOAW (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers), IOAZ (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen), kosten van levensonderhoud uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004), kosten levensonderhoud voor startende ondernemers uit Bbz 2004, sociale zekerheidsregelingen van het rijk zoals bijvoorbeeld eenmalige uitkeringen voor minima, gemeentelijke armoedebeleid.
2. Wat willen we bereiken?
We willen de zelfredzaamheid en participatie van inwoners vergroten. Daarnaast zetten we in op hulp en samenwerking van verschillende organisaties. Hiermee willen we dat inwoners makkelijk toegang krijgen tot voorzieningen op het gebied van werk, inkomen, gezondheid en welzijn.
3. Wat hebben wij bereikt?
In mei 2024 is er een nieuw armoedebeleidsplan vastgesteld met als beleidsuitgangspunten:

Taakveld	
<p>integrale aanpak, preventie en vroegsignalering, meedoen en effectieve en efficiënte schuldhulpverlening. Ook zijn in 2024 nieuwe beleidsregels bijzondere bijstand vastgesteld evenals de beleidsregels schuldhulpverlening. De overgang naar uitvoerder SDO Support is zonder problemen gerealiseerd.</p>	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Inkomensregelingen Opgave WIS · Convenant Ommen Armoedevrij 2016 · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Beleidsplan Geldzorgen, armoeden en schulden 2024-2028 · Beleidsregels bijzonder bijstand · Beleidsregels schuldhulpverlening 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Gemeentelijk armoedebeleid
Samenwerken	Regionale samenwerking: Werkgeversservicepunt
Uitbesteden	Beheer minima fondsen, Schulddienstverlening GKB, Uitvoerende werkzaamheden zijn ondergebracht in de DVO Backoffice Sociaal Domein bij Hardenberg

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verskil
Inkomens- regelingen	Baten	4.161	4.161	5.056	895
Inkomens- regelingen	Lasten	-5.630	-6.025	-6.331	-306
Saldo		-1.469	-1.864	-1.275	589

WSW en beschut werk

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
<p>Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid:</p> <ul style="list-style-type: none"> · beschut werken; · bestaande werkverbanden sociale werkvoorziening, bestaande Wsw- en begeleid werken-dienstbetrekkingen; · arbeidsmatige dagbesteding.
2. Wat willen we bereiken?
Wij gaan door met onze werkwijze op grond van de Wet Sociale Werkvoorziening en nieuw

Taakveld							
<p>beschut werk en de Participatiewet. Voor iedereen met een indicatie 'beschut werken' zoeken wij een passende oplossing. Het overgrote deel van onze inwoners met die indicatie vindt een passende werkplek via Larcom.</p>							
<p>3. Wat hebben wij bereikt?</p> <p>In de tweede helft van het jaar is in nauwe samenwerking met de nieuwe uitvoerder Rova gewerkt aan het inrichten van het Green Team. Dit team gaat zich met ingang van het jaar 2025 richten op het groenonderhoud in Ommen. In december stond daarvoor een groep van 18 medewerkers Wsw en 3 medewerkers Doelgroep klaar.</p>							
<p>4. Beleidskaders voor uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" 							
<p>5. Werkwijze Ommen 4.0</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #76b82a; color: white;">Zelf doen</th> <th style="background-color: #76b82a; color: white;">Beleid.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Samenwerken</td> <td>Regionale samenwerking: Werkgeversservicepunt.</td> </tr> <tr> <td>Uitbesteden</td> <td>De volledige Sociale Werkvoorziening en Beschut werken is uitbesteed aan Larcom. Dit is vastgelegd in een aanwijzingsbesluit Wsw, een concessieovereenkomst en een uitvoeringsovereenkomst. Daarnaast wordt samengewerkt binnen het Regionale Werkgever Servicepunt IJsselland.</td> </tr> </tbody> </table>		Zelf doen	Beleid.	Samenwerken	Regionale samenwerking: Werkgeversservicepunt.	Uitbesteden	De volledige Sociale Werkvoorziening en Beschut werken is uitbesteed aan Larcom. Dit is vastgelegd in een aanwijzingsbesluit Wsw, een concessieovereenkomst en een uitvoeringsovereenkomst. Daarnaast wordt samengewerkt binnen het Regionale Werkgever Servicepunt IJsselland.
Zelf doen	Beleid.						
Samenwerken	Regionale samenwerking: Werkgeversservicepunt.						
Uitbesteden	De volledige Sociale Werkvoorziening en Beschut werken is uitbesteed aan Larcom. Dit is vastgelegd in een aanwijzingsbesluit Wsw, een concessieovereenkomst en een uitvoeringsovereenkomst. Daarnaast wordt samengewerkt binnen het Regionale Werkgever Servicepunt IJsselland.						

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
WSW en beschut werk	Baten	62	62	45	-17
WSW en beschut werk	Lasten	-3.872	-4.002	-4.124	-122
		-3.810	-3.940	-4.079	-138

Arbeidsparticipatie

Taakveld
<p>1. Omschrijving taakveld</p> <p>Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen: re-integratie-instrumenten, waaronder proefplaatsing, participatieplaatsen, vrijwilligerswerk/ sociale activering, detacheringsbanen, scholing, duale trajecten, erkenning van Verworven Competenties (EVC), ondersteuning bij starten van een eigen bedrijf, bepaalde vormen van tijdelijke loonkostensubsidie, stimuleringsmaatregelen, waaronder inkomensvrijlating, stimuleringspremies, vrijlating onkosten vergoeding vrijwilligerswerk, onkostenvergoedingen, No-riskpolis, voorzieningen, waaronder Jobcoach, begeleiding Werkvoorzieningen,</p>

Taakveld	
loonwaardebepaling, inburgeringscursus Nederlands, voorzieningen ter voorbereiding van een zelfstandig bestaan als startend ondernemer en ter begeleiding van startende ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz).	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen door hun werk kunnen rondkomen.	
3. Wat hebben wij bereikt?	
In de loop van het jaar werd een op basis van de uitgangspunten 'Breed Offensief' een aangepast Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ-gemeente Ommen vastgesteld. De aangepaste aanpak is erop gericht om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
· Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!"	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Beleid, Uitvoering Samen doen
Samenwerken	In de regio, met bijvoorbeeld het Werkgeversservicepunt.
Uitbesteden	Door middel van een DVO Backoffice Sociaal Domein is dit werk uitbesteed aan Hardenberg.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Arbeidsparticipatie	Baten	29	29	572	543
Arbeidsparticipatie	Lasten	-378	-378	-490	-111
Saldo		-349	-349	83	-432

Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (Wmo) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden: huisautomatisering, woningaanpassingen, hulpmiddelen, overige voorzieningen gehandicapten, eigen bijdragen, individueel vervoer, parkeerbeleid invaliden (inclusief leges).

Taakveld	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen dat onze inwoners zo lang en zo zelfstandig mogelijk op een prettige manier thuis wonen. Als het nodig is, kunnen zij gebruikmaken van een maatwerkvoorziening op het gebied van wonen en/of vervoer.	
3. Wat hebben wij bereikt?	
Om onze dienstverlening voort te zetten is in 2024 het proces gestart om de producten huishoudelijke hulp, dagbesteding, begeleiding en trapliften opnieuw aan te besteden. Er is ter voorbereiding intern gesproken met consultants van het Samen Doen team, er is gesproken met de Adviesraad en er zijn marktconsultaties geweest om op te halen wat aanbieders belangrijk vinden.	
In 2024 maakten zo'n 360 inwoners gebruik van een maatwerkvoorziening.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Regie voeren op de uitvoering.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, ondernemers, woningbouwcoöperatie, Samen Doen en inwoners.
Uitbesteden	De verstrekking van een woonvoorziening of vervoersvoorziening aan onze inwoners wordt gedaan door gecontracteerde (zorg)organisaties.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verskil
Maatwerkvoorzienin gen (WMO)	Baten	0	150	208	58
Maatwerkvoorzienin gen (WMO)	Lasten	-792	-1.090	-1.568	-478
Saldo		-792	-940	-1.360	-420

Huishoudelijke hulp (WMO)

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
Financiële tegemoetkomingen (zoals een PGB) aan personen met een fysieke, psychische of psychosociale beperking en de daarmee verband houdende extra kosten voor de onderwerpen in

Taakveld	
dit taakveld moeten op dit taakveld worden geboekt.	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen dat onze inwoners zo lang en zo zelfstandig mogelijk op een prettige manier thuis wonen. Als het nodig is kunnen zij gebruik maken van een maatwerkvoorziening op het gebied van wonen en/of vervoer.	
3. Wat hebben wij bereikt?	
Om onze dienstverlening voor te zetten is in 2024 het proces gestart om de producten huishoudelijke hulp, dagbesteding, begeleiding en trapliften opnieuw aan te besteden. Er is ter voorbereiding intern gesproken met consultants van het Samen Doen team, er is gesproken met de Adviesraad en er zijn marktconsultaties geweest om op te halen wat aanbieders belangrijk vinden. In 2024 maakten zo'n 570 inwoners gebruik van de huishoudelijke hulp.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Regie voeren op de uitvoering.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, Samen Doen, inwoners, Participatieraad en raadsklankbordgroep Sociaal Domein.
Uitbesteden	Verlening van ondersteuning en begeleiding aan onze inwoners wordt gedaan door gecontracteerde zorgorganisaties.

Middelen

bedragen x € 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Huishoudelijke hulp (WMO)	Baten	381	-	-	-
Huishoudelijke hulp (WMO)	Lasten	-3.812	-1.377	-1.635	-258
Saldo		-3.431	-1.377	-1.635	-258

Begeleiding (WMO)

Taakveld
1. Omschrijving taakveld
Financiële tegemoetkomingen (zoals een PGB) aan personen met een fysieke, psychische of psychosociale beperking en de daarmee verband houdende extra kosten voor de onderwerpen in

Taakveld	
dit taakveld moeten op dit taakveld worden geboekt..	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen dat onze inwoners zo lang en zo zelfstandig mogelijk op een prettige manier thuis wonen. Als het nodig is, kunnen zij gebruik maken van een maatwerkvoorziening op het gebied van wonen en/of vervoer.	
3. Wat hebben wij bereikt?	
Om onze dienstverlening voor te zetten is in 2024 het proces gestart om de producten huishoudelijke hulp, dagbesteding, begeleiding en trapliften opnieuw aan te besteden. Er is ter voorbereiding intern gesproken met consultants van het Samen Doen team, er is gesproken met de Adviesraad en er zijn marktconsultaties geweest om op te halen wat aanbieders belangrijk vinden.	
In 2024 maakten zo'n 280 inwoners gebruik van Wmo begeleiding.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Regie voeren op de uitvoering.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, ondernemers, woningbouwcoöperatie, Samen Doen en inwoners.
Uitbesteden	De verstrekking van een woonvoorziening of vervoersvoorziening aan onze inwoners wordt gedaan door gecontracteerde (zorg)organisaties.

Voor 2024 hebben we de budgetten en realisatie voor de WMO samengevoegd voor de onderdelen begeleiding WMO, beschermd wonen en dagbestedingen. De reden hiervoor is dat we in 2024 zowel een verplichte administratieve aanpassing hebben moeten doorvoeren (taakveld in IV3 aanpassing) als een herverdeling van de budgetten daarop hebben moeten doorvoeren.

Dagbesteding (WMO)

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Financiële tegemoetkomingen (zoals een PGB) aan personen met een fysieke, psychische of psychosociale beperking en de daarmee verband houdende extra kosten voor de onderwerpen in dit taakveld moeten op dit taakveld worden geboekt.	

Taakveld	
2. Wat willen we bereiken?	
We willen dat onze inwoners zo lang en zo zelfstandig mogelijk op een prettige manier thuis wonen. Als het nodig is, kunnen zij gebruik maken van een maatwerkvoorziening op het gebied van wonen en/of vervoer.	
3. Wat hebben wij bereikt?	
Om onze dienstverlening voor te zetten, is in 2024 het proces gestart om de producten huishoudelijke hulp, dagbesteding, begeleiding en trapliften opnieuw aan te besteden. Er is ter voorbereiding intern gesproken met consultants van het Samen Doen team, er is gesproken met de Adviesraad en er zijn marktconsultaties geweest om op te halen wat aanbieders belangrijk vinden.	
In 2024 maakten zo'n 100 inwoners gebruik van een dagbestedingsvoorziening.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Regie voeren op de uitvoering.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, ondernemers, woningbouwcoöperatie, Samen Doen en inwoners.
Uitbesteden	De verstrekking van een woonvoorziening of vervoersvoorziening aan onze inwoners wordt gedaan door gecontracteerde (zorg)organisaties.

Voor 2024 hebben we de budgetten en realisatie voor de WMO samengevoegd voor de onderdelen begeleiding WMO, beschermd wonen en dagbestedingen. De reden hiervoor is dat we in 2024 zowel een verplichte administratieve aanpassing hebben moeten doorvoeren (taakveld in IV3 aanpassing) als een herverdeling van de budgetten daarop hebben moeten doorvoeren.

Beschermd wonen (WMO)

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Verder moet op dit taakveld worden geboekt: <ul style="list-style-type: none"> · dagbesteding voor mensen die in Beschermd Wonen verblijven; · lasten die betrekking hebben op het pakket Beschermd Thuis zijnde een uitvoeringsvariant van beschermd wonen. <p>Onder dit taakveld behoort niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> · de inloopfunctie GGZ hoort op taakveld 6.72c Dagbesteding (WMO). <p>De financiële tegemoetkoming (zoals een PGB) aan jeugdigen en de daarmee verband houdende (extra) kosten voor de benoemde onderwerpen in dit taakveld moet op dit taakveld worden geboekt.</p>	
2. Wat willen we bereiken?	
Elke inwoner doet mee: de transitie beschermd wonen naar beschermd thuis vraagt inhoudelijk en financieel om	

Taakveld	
samenwerking tussen gemeenten. Deze samenwerking willen we juist gebruiken en procesmatig en financiële de afspraken zo inrichten dat we recht doet aan ieders verantwoordelijkheden.	
3. Wat hebben we bereikt?	
Er is een inwoner die gebruik heeft gemaakt van Beschermd wonen indicatie inclusief dagbesteding in Pgb.	
Daarnaast hebben we twee inwoners die een indicatie Beschermd wonen +module dagbesteding hebben in Zorg in Natura.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp · Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022-2032 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Het vertegenwoordigen van de gemeente Ommen in het regionale samenwerkingsverband door mee te denken en mee te doen.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, Samen Doen, inwoners, centrumgemeente Zwolle, regiogemeenten en Participatieraad. Alle acht gemeenten in de regio IJssel-Vecht hebben een gedeelde verantwoordelijkheid voor het bieden van opvang en bescherming aan inwoners die dat nodig hebben. Centrumgemeente Zwolle is wel aan zet ten aanzien van de contractering, afspraken maken rondom de toegang en beleidsontwikkeling
Uitbesteden	Verlening van ondersteuning en begeleiding aan onze inwoners met indicatie Beschermd Wonen of Maatschappelijke Opvang wordt gedaan door gecontracteerde zorgorganisaties.

Voor 2024 hebben we de budgetten en realisatie voor de WMO samengevoegd voor de onderdelen begeleiding WMO, beschermd wonen en dagbestedingen. De reden hiervoor is dat we in 2024 zowel een verplichte administratieve aanpassing hebben moeten doorvoeren (taakveld in IV3 aanpassing) als een herverdeling van de budgetten daarop hebben moeten doorvoeren.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen (WMO)	Baten	-	193	330	137

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen (WMO)	Lasten	-	-2.083	-2.772	-689
Saldo		-	-1.890	-2.442	-552

Jeugdhulp (totaal)

Voor 2024 hebben we de budgetten en realisatie voor de Jeugd samengevoegd. De reden hiervoor is dat we in 2024 zowel een verplichte administratieve aanpassing hebben moeten doorvoeren (taakveld in IV3 aanpassing) als een herverdeling van de budgetten daarop hebben moeten doorvoeren en er ook een andere wijze van aanbesteding heeft plaatsgevonden voor jeugd.

Dit betreft de onderdelen jeugdhulp begeleiding, behandeling, dagbesteding, pleegzorg, jeugdhulp met verblijf overig, jeugd behandeling GGZ zonder verblijf, jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf, gesloten plaatsing, jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Jeugdhulp (totaal)	Baten	-	-	-	-
Jeugdhulp (totaal)	Lasten	-5.661	-5.662	-7.044	-1.382
		-5.661	-5.662	-7.044	-1.382

Jeugdhulp begeleiding

Taakveld
<p>1. Omschrijving taakveld</p> <p>Begeleiding is gericht op het oefenen en structureren van dagelijkse vaardigheden, dit kan zowel bij enkelvoudige en meervoudige problematiek en vanuit iedere discipline. Verzorgen betreft ondersteuning bij de Algemeen Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL). Onder dit taakveld dient ook geboekt worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> tijdelijk verblijf met logeerkarakter ter ontlasting van de mantelzorger en de respijtzorg. <p>Financiële tegemoetkomingen (zoals een PGB) aan jeugdigen en de daarmee verband houdende (extra) kosten voor de onderwerpen in dit taakveld moeten op dit taakveld worden geboekt.</p>
<p>2. Wat willen we bereiken?</p> <p>Op basis van nieuwe regelgeving BBV heeft een herschikking plaatsgevonden ten aanzien van de</p>

Taakveld	
<p>taakvelden binnen het Sociaal Domein. Dit met doel om een betere aansluiting te verkrijgen met de landelijke cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Daarnaast is medio 2023 ook het aantal taakvelden fors uitgebreid. Het betreft hier een nieuw taakveld, geen nieuwe taak. De doelstellingen worden bij het opstellen van de begroting ingevuld.</p>	
<p>3. Wat hebben wij bereikt?</p> <p>Voor jeugdigen die ondersteuning nodig hebben zorgen wij dat zij de juiste ondersteuning ontvangen of naar het voorliggend veld worden verwezen. Daarbij is het uitgangspunt normalisatie en terugleggen verantwoordelijkheid bij ouders.</p>	
<p>4. Beleidskaders voor uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> · Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp · Visie jeugdzorg Regio IJsselland 'Samenwerken aan transformatie' · Preventief jeugdbeleid 'de kinderen en jongeren in de gemeente Ommen' 	
<p>5. Werkwijze Ommen 4.0</p>	
Zelf doen	Het vertegenwoordigen van de gemeente Ommen in het regionale samenwerkingsverband door mee te denken en mee te doen. Regie voeren op de uitvoering.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, Samen Doen, inwoners, RSJ IJsselland, regiogemeenten en Participatieraad.
Uitbesteden	Verlening van ondersteuning en begeleiding aan onze jeugdigen wordt gedaan door gecontracteerde zorgorganisaties. Welzijn en het jongerenwerk wordt uitgevoerd door Wijz Welzijn.

Jeugdhulp behandeling

Taakveld	
<p>1. Omschrijving taakveld</p> <p>Financiële tegemoetkomingen (zoals een PGB) aan jeugdigen en de daarmee verband houdende (extra) kosten voor de onderwerpen in dit taakveld moeten op dit taakveld worden geboekt.</p>	
<p>2. Wat willen we bereiken?</p> <p>Wij willen dat onze jeugd (0 t/m 17 jaar) gezond en veilig opgroeit en groeit naar zelfstandigheid. Dat ze daarbij hun talenten ontwikkelen, zodat ze zelfredzaam worden, kunnen voorzien in hun bestaan en meedoen in onze maatschappij.</p>	
<p>3. Wat hebben we bereikt?</p> <p>Voor jeugdigen die ondersteuning nodig hebben zorgen wij dat zij de juiste ondersteuning ontvangen of naar het voorliggend veld worden verwezen. Daarbij is het uitgangspunt normalisatie en terugleggen verantwoordelijkheid bij ouders.</p>	
<p>4. Beleidskaders voor uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> · Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp · Visie jeugdzorg Regio IJsselland 'Samenwerken aan transformatie' · Preventief jeugdbeleid 'de kinderen en jongeren in de gemeente Ommen' 	

Taakveld	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Het vertegenwoordigen van de gemeente Ommen in het regionale samenwerkingsverband door mee te denken en mee te doen. Regie voeren op de uitvoering.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, Samen Doen, inwoners, RSJ IJsselland, regiogemeenten en Participatieraad.
Uitbesteden	Verlening van ondersteuning en begeleiding aan onze jeugdigen wordt gedaan door gecontracteerde zorgorganisaties. Welzijn en het jongerenwerk wordt uitgevoerd door Wijz Welzijn.

Jeugdhulp dagbesteding

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Financiële tegemoetkomingen (zoals een PGB) aan jeugdigen en de daarmee verband houdende (extra) kosten voor de onderwerpen in dit taakveld moeten op dit taakveld worden geboekt.	
2. Wat willen we bereiken?	
Wij willen dat onze jeugd (0 t/m 17 jaar) gezond en veilig opgroeit en groeit naar zelfstandigheid. Dat ze daarbij hun talenten ontwikkelen, zodat ze zelfredzaam worden, kunnen voorzien in hun bestaan en meedoen in onze maatschappij.	
3. Wat hebben we bereikt?	
Voor jeugdigen die ondersteuning nodig hebben zorgen wij dat zij de juiste ondersteuning ontvangen of naar het voorliggend veld worden verwezen. Daarbij is het uitgangspunt normalisatie en terugleggen verantwoordelijkheid bij ouders.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp · Visie jeugdzorg Regio IJsselland 'Samenwerken aan transformatie' · Preventief jeugdbeleid 'de kinderen en jongeren in de gemeente Ommen' 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Het vertegenwoordigen van de gemeente Ommen in het regionale samenwerkingsverband door mee te denken en mee te doen. Regie voeren op de uitvoering.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, Samen Doen, inwoners, RSJ IJsselland, regiogemeenten en Participatieraad.
Uitbesteden	Verlening van ondersteuning en begeleiding aan onze jeugdigen wordt gedaan door gecontracteerde zorgorganisaties. Welzijn en het jongerenwerk wordt uitgevoerd door Wijz Welzijn.

Jeugdhulp zonder verblijf overig

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Financiële tegemoetkomingen (zoals een PGB) aan jeugdigen en de daarmee verband houdende (extra) kosten voor de onderwerpen in dit taakveld moeten op dit taakveld worden geboekt.	
Jeugdhulp met verblijf	
Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf.	
2. Wat willen we bereiken?	
Wij willen dat onze jeugd (0 t/m 17 jaar) gezond en veilig opgroeit en groeit naar zelfstandigheid. Dat ze daarbij hun talenten ontwikkelen, zodat ze zelfredzaam worden, kunnen voorzien in hun bestaan en meedoen in onze maatschappij.	
3. Wat hebben we bereikt?	
Voor jeugdigen die ondersteuning nodig hebben zorgen wij dat zij de juiste ondersteuning ontvangen of naar het voorliggend veld worden verwezen. Daarbij is het uitgangspunt normalisatie en terugleggen verantwoordelijkheid bij ouders.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> • Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' • Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" • Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp • Visie jeugdzorg Regio IJsselland 'Samenwerken aan transformatie' • Preventief jeugdbeleid 'de kinderen en jongeren in de gemeente Ommen' 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Het vertegenwoordigen van de gemeente Ommen in het regionale samenwerkingsverband door mee te denken en mee te doen. Regie voeren op de uitvoering.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, Samen Doen, inwoners, RSJ IJsselland, regiogemeenten en Participatieraad.
Uitbesteden	Verlening van ondersteuning en begeleiding aan onze jeugdigen wordt gedaan door gecontracteerde zorgorganisaties. Welzijn en het jongerenwerk wordt uitgevoerd door Wijz Welzijn.

Pleegzorg

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Vorm van jeugdhulp waarbij een jongere (tijdelijk) wordt opgenomen in een pleeggezin en waarbij pleegkind, pleegouders en eigen ouders worden begeleid door een pleegzorgaanbieder. Ook PGB-	

Taakveld	
gefinancierde jeugdhulp is hierin meegenomen.	
2. Wat willen we bereiken?	
Wij willen dat onze jeugd (0 t/m 17 jaar) gezond en veilig opgroeit en groeit naar zelfstandigheid. Dat ze daarbij hun talenten ontwikkelen, zodat ze zelfredzaam worden, kunnen voorzien in hun bestaan en meedoen in onze maatschappij.	
3. Wat hebben we bereikt?	
Voor jeugdigen die ondersteuning nodig hebben zorgen wij dat zij de juiste ondersteuning ontvangen of naar het voorliggend veld worden verwezen. Daarbij is het uitgangspunt normalisatie en terugleggen verantwoordelijkheid bij ouders.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp · Visie jeugdzorg Regio IJsselland 'Samenwerken aan transformatie' · Preventief jeugdbeleid 'de kinderen en jongeren in de gemeente Ommen' 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Het vertegenwoordigen van de gemeente Ommen in het regionale samenwerkingsverband door mee te denken en mee te doen. Regie voeren op de uitvoering.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, Samen Doen, inwoners, RSJ IJsselland, regiogemeenten en Participatieraad.
Uitbesteden	Verlening van ondersteuning en begeleiding aan onze jeugdigen wordt gedaan door gecontracteerde zorgorganisaties. Welzijn en het jongerenwerk wordt uitgevoerd door Wijz Welzijn.

Jeugdhulp met verblijf overig

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
<p>Jeugdhulp waarbij de jongere verblijft op de accommodatie van de jeugdhulpaanbieder, veelal in een groep met andere jongeren. In feite betreft het alle vormen van verblijf die niet onder een van de taakvelden Pleegzorg en Gezinsgericht vallen. Hieronder vallen ook begeleid wonen en kamertraining. Ook PGB-gefinancierde jeugdhulp is hierin meegenomen.</p> <p>De financiële tegemoetkoming (zoals een PGB) aan jeugdigen en de daarmee verband houdende (extra) kosten voor de benoemde onderwerpen in dit taakveld moet op dit taakveld worden geboekt.</p>	
2. Wat willen we bereiken?	
Wij willen dat onze jeugd (0 t/m 17 jaar) gezond en veilig opgroeit en groeit naar zelfstandigheid. Dat ze daarbij hun talenten ontwikkelen, zodat ze zelfredzaam worden, kunnen voorzien in hun bestaan en meedoen in onze maatschappij.	
3. Wat hebben we bereikt?	

Taakveld	
<p>Voor jeugdigen die ondersteuning nodig hebben zorgen wij dat zij de juiste ondersteuning ontvangen of naar het voorliggend veld worden verwezen. Daarbij is het uitgangspunt normalisatie en terugleggen verantwoordelijkheid bij ouders.</p>	
<p>4. Beleidskaders voor uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> · Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp · Visie jeugdzorg Regio IJsselland 'Samenwerken aan transformatie' · Preventief jeugdbeleid 'de kinderen en jongeren in de gemeente Ommen' 	
<p>5. Werkwijze Ommen 4.0</p>	
Zelf doen	Het vertegenwoordigen van de gemeente Ommen in het regionale samenwerkingsverband door mee te denken en mee te doen. Regie voeren op de uitvoering.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, Samen Doen, inwoners, RSJ IJsselland, regiogemeenten en Participatieraad.
Uitbesteden	Verlening van ondersteuning en begeleiding aan onze jeugdigen wordt gedaan door gecontracteerde zorgorganisaties. Welzijn en het jongerenwerk wordt uitgevoerd door Wijz Welzijn.

Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf

Taakveld	
<p>1. Omschrijving taakveld</p> <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> · de consultatie en advies die door de GGZ aan de toegang en toeleiding gegeven wordt, horen onder Toegang en eerstelijnsvoorzieningen; · de taken inclusief begeleidingstrajecten die uitgevoerd worden door de POH jeugd, horen onder Toegang en eerstelijnsvoorzieningen. · begeleidingstrajecten die worden uitgevoerd door een GGZ-aanbieder, deze dienen te worden geboekt onder taakveld Jeugdhulp begeleiding; · behandeling die geleverd wordt in een GGZ-verblijfsetting dient geboekt te worden onder taakveld Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf. <p>Financiële tegemoetkomingen (zoals een PGB) aan jeugdigen en de daarmee verband houdende (extra) kosten voor de onderwerpen in dit taakveld moeten op dit taakveld worden geboekt.</p>	
<p>2. Wat willen we bereiken?</p> <p>Wij willen dat onze jeugd (0 t/m 17 jaar) gezond en veilig opgroeit en groeit naar zelfstandigheid. Dat ze daarbij hun talenten ontwikkelen, zodat ze zelfredzaam worden, kunnen voorzien in hun bestaan en meedoen in onze maatschappij.</p>	
<p>3. Wat hebben we bereikt?</p> <p>Voor jeugdigen die ondersteuning nodig hebben zorgen wij dat zij de juiste ondersteuning ontvangen of naar het voorliggend veld worden verwezen. Daarbij is het uitgangspunt normalisatie en terugleggen verantwoordelijkheid bij ouders.</p>	
<p>4. Beleidskaders voor uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> · Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' 	

Taakveld	
<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsplan Sociaal Domein Ommen “Om elkaar!” • Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp • Visie jeugdzorg Regio IJsselland 'Samenwerken aan transformatie' • Preventief jeugdbeleid ‘de kinderen en jongeren in de gemeente Ommen’ 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Het vertegenwoordigen van de gemeente Ommen in het regionale samenwerkingsverband door mee te denken en mee te doen. Regie voeren op de uitvoering.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, Samen Doen, inwoners, RSJ IJsselland, regiogemeenten en Participatieraad.
Uitbesteden	Verlening van ondersteuning en begeleiding aan onze jeugdigen wordt gedaan door gecontracteerde zorgorganisaties. Welzijn en het jongerenwerk wordt uitgevoerd door Wijz Welzijn.

Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Dit betreft jeugdhulp dat vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder, alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-handeling waarbij sprake is van opname.	
2. Wat willen we bereiken?	
Wij willen dat onze jeugd (0 t/m 17 jaar) gezond en veilig opgroeit en groeit naar zelfstandigheid. Dat ze daarbij hun talenten ontwikkelen, zodat ze zelfredzaam worden, kunnen voorzien in hun bestaan en meedoen in onze maatschappij.	
3. Wat hebben we bereikt?	
Voor jeugdigen die ondersteuning nodig hebben zorgen wij dat zij de juiste ondersteuning ontvangen of naar het voorliggend veld worden verwezen. Daarbij is het uitgangspunt normalisatie en terugleggen verantwoordelijkheid bij ouders.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> • Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' • Beleidsplan Sociaal Domein Ommen “Om elkaar!” • Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp • Visie jeugdzorg Regio IJsselland 'Samenwerken aan transformatie' • Preventief jeugdbeleid ‘de kinderen en jongeren in de gemeente Ommen’ 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Het vertegenwoordigen van de gemeente Ommen in het regionale samenwerkingsverband door mee te denken en mee te doen. Regie voeren op de uitvoering.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, Samen Doen, inwoners, RSJ IJsselland, regiogemeenten en Participatieraad.
Uitbesteden	Verlening van ondersteuning en begeleiding aan onze jeugdigen wordt gedaan door gecontracteerde zorgorganisaties. Welzijn en het jongerenwerk

Taakveld	
	wordt uitgevoerd door Wijz Welzijn.

Gesloten plaatsing

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
<p>Jeugdhulp waarbij de jongere verblijft bij een jeugdhulpaanbieder op basis van een machtiging gesloten jeugdzorg of een machtiging BOPZ (Wet Bijzondere Opname Psychiatrische Ziekenhuizen, tot en met 2019), of machtiging Wvvgz (Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg, met ingang van 2020). PGB-gefinancierde jeugdhulp is hierin niet meegenomen.</p> <p>Verder moet op dit taakveld worden geboekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Jeugdzorg-plus (gesloten jeugdhulp). 	
2. Wat willen we bereiken?	
<p>Wij willen dat onze jeugd (0 t/m 17 jaar) gezond en veilig opgroeit en groeit naar zelfstandigheid. Dat ze daarbij hun talenten ontwikkelen, zodat ze zelfredzaam worden, kunnen voorzien in hun bestaan en meedoen in onze maatschappij.</p>	
3. Wat hebben we bereikt?	
<p>Voor jeugdigen die ondersteuning nodig hebben zorgen wij dat zij de juiste ondersteuning ontvangen of naar het voorliggend veld worden verwezen. Daarbij is het uitgangspunt normalisatie en terugleggen verantwoordelijkheid bij ouders.</p>	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp · Visie jeugdzorg Regio IJsselland 'Samenwerken aan transformatie' · Preventief jeugdbeleid 'de kinderen en jongeren in de gemeente Ommen' 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Het vertegenwoordigen van de gemeente Ommen in het regionale samenwerkingsverband door mee te denken en mee te doen. Regie voeren op de uitvoering.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, Samen Doen, inwoners, RSJ IJsselland, regiogemeenten en Participatieraad.
Uitbesteden	Verlening van ondersteuning en begeleiding aan onze jeugdigen wordt gedaan door gecontracteerde zorgorganisaties. Welzijn en het jongerenwerk wordt uitgevoerd door Wijz Welzijn.

Jeugdbescherming

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Jeugdbescherming (kinderbeschermingsmaatregelen OTS en Voogdij).	

Taakveld	
2. Wat willen we bereiken?	
Wij willen dat onze jeugd (0 t/m 17 jaar) gezond en veilig opgroeit en groeit naar zelfstandigheid. Dat ze daarbij hun talenten ontwikkelen, zodat ze zelfredzaam worden, kunnen voorzien in hun bestaan en meedoen in onze maatschappij.	
3. Wat hebben we bereikt?	
Voor jeugdigen die ondersteuning nodig hebben zorgen wij dat zij de juiste ondersteuning ontvangen of naar het voorliggend veld worden verwezen. Daarbij is het uitgangspunt normalisatie en terugleggen verantwoordelijkheid bij ouders.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp · Regiovisie Huiselijk Geweld IJsselland 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Het vertegenwoordigen van de gemeente Ommen in het regionale samenwerkingsverband door mee te denken en mee te doen.
Samenwerken	Met zorg- en welzijnspartijen, Samen Doen, inwoners, regiogemeenten IJsselland, RSJ IJsselland en Participatieraad.
Uitbesteden	Verlening van ondersteuning en begeleiding aan onze jongeren in het kader van Jeugdverblijf of Veilig Thuis wordt gedaan door gesubsidieerde zorgorganisaties.

Jeugdreclassering

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.	
2. Wat willen we bereiken?	
Wij willen dat onze jeugd (0 t/m 17 jaar) gezond en veilig opgroeit en groeit naar zelfstandigheid. Dat ze daarbij hun talenten ontwikkelen, zodat ze zelfredzaam worden, kunnen voorzien in hun bestaan en meedoen in onze maatschappij.	
3. Wat hebben we bereikt?	
Voor jeugdigen die ondersteuning nodig hebben zorgen wij dat zij de juiste ondersteuning ontvangen of naar het voorliggend veld worden verwezen. Daarbij is het uitgangspunt normalisatie en terugleggen verantwoordelijkheid bij ouders.	
4. Beleidskaders voor uitvoering	
<ul style="list-style-type: none"> · Nota Sociaal Domein 'Omslag in denken' · Beleidsplan Sociaal Domein Ommen "Om elkaar!" · Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp · Regiovisie Huiselijk Geweld IJsselland 	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Het vertegenwoordigen van de gemeente Ommen in het regionale samenwerkingsverband door mee te denken en mee te doen.
Samenwerken in de wijk én GGD	Met zorg- en welzijnspartijen, Samen Doen, inwoners, regiogemeenten IJsselland, RSJ IJsselland en Participatieraad.
Uitbesteden	Verlening van ondersteuning en begeleiding aan onze jongeren in het kader van Jeugdverblijf of Veilig Thuis wordt gedaan door gesubsidieerde zorgorganisaties.

Volksgezondheid

Taakveld	
1. Omschrijving taakveld	
Maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen: het monitoren van de gezondheidssituatie, uitvoering van preventieprogramma's, het vroegtijdig signaleren van specifieke stoornissen en gezondheidsbedreigende factoren, uitvoering van programma's voor gezondheidsbevordering en maatregelen tegen bedreigingen van de gezondheid, bestrijding van infectieziekten en aanbieden van vaccinaties, het geven van voorlichting, advies en begeleiding, het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders, het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen, het bevorderen van medisch milieukundige zorg, het bevorderen van technische hygiëne zorg, het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen, Centra voor Jeugd en Gezin, ambulance en ziekenvervoer.	

Taakveld
<p>2. Wat willen we bereiken?</p> <p>Wij willen zoveel mogelijk vitale sterke en gezonde inwoners die deelnemen aan de maatschappij. Gezondheid levert een positieve bijdrage aan de eigen kracht en participatiemogelijkheden van inwoners. Daarom staan in ons lokale gezondheidsbeleid de vitaliteit en gezondheid van al onze inwoners centraal en vervullen sport en bewegen een belangrijke rol. Dit doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Lokaal uitvoeringsprogramma Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)</i> <p>Rijksoverheid heeft een “Gezond en Actief Leven Akkoord” (GALA) vastgesteld. In het GALA hebben Rijk, gemeenten en verzekeraars afspraken gemaakt over preventie, versterking van de sociale basis en sport en bewegen. Gemeenten krijgen geld om een lokaal uitvoeringsprogramma op te stellen.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Transformatieagenda sociaal domein 2021-2024</i> <p>Eind 2024 loopt de Transformatieagenda sociaal domein af. Bij de evaluatie zal moeten worden gekeken wat deze agenda heeft opgeleverd. Via de Monitor Maatschappelijke Resultaat (MMR) zal duidelijk worden welke resultaten en effecten zijn behaald en welke nog openstaan e/o moeten worden toegevoegd. Tijdens deze evaluatie wordt ook een relatie gelegd met GALA, IZA en het lokaal gezondheidsbeleid. Op basis daarvan zal worden geadviseerd over een vervolg.</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Integraal Zorg Akkoord</i> <p>Rijksoverheid heeft een “Integraal Zorgakkoord” (IZA) vastgesteld. Het IZA bevat afspraken tussen partijen over het toegankelijk en beheersbaar houden van de zorg. In de tweede helft van 2023 worden de IZA-transformatieplannen voor onze regio opgesteld. Gemeenten krijgen geld om de IZA-transformatieplannen uit te voeren.</p>
<p>3. Wat hebben we bereikt?</p> <ul style="list-style-type: none"> · De toekomstvisie Sociaal Domein Ommen 'Alle Ommenaren tellen mee' 2025-2030 is in december 2024 vastgesteld door de gemeenteraad. Het afwegingskader en het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein wordt in de 1e helft van 2025 ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. IZA maar ook bijvoorbeeld GALA maken integraal onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein. · Bovenstaand vormt de basis voor het lokale uitvoeringsprogramma GALA. Op onderdelen wordt al uitvoering gegeven aan GALA, bijvoorbeeld Welzijn op Recept (welzijnscoach). · Integraal Zorgakkoord (IZA): in de regio IJssel Vecht wordt uitvoering gegeven aan het regioplan IZA door verschillende partijen uit de zorg en het sociaal domein en door gemeenten. Op de Algemene Leden Vergadering van de VNG op 29 november 2024 is besloten om uit het IZA te stappen omdat niet is voldaan aan de voorwaarden waaronder gemeenten in het IZA zijn gestapt. Het IZA wordt in 2025 nog gefinancierd, er worden gesprekken gevoerd met VWS over het vervolg IZA na 2025.
<p>4. Beleidskaders voor uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> · Nationaal sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' · Ommer sport- en preventieakkoord Samen Fitter Verder! · Verdiepingslag het onderdeel preventie van het Ommer sport- en preventieakkoord Samen Fitter Verder! · Lokaal gezondheidsbeleid 'naar een gezond en vitaal Ommen, dat doen we samen!' 2021 - 2024 · Nationaal preventieakkoord 'naar een gezonder Nederland' · Vitaal Vechtdal 'Samen voor een gezonde en actieve regio' 2021 - 2035 · Volksgezondheid Programmaplan Vitaal Vechtdal · Transformatieagenda

Taakveld	
5. Werkwijze Ommen 4.0	
Zelf doen	Beleid en advies
Samenwerken	Vitaal Vechtdal, gezondheidszorg, Samen Doen, onderwijsinstellingen, kinderdagverblijven, maatschappelijke organisaties
Uitbesteden	GGD

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Volksgezondheid	Baten	-	-	-326	-325
Volksgezondheid	Lasten	-915	-1.019	-1.321	-302
Saldo		-915	-1.019	-995	23

5.Paragrafen

5.1 Lokale heffingen

Inleiding wettelijk kader

Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen gebeurt door middel van een door de gemeenteraad vast te stellen verordening. De belastingverordeningen 2024 zijn vastgesteld op 21 december 2023.

De lokale heffingen kunnen worden ingedeeld in algemene belastingen, bestemmingsbelastingen en retributies.

Algemene belastingen

De algemene belastingen komen ten goede aan algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten niet gelabeld zijn maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen kunnen worden ingezet. De gemeenteraad bepaalt waarvoor. Onder de algemene belastingen vallen de onroerende-zaakbelastingen, de precariobelasting, de forensen- en toeristenbelasting en parkeerbelasting.

Bestemmingsbelastingen

Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. De rioolheffing en de afvalstoffenheffing zijn bestemmingsbelastingen waarvoor geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt. Ook de reclamebelasting valt onder de bestemmingsbelastingen. De belastingopbrengst wordt als subsidie uitgekeerd aan een door de ondernemers opgerichte uitvoeringsorganisatie.

Retributies

Retributies worden geheven van personen aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent die voor die persoon een individueel voordeel oplevert. De belangrijkste retributies zijn de leges: vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst als het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Net als bij bestemmingsbelastingen mogen de retributies niet meer dan kostendekkend zijn. Hieronder vallen ook de marktgelden en begraafplaatsrechten.

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. De gemeente Ommen haalde in 2024 circa 17 % van haar inkomsten uit lokale heffingen. Een overzicht van de lokale heffingen en daarmee meer inzicht is daarom van belang voor de raad. Een aanduiding van de lokale lastendruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale lasten compleet. Al deze onderdelen zult u daarom tegenkomen in deze paragraaf lokale heffingen.

De werkelijke inkomsten

In de gemeente Ommen werden in 2024 verschillende belastingen geheven. In onderstaande tabel treft u van de verschillende belastingen de begrote opbrengst 2024, de begrotingswijzigingen 2024 en de werkelijke opbrengst 2024 aan. Voor een toelichting op eventuele verschillen wordt verwezen naar de diverse onderdelen in de jaarrekening.

Soort heffing	Begroting	Begroting	Rekening
Bedragen x € 1	2024 primitief	na wijziging	2024*
Onroerendezaakbelastingen woningen	2.537.000	2.537.000	2.545.000
Onroerendezaakbelastingen niet-woningen	1.948.000	1.864.000	1.862.000
Afvalstoffenheffing	1.605.000	1.570.000	1.597.000
Rioolheffing	2.045.000	1.963.000	1.969.000
Forensenbelasting	738.000	767.000	841.000
Toeristenbelasting	1.023.000	1.147.000	1.153.000
Marktgeden	21.000	21.000	23.000
Precariobelasting	36.000	36.000	38.000
Begraafplaatsrechten	227.000	227.000	278.000
Leges	1.441.000	1541.000	1.428.000
Reclamebelasting	86.000	86.000	73.000
Totaal	10.356.000	10.356.000	11.307.000

*inclusief oninbare belastingen

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Het gemeentelijk beleid is dat de tarieven van de retributies en bestemmingsbelastingen in principe kostendekkend moeten zijn. Met andere woorden: de opbrengsten dekken de gemaakte kosten.

Het beleid met betrekking tot de tarieven van alle heffingen en daarmee de opbrengsten van de verschillende heffingen, is dat deze worden verhoogd met de inflatiecorrectie. Deze bedroeg voor 2024 3,0 %. Bij het raadsvoorstel over de belastingverordeningen 2024 is aangegeven in welke gevallen en waarom hiervan is afgeweken.

Voor 2024 zijn de volgende tarieven vastgesteld:

Meest voorkomende tarieven 2024	Tarief
Onroerendezaakbelasting (eigenaar woningen)	0,0780%
Onroerendezaakbelasting (eigenaar niet-woningen)	0,2090%
Onroerendezaakbelasting (gebruiker niet-woningen)	0,1501%
Vastrecht afvalstoffenheffing	€ 172,00
Aanbieding restafval bij verzamelcontainer	€ 1,80
Lediging 240 liter container restafval	€ 10,60
Lediging 240 liter container GFT/PMD	€ 0,00
Lediging 140 liter container restafval	€ 6,50
Lediging 140 liter container GFT/PMD	€ 0,00
Rioolheffing	€ 232,00
Grafonderhoudsrecht	€ 81,00
Forensenbelasting	
vast bedrag (een afzonderlijke WOZ-waarde)	
WOZ-waarde < 60.000	€ 565,00
WOZ-waarde 60.000 - 100.000	€ 764,00
WOZ-waarde 100.000 - 140.000	€ 987,00

Meest voorkomende tarieven 2024	Tarief
WOZ-waarde > 140.000	€ 1.186,00
Toeristenbelasting	€ 1,10

Kwaliteit uitvoering Wet WOZ

De aanslag onroerendezaakbelastingen, reclamebelasting en de forensenbelasting wordt gebaseerd op de WOZ-waarde. De Waarderingskamer controleert of gemeenten de Wet Waardering Onroerende zaken (Wet WOZ) goed uitvoeren. Hiervoor vinden verschillende onderzoeken en inspecties plaats.

Sinds 2022 voert het GBLT deze taak voor Ommen uit. GBLT heeft van de waarderingskamer het oordeel 'goed' ontvangen. Voor het belastingjaar 2024 heeft de Waarderingskamer toestemming verleend aan GBLT om te mogen beschikken. Deze beschikkingen zijn opgenomen op de combi-aanslag voor zowel de gemeentelijke belastingen en waterschapsbelasting. De dagtekening van deze aanslagen was 24 februari 2024.

Uitbesteding belastingwerkzaamheden aan het GBLT

In de jaren 2022 en 2023 is met het GBLT een DVO afgesloten voor de heffing en inning van het merendeel van de gemeentelijke belastingen. Per 1 januari 2024 is Ommen officieel toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling GBLT.

Overzicht op hoofdlijnen

Hierna wordt kort ingegaan op de verschillende algemene belastingen, bestemmingsheffingen en retributies.

Algemene belastingen

Onroerendezaakbelasting

De onroerendezaakbelasting is in eerste instantie voor 2024 alleen verhoogd met het inflatiepercentage. Verder werd bij de tarieven rekening gehouden met de waardeontwikkeling van de WOZ-waarden. De geraamde OZB opbrengsten zijn gerealiseerd.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt in Ommen geheven voor het hebben van voorwerpen op of boven gemeentegrond. Een voorbeeld hiervan is een horecagelegenheid met een terras op gemeentegrond. Voor het terras moet precariobelasting worden betaald. De eerste anderhalve meter gemeten uit de gevel, voor het hebben van terrassen, uitstallingen en reclame-uitingen op of boven gemeentegrond is overigens vrijgesteld. De geraamde opbrengsten zijn gerealiseerd.

Forensenbelasting

Het tarief voor de forensenbelasting is inflatoir verhoogd. Het hoogste bedrag komt hiermee op € 1.374 per jaar. Verwacht werd dat er voor 2024 € 767.000 opgelegd kon worden. Bij de jaarrekening is er sprake van incidentele meeropbrengst van € 74.000. Er zijn meer objecten in

hoger tarief aangeslagen voor de forensenbelasting dan waar vanuit is gegaan bij de begroting. Bezwaar- en beroepsprocedures kunnen de opbrengst nog beïnvloeden.

Toeristenbelasting

Het tarief is vastgesteld op € 1,10 per persoon per overnachting. De geraamde opbrengsten zijn gerealiseerd.

Bestemmingsbelastingen

Afvalstoffenheffing

Met de afvalstoffenheffing bekostigt de gemeente de inzameling van het huishoudelijk afval. De afvalstoffenheffing wordt evenals de wettelijke plicht huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen, geregeld in de Wet milieubeheer.

De afvalstoffenheffing bestaat uit twee soorten tarieven; het vastrecht en een variabel tarief. Of een huishouden afval aanbiedt, is voor de heffing van het vastrecht niet van belang. Voor het variabele tarief is dat wel van belang. Het groente-, fruit- en tuinafval(GFT) en plastic, metalen en drankenkartons (PMD)-afval kunnen gratis worden aangeboden. Voor restafval moet worden betaald per aanbieding. Na afloop van het belastingjaar wordt dit afgerekend. In de bebouwde kom moet het restafval zelf worden weggebracht naar verzamelcontainers.

De werkelijke opbrengsten 2024 komen nagenoeg overeen met de begroting (1,7 % afwijking).

Rioolheffing

De rioolheffing hangt samen met de wettelijke zorgplicht voor drie beleidsvelden op het gebied van water. Het doel van de rioolheffing is om geld vrij te maken voor onder meer de afvoer van afvalwater, de afvoer van regenwater (ook wel hemelwater genoemd) en het beheer van het grondwaterpeil. Omdat het overgrote deel van de investeringen in deze zorgtaken gebruik maakt van het afvoerstelsel, spreekt men over rioolheffing. In het GRP benoemt de gemeente welke voorzieningen op het gebied van riolering zij bezit, hoe deze voorzieningen functioneren, hoe het rioolstelsel beheerd wordt en hoe dit gefinancierd wordt. Het jaar 2024 is gebaseerd op het nieuwe GRP dat voor de jaren 2023-2027 is vastgesteld (raadsbesluit 22 december 2022). In 2024 is de werkelijke opbrengst conform de begroting.

Reclamebelasting

Vanaf 2019 wordt in het centrum van Ommen reclamebelasting geheven. De opbrengst van de reclamebelasting gaat na aftrek van de perceptiekosten naar het ondernemersfonds. Bij een ondernemersfonds leveren alle ondernemers binnen een bepaald gebied een financiële bijdrage. Het geld wordt ingezet voor activiteiten, evenementen of projecten die bijdragen aan de vitaliteit van het gebied. Over 2024 is de opbrengst € 13.000 lager dan geraamd.

Retributies

In 2024 heeft de gemeente de volgende retributies geheven; marktgelden, begraafplaatsrechten en leges. Marktgelden zijn retributies voor het ter beschikking stellen van een standplaats op de markt/jaarmarkt. De begraafplaatsrechten zijn retributies voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats. Naast een retributie voor de uitgifte en het onderhoud van graven en urnen, wordt ook een vergoeding gevraagd voor het gebruik van gemeentelijke diensten in verband met de begraafplaats. Leges zijn retributies voor diensten die door de gemeente worden verleend. Veel

van de retributies gaan over het aanvragen van vergunningen of documenten. Te denken valt aan omgevingsvergunningen, paspoorten of een uittreksel uit het bevolkingsregister. Maar ook bijvoorbeeld activiteiten van het gemeentearchief worden in de legesverordening geregeld. Voor een toelichting op de verschillende retributies wordt verwezen naar de diverse onderdelen in de jaarrekening. Bij de leges is sprake van hogere opbrengsten voor de omgevingsvergunningen (afgerond € 354.000). Hier staan ook hogere uitgaven tegenover. Verder zijn meevallers te noteren bij de leges en begraafplaatsrechten. Voor de marktgeden zijn geen bijzonderheden te vermelden.

Lokale lastendruk

Onder de woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een meerpersoonshuishouden in de gemeente Ommen betaalt aan OZB, riool- en afvalstoffenheffing. Over het belastingjaar 2024 is dat volgens het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) in de gemeente Ommen een bedrag van € 831 (daarmee staat gemeente Ommen op nummer 26 op de landelijke ranglijst). Het landelijke gemiddelde is een bedrag van € 994. In de Provincie Overijssel is het gemiddeld € 934 (Bron: COELO, atlas van de lokale lasten 2024).

Overijsselse gemeenten	Woonlasten per huishouden (bedrag x € 1)	Landelijke rangorde
Steenwijkerland	759	7
Kampen	785	14
Ommen	*) 831	26
Zwolle	854	44
Dalfsen	874	57
Zwartewaterland	884	61
Hardenberg	864	50
Raalte	874	58
Staphorst	879	59
Hellendoorn	989	178
Twenterand	977	170
Olst-Wijhe	1071	260

*) COELO werkt met aannames over de aangeboden hoeveelheid afval. Dit doen zij om de verschillende gemeenten goed met elkaar te kunnen vergelijken. In Ommen blijken de cijfers echter te verschillen met de gedane aannames door COELO. In 2024 betalen huishoudens aan vastrecht € 172. Daarbij komen de kosten per aanbidding van restafval. In Ommen ligt het aantal aanbiddingen bij de verzamelcontainer op gemiddeld 18 aanbiddingen. Dit resulteert in een totale gemiddelde aanslag afvalstoffenheffing van € 204,40 (€ 172 + € 32,40) in plaats van de € 224 die COELO rekent.

De gemiddelde woonlasten bedragen in 2024 in de gemeente Ommen voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde van € 446.700 (bron: COELO) en 18 aanbiddingen bij de verzamelcontainer:

	Tarief 2024
Onroerende-zaakbelastingen	€ 364
Afvalstoffenheffing (vastrecht en variabel)	€ 204
Rioolheffing	€ 232
Totale gemiddelde aanslag 2024	€ 800

Op basis hiervan zou Ommen in 2024 in de landelijke lijst op plaats 19 komen (in plaats van 26). Natuurlijk kan het zo zijn dat bij de gemeenten die het diftarsysteem ook gebruiken, ook een correctie doorgevoerd zou moeten worden. Hier hebben wij alleen geen zicht op.

Ontwikkeling 2024

Cijfers zijn een momentopname. Om de ontwikkeling in de tarieven en het landelijk beeld te laten zien, geven wij hieronder een vergelijkend overzicht van de COELO-cijfers over 2023 en 2024:

	2023	2023	2024	2024
Gemeenten (bedragen x € 1)	Woonlasten per meerpersoons huishouden	Positie landelijke rangorde	Woonlasten per meerpersoons huishouden	Positie landelijke rangorde
Gemiddeld Nederland	944		994	
Gemiddeld Overijssel	896		934	
Ommen	799	33	831	26

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Voor inwoners die niet in staat zijn bepaalde gemeentelijke belastingen te betalen, is kwijtschelding mogelijk. Dit was in 2024 mogelijk voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de onroerendezaakbelasting. Of kwijtschelding wordt verleend hangt af van de betalingscapaciteit van belastingplichtigen. Bij de bepaling daarvan wordt rekening gehouden met 100% van de kosten van levensonderhoud zoals opgenomen in de landelijke richtlijnen voor het kwijtscheldingsbeleid. Dit om ruimhartige kwijtschelding te kunnen verlenen. In 2024 zijn met betrekking tot dat jaar, 296 kwijtscheldingsverzoeken ontvangen (in 2023 waren dat er 340 met betrekking tot dat jaar). Hiervan zijn er 188 toegewezen en zijn er nog 9 in behandeling (in 2023 zijn 201 verzoeken toegekend).

5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen van de gemeente verwijst naar het vermogen om (onverwachte) financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit de continuïteit van het uitvoeren van de kerntaken in gevaar brengt. Het is een indicator voor de financiële veerkracht en stabiliteit van een gemeente. De ratio weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit, ofwel reserves, en de benodigde weerstandscapaciteit, ofwel de risico's waar de gemeente mee te maken heeft.

We houden voor wat betreft de ratio van het weerstandsvermogen 'uitstekend' aan, de ondergrens van deze waardering is 1,4. Het streven naar een gezonde financiële positie en het verantwoord omgaan met risico's dragen bij aan het versterken van het weerstandsvermogen van de gemeente.

Het weerstandsvermogen is op dit moment toereikend. Met de informatie in deze paragraaf geven wij uitvoering aan artikel 11 lid 2 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Het beleid over weerstandcapaciteit en risico's

Onze visie ten aanzien van het weerstandsvermogen is: 'Streven naar een goede beheersing van de risico's en een goede balans tussen de bestuurlijke ambitie en de daarmee gepaard gaande risico's. Uitgangspunt hierbij is een positief weerstandsvermogen'.

Onze doelstelling is:

- Het handhaven van een gezonde financiële positie;
- het voorkomen dat ingrijpende beleidswijzigingen noodzakelijk worden bij niet afgedekte risico's. Dit wordt gerealiseerd door middel van beheersing van de risico's en een positief weerstandsvermogen.

De risico's zijn onderverdeeld in drie categorieën.

De eerste categorie gaat over de echte risico's, namelijk mogelijke financiële tegenvallers die samenhangen met de uitvoering van bepaalde activiteiten. Voorbeelden zijn het ondernemersrisico bij grondexploitaties en het risico op overschrijding van budgetten, die samenhangt met open einde regelingen. Vanuit de betekenis van het begrip weerstandsvermogen, zoals in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is beschreven, is uitsluitend deze categorie van belang voor het weerstandsvermogen.

De tweede categorie gaat over voorzienbare tekorten op reguliere budgetten. Deze tekorten zijn min of meer duidelijk. Zeker waar de tekorten een vast karakter hebben, heeft het vanuit bedrijfseconomisch oogpunt de voorkeur dit op te lossen binnen de exploitatie. Hier is bij de voorbereiding van deze begroting op gestuurd. Om deze reden zien wij geen reden om hiervoor een afzonderlijke buffer aan te houden.

De derde categorie gaat over mogelijke (ongewenste) schommelingen van budgetten, waardoor behoefte ontstaat in egalisatie van jaarlasten. Riolering en wegen zijn hiervan de belangrijkste voorbeelden. Wij hebben de noodzakelijke onderhoudslasten structureel in de begroting geraamd en het principe van egalisatiereserves voor deze posten gecontinueerd.

Onderstaand gaan wij in op de voornaamste risico's.

Inventarisatie risico's

Hieronder volgt een vergelijkend overzicht van de risico's die zijn geïnventariseerd en gekwantificeerd in de begroting 2024 en in de jaarrekening 2024.

Risico (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2024
Grondexploitatie	200	405	351
Sociaal Domein	1.450	1.460	1.460
Inflatie (stijgend)	1.000	1.000	1.000
Samenwerkingsverbanden	400	400	400
Algemene uitkering (gemeentefonds)	800	880	880
Personeel en CAO	360	360	360
Renterisico	360	320	350
Informatiebeveiliging, AI en datalekken	0	0	0
Overige risico's	0	0	275
Totaal	4.570	4.825	5.076

Grondexploitaties

Voor een aantal projecten zijn kwantitatieve risicoanalyses uitgevoerd. Het betreft in elk geval de projecten die een zekere mate van risico kennen:

- Westflank (Centrumvisie)
- Haven Oost
- De Vlierlanden
- De Rotbrink
- Van Alewijkstraat Beerzerveld (nieuw)

Deze projecten zijn uitgewerkt in het MJP Grondexploitaties 2025 dat u gelijktijdig met deze jaarrekening krijgt. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar dit meerjarenplan.

Benodigde risicoreserve	MJP 2025	Jaarverslag 2024
Westflank	0	0
De Vlierlanden	0	0
De Rotbrink	0	0
Haven Oost	327.000	281.000
Van Alewijkstraat Beerzerveld	78.000	70.000
Totaal	405.000	351.000

Sociaal domein

De Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning zijn opneindeeregelingen. Het aantal mensen dat zorg nodig heeft, kan toenemen. Wij hebben de plicht inwoners te ondersteunen. Een overschrijding van het budget in de begroting is geen reden om deze ondersteuning niet te bieden. Als meer zorg nodig is, stijgen de kosten. Jeugd € 5,5 miljoen Wmo € 4,3 miljoen. Wij verwachten dat de kosten met 10% kunnen stijgen waardoor wij een bedrag van € 1 miljoen reserveren. Wij ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. Wij zijn zelf verantwoordelijk voor het beleid rondom de uitkeringen en de loonkostensubsidie, en voor de uitvoering ervan. De financieringssysteem sluit hierbij aan. Het Rijk stelt jaarlijks een macrobudget vast dat volgens een vaste verdeelsysteem onder de gemeenten wordt verdeeld. Dat budget is niet geoormerkt: een gemeente mag een overschot vrij besteden en moet een tekort in beginsel zelf opvangen. Begroting 2025 – 2028. Wij verwachten dat de kosten met 10% kunnen stijgen waardoor wij een bedrag van € 460.000 extra reserveren.

Inflatie

We zien dat de prijsstijging op dit moment nog steeds de reguliere indexatie overstijgt, hoewel die wel stabiliseert. Begin 2025 ligt de inflatie rond de 3,5%. In de begroting 2025 zijn we uitgegaan van een algemene verhoging van 2,3% en op onderdelen nog een aanvullende verhoging. Voor het risico van toenemende inflatie nemen wij een bedrag op van afgerond € 1 miljoen. Dit is gebaseerd op de uitgaven voor materiële uitgaven, subsidies en verbonden partijen (afgerond € 33 miljoen in 2025) en een extra verhoging van 3%.

Samenwerkingsverbanden

Los van de zojuist genoemde mogelijke verhoging als gevolg van toenemende inflatie, is het geen verrassing dat er ook andere risico's verbonden zijn aan de samenwerkingsverbanden. Die risico's zijn op basis van eerdere ervaringen beperkt. Voor de berekening van het weerstandvermogen gaan wij uit van een bedrag van € 400.000. Dit is gebaseerd op 5% van onze uitgaven aan samenwerkingsverbanden.

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is voor 2025 begroot op afgerond € 44 miljoen. Daarmee is deze rijksbijdrage de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. De raming van de gemeentefondsuitkering is gebaseerd op de decembercirculaire 2024. Om die reden stellen wij voor de algemene uitkering uit het Gemeentefonds nu nog als risico te blijven zien. Als we uitgaan van 2% van de omvang van de algemene uitkering, resulteert dit in een bedrag van € 880.000.

Personeel

In de begroting is rekening gehouden met een stijging voor lonen inclusief werkgeverslasten van 2,3% procent per jaar. De stijging van de loonkosten is afhankelijk van de landelijke cao-afspraken en de wijzigingen in de werkgeverslasten zoals de werkgeversbijdrage in de pensioenpremie. Een afwijking van 1% op de totale loonsom geeft een extra last van ruim € 0,12 miljoen. Voor de berekening van het weerstandvermogen gaan wij uit van 3% extra, wat overeenkomt met € 360.000.

Renterisico

De rente op de nieuwe geldleningen is hoger dan waarmee rekening is gehouden in de begroting. Tot nu toe is de gemeente nog niet genoodzaakt om leningen aan te trekken. Dit is voor een deel te danken aan de goede verkopen op de Rotbrink en de Vlierlanden. Als dit niet meer het geval is zal de gemeente voor een hoger rentepercentage een lening moeten afsluiten. De rente voor een langlopende lening van 20 jaar is 3,5%. Voor elke € 10 miljoen die wij extra lenen betekent dit een structurele last van € 350.000.

Overige risico's

Bij het weerstandsvermogen hebben we een stelpost opgenomen van € 275.000, een 0,5% van de begrote lasten over 2025 (55 miljoen) voor de overige mogelijke risico's die we lopen. Juridische risico's zoals schadeclaims, milieuverontreiniging, (on)inbaarheid vorderingen en leningen en risico's uit hoofde van garantstellingen, rekenen wij tot de overige risico's.

Wij verwachten geen bijzondere risico's uit hoofde van garantstellingen of uit juridische procedures. Voor deze risico's wordt geen weerstandscapaciteit aangehouden.

Beoordeling weerstandsvermogen

Ratio risico's versus algemene reserve.

De som van de gekwantificeerde risico's bedraagt € 5,1 miljoen. De vrij beschikbare reserves per 31 december 2024 (inclusief het resultaat 2024) bedragen € 20,4 mln (exclusief de reserve dekking kapitaallasten).

Weerstandsvermogen (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Beschikbare capaciteit (per 31 december) *)	35,3	26,7	20,4
Benodigde capaciteit	2,5	4,6	5,1
Ratio weerstandsvermogen	14	5,8	4,0

*) Vanaf 2024 exclusief reserve dekking kapitaallasten van € 13,2 miljoen.

Beoordeling weerstandsvermogen. Het is van belang te weten of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Als het risicoprofiel bekend is kan een relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare (vrije) weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit
 Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen moet worden vastgesteld welke ratio de gemeente nastreeft. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel.

Waarderingcijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

De gemeente Ommen kiest ervoor om een minimale financiële buffer aan te houden met het waarderingcijfer C, dat overeenkomt met 'Voldoende'. De zojuist voor Ommen berekende score van 4,0 kwalificeert als uitstekend.

Verder merken wij op dat dit kengetal, één indicator is voor de robuustheid van de gemeentefinanciën.

Kengetallen DEPLA

Door de commissie DEPLA is een aantal indicatoren ontwikkeld, die de raad kunnen helpen in het verkrijgen van inzicht in de gemeentefinanciën, namelijk:

- netto schuldquote inclusief de quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- solvabiliteitsratio
- kengetal grondexploitatie
- structurele exploitatieruimte
- belastingcapaciteit.

Voor onze gemeente is het beeld als volgt:

Kengetallen	Jaarverslag 2023	Begroting 2024	Jaarverslag 2024
Netto schuldquote	9%	23%	20%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	8%	22%	6%
Solvabiliteitsratio	47%	48%	43%
Structurele exploitatieruimte	3%	4%	0,3%
Grondexploitatie	2%	-8%	-0,5%
Belastingcapaciteit	82%	88%	80%

Hieronder treft u voor de jaarrekening 2024 per genoemd kengetal een uitleg aan.

1. Netto schuldquote (gecorrigeerd)

De netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. In het verlengde hiervan kennen we ook de zogenoemde “Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen”. Bij deze specifieke quote wordt er gekeken naar het effect van door de gemeente verstrekte leningen op de schuldenlast van de gemeente.

2. Solvabiliteitsratio

De mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dit wordt uitgedrukt in het percentage Eigen Vermogen ten opzichte van het balanstotaal. In het bedrijfsleven is dit een veelgebruikte ratio en daar wordt een minimum norm gehanteerd tussen 25% en 40% voor een solvabele vermogenspositie.

3. Structurele exploitatie ruimte

Om een flexibele begroting te kunnen bewerkstelligen is het zinvol de structurele baten hoger te laten zijn dan de structurele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

4. Kengetal grondexploitatie

De boekwaarde van de voorraden grond zijn van belang, want deze waarden moeten meerjarig worden terugverdiend bij de verkoop. De ratio wordt berekend door de niet in exploitatie genomen gronden op te tellen bij de bouwgrond in exploitatie. Vervolgens wordt dit totaalbedrag gedeeld door de totale baten van de programmabegroting of jaarrekening.

5. Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert jaarlijks deze gegevens.

5.3 Financiering

In de 'Financiële verordening' staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld. Treasurystatuut staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld. De uitvoering van het treasurybeleid komt in de financieringsparagraaf in de begroting en jaarrekening aan de orde. In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is vastgelegd, welke informatie in de financieringsparagraaf in ieder geval moet worden opgenomen. Het gaat daarbij om de beleidsvoornemens die belangrijk zijn voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Voor het risicobeheer voeren we als gemeente Ommen een prudent beleid.

Renterisiconorm

Met deze norm wordt tot uitdrukking gebracht tot welk bedrag de gemeente renterisico's mag lopen. Renterisico's kunnen voortvloeien uit de noodzaak om bijvoorbeeld leningen af te lossen. De renterisiconorm is 20% van het begrotingstotaal en bedraagt € 12.355.000 (20% van € 61.773.000). In 2024 is de rente risiconorm niet overschreden. Zie hiervoor de berekening in de bijlagen bij de jaarrekening.

Kaderstellend beleid en overige relevante wet- en regelgeving

Kaderstellend beleid

- [Financiële Verordening Gemeente Ommen](#)

Overige relevante wet- en regelgeving:

Het gaat hierbij om de Gemeentewet (art 212 2c), de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), ministeriële regelingen zoals de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Regeling Schatkistbankieren (Skb) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 13).

Renterisicobeheer

Renterisico is het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de gemeente door rentewijzigingen. Voor de beheersing van de renterisico's gelden twee concrete richtlijnen, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Treasurybeheer / liquiditeitsbeheer

De gemeente beperkt haar liquiditeitsrisico's door haar treasuryactiviteiten te baseren op een middellange termijnplanning. Dit gebeurt met behulp van een zogenaamde liquiditeitsbegroting, waarin de belangrijkste (grote) geldstromen zijn opgenomen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een wettelijke limiet en bedraagt de maximale omvang van de kortgeldpositie in enig jaar. Voor 2024 was de kasgeldlimiet berekend op € 5.289.000 (8,5% van de begrote lasten ad. € 62.225.000). Wanneer de gemiddelde liquiditeitspositie van 3 achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, moet de gemeente de 3 kwartaalrapportages sturen naar de toezichthouder, als het kan zo snel mogelijk voor 3e overschrijding, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet. Hiervan is in 2024 geen sprake geweest. Zie hiervoor de berekening in de bijlagen bij de jaarrekening.

Leningenportefeuille

In onderstaand overzicht worden de mutaties van de leningenportefeuille voor het jaar 2024 weergegeven.

Mutaties in leningenportefeuille (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Realisatie 2024
Stand per 1 januari	23.017	23.017
Nieuwe leningen	-	-
Reguliere aflossing	2.601	2.221
Vervroegde aflossing	-	-
Stand per 31 december	20.416	20.796

5.4 Grondbeleid

Het gemeentelijk grondbeleid staat ten dienste van de uitvoering van de ruimtelijke beleidsopgaven en ambities. In de Nota Grondbeleid van de gemeente Ommen is vastgesteld dat de gemeente in principe kiest voor een faciliterend grondbeleid, tenzij:

- een sterke gemeentelijke regie belangrijk is voor het bereiken van de publieke doelen;
- er sprake is van ontwikkellocaties die van bijzondere strategische betekenis zijn voor de beleidsagenda;
- er sprake is van ontwikkellocaties die een grote winstpotentie bezitten.

In die gevallen waar de gemeente kiest voor een actief grondbeleid moeten de risico's op voorhand in te schatten en te beheersen zijn.

De gemeente heeft op dit moment al haar grondposities actief in uitvoering. Op dit moment is geen aanleiding om actief gronden te verwerven. Dit zal ook het beeld van de komende jaren zijn.

Meerjarenperspectief (MJP) Grondexploitaties

In het 4e kwartaal van 2024 is het Meerjarenperspectief Grondexploitatie 2025 (MJP 2025) door de raad vastgesteld. Daarin is een compleet overzicht geboden van de financiële stand van zaken van de Ommense grondexploitaties. Ook is het verloop van het geïnvesteerd vermogen (boekwaarde) weergegeven. In het MJP 2025 zijn de resultaten van alle geactualiseerde grondexploitaties per 1-1-2024 vermeld en van een toelichting voorzien. Hierbij geldt dat de cijfers uit deze jaarrekening mede de input vormen voor de te plegen actualisatieslag, naast (project-) inhoudelijke voortgang en wijzigingen gedurende het jaar. Uitgezonderd majeure veranderingen, deze zullen proactief aan de raad worden voorgelegd.

Verwachte versus gerealiseerde resultaten van de grondexploitaties

Om de verwachte resultaten 2024 uit het MJP af te zetten tegen de gerealiseerde resultaten in 2024 zijn alle grondexploitaties voor de jaarrekening 2024 geactualiseerd.

Van de geraamde en de werkelijke verkopen in 2024 is het volgende overzicht te geven. In dit overzicht worden de gerealiseerde aantallen vergeleken met de (bijgestelde) fasering uit het MJP 2025.

	Prognose MJP 2025	Werkelijk 2024
Bedrijventerrein (Robrink) in m2	6.000	8.000
Woningbouwkavels	71	70

De geprognosticeerde woningbouw en het werkelijk gerealiseerde aantal zijn in onderstaand overzicht verdeeld naar de verschillende grondexploitaties.

Uitgesplitst naar complex	Prognose MJP 2025	Werkelijk 2024
Westflank, Ommen	0	0
De Vlierlanden, Ommen	40	39
Van Alewijkstraat, Beerzerveld	0	0
Haven Oost, Ommen	31	31

De nog te leveren gronden ten behoeve van twee stadswoningen bij de Westflank worden naar verwachting in 2025 geleverd. In de Vlierlanden zijn gronden voor 39 woningen verkocht en geleverd, dat is één minder dan de prognose. Er resteren voor Vlierlanden nog vier te leveren kavels, daarna zijn alle gronden geleverd. In Haven Oost zijn gronden geleverd voor in totaal 31 woningen. Vechtdal Wonen heeft in 2024 de gronden ten behoeve van 15 sociale huurwoningen afgenomen.

Naast de woningbouwverkoop worden er bedrijventerreinen verkocht op de Rotbrink. De grondexploitatie gaat uit van een uitgifte van circa 0,6 hectare per jaar gedurende de resterende looptijd tot 2029. In 2024 zijn er twee kavels geleverd, in totaal 8.000 m². Daarmee loopt de verkoop van kavels voor op de aangehouden fasering in de grondexploitatie. Daarmee zijn er nog drie te verkopen kavels. Deze zijn allemaal in reservering.

In onderstaand overzicht worden de resultaten van de grondexploitatie uit het MJP 2025 vergeleken met het geactualiseerde resultaat in de jaarrekening 2024. In de derde kolom wordt de huidige stand van de voorzieningen weergegeven. De mutaties op de voorzieningen zijn verwerkt bij het onderdeel voorzieningen en weerstandsvermogen in deze paragraaf.

Resultaat grondexploitatie 2024	MJP 2025	Jaarrekening 2024	Voorziening incl. rente
Westflank, Ommen	€ -3.114.000	€ -3.237.000	€ 3.237.000
De Vlierlanden, Ommen	€ 2.192.000	€ 1.101.000	
Van Alewijkstraat, Beerzerveld	€ -18.000	€ -130.000	€ 130.000
Haven Oost, Ommen	€ -3.126.000	€ -3.247.000	€ 3.247.000
De Rotbrink, Ommen	€ 346.000	€ 287.000	
Totaal	€ -3.720.000	€ -5.226.000	€ 6.614.000

Tussentijdse winstneming op basis van de POC-methodiek

Op grond van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) zijn tussentijdse winstnemingen uit grondexploitaties te effectueren via de POC-methodiek. POC staat voor Percentage of Completion. De methode houdt concreet in dat tussentijdse winsten uit grondexploitaties te nemen zijn naar rato van de voortgang van gerealiseerde kosten en opbrengsten ten opzichte van de totaalramingen. Bijvoorbeeld: wanneer 25% van de geraamde kosten, en 25% van de geraamde opbrengsten van een grondexploitatie zijn gerealiseerd, dient tot 25% * 25% is 6,25% van het geprognosticeerde NCW-eindsaldo als tussentijdse winst uit het complex worden gehaald.

In 2024 is op basis van de POC-methodiek een tussentijdse winstneming berekend van in totaal € 1,8 mln., gespecificeerd als volgt:

Tussentijdse winstneming over 2024 op basis van POC-methodiek	
De Vlierlanden, Ommen	€ 1.657.000
De Rotbrink, Ommen	€ 116.000
Beerzerveld Van Alewijkstraat	€ -2.000
Totaal	€ 1.771.000

De becijferde tussentijdse winstnemingen zijn onderdeel van het resultaat van de jaarrekening.

Verloop boekwaarde

De boekwaarde van het Ommense Grondbedrijf per 1 januari 2024 neemt af met circa € 2,0 mln. ten opzichte van voorgaand jaar. Er is goed verkocht op onder andere de Vlierlanden en Rotbrink. Tegenover deze inkomsten staan uitgaven van € 3,9 mln. (o.a. rente, bouw- en woonrijp maken, plankosten, tussentijdse winstneming).

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de boekwaarde weergegeven en vergeleken met 2023. Als basis dient de boekwaarde. Die wordt vermeerderd met de rentekosten over boekwaarde, kosten voor bouw en woonrijp maken en, plankosten. Ook worden de opbrengsten (uit grondverkoop en overige opbrengsten) in mindering gebracht. Resteert een bruto boekwaarde per 31 december 2024 van € 5,6 mln. Om de netto boekwaarde te bepalen moet de bruto boekwaarde worden verminderd met de voorzieningen. Hierdoor ontstaat een netto boekwaarde van € 0,4 mln. negatief.

Verloop boekwaarde	werkelijk 2023	werkelijk 2024
Boekwaarde per 1 januari	€ 8.905.000	€ 6.959.000
Af: overboeking naar Mva	€ -	€ -
Af: overboeking naar exploitatieovereenk.	€ -	€ -
Boekwaarde na overboekingen	€ 8.905.000	€ 6.959.000
Bij: gronden Mva	€ -	€ -
Bij: rente	€ 13.000	€ 1.000
Bij: overige kosten (brm, wrm, plankosten, etc.)	€ 2.956.000	€ 2.105.000
Bij: tussentijdse winstneming	€ 1.541.000	€ 1.771.000
Af: opbrengsten	€ -6.477.000	€ -5.433.000
Boekwaarde per 31 december	€ 6.959.000	€ 5.543.000
Af: voorzieningen	€ -5.510.000	€ -5.951.000
Netto boekwaarde	€ 1.449.000	€ -408.000

Onderstaand het vergelijk tussen het verloop van 2023 en 2024. Deze tabel laat zien dat de grondexploitaties stappen maken. De boekwaarde per 1-1-2025 loopt verder terug met € 1,4 ten opzichte van vorig jaar. De te realiseren kosten nemen af met € 0,1 mln. en de te realiseren opbrengsten nemen af met € 3,2 mln. Het resultaat op eindwaarde en NCW verslechterd met € 1,5 mln.

Totaal resultaat grondexploitatie	werkelijk 2023	werkelijk 2024	Vershil
Bruto boekwaarde	€ -6.958.000	€ -5.544.000	€ -1.414.000
Nog te maken kosten	€ -8.301.000	€ -8.213.000	€ -88.000
Nog te ontvangen bijdragen	€ -	€ -	€ -
Nog te realiseren opbrengsten	€ 11.608.000	€ 8.390.000	€ 3.218.000
Resultaat op eindwaarde	€ -3.651.000	€ -5.367.000	€ -1.716.000
NCW resultaat 31 december	€ -3.674.000	€ -5.226.000	€ -1.552.000

De grondexploitaties zijn afzonderlijk beoordeeld op risico's. Het betekent ook dat voor het overgrote deel van de boekwaarde de risico's in beeld zijn en dat de overige risico's beperkt zijn tot een klein deel van de boekwaarde. Het afzonderlijk risicoprofiel per grondexploitatie wordt genoemd onder onderdeel 6 van deze paragraaf.

Voorzeningen en weerstandsvermogen

In onderstaand overzicht wordt de stand van de voorzieningen weergegeven. Deze stand is gebaseerd op de geactualiseerde grondexploitaties bij de jaarrekening 2024.

Verloop voorzieningen 2024	Stand		Mutaties		Stand 31-12-2024
	1-1-2024	MJP 2025	Jaarrekening 2024		
Westflank, Ommen	€ 3.025.000	€ 89.000	€ 123.000	€ 3.237.000	
Haven Oost, Ommen	€ 2.541.000	€ 585.000	€ 121.000	€ 3.247.000	
Van Alewijkstraat, Beerzerveld	0	€ 18.000	€ 112.000	€ 130.000	
Totaal verloop	€ 5.566.000	€ 692.000	€ 356.000	€ 6.614.000	

De stand per 1 januari 2024 bedraagt € 5,6 mln. De voorzieningen zijn met een bedrag van € 1,0 toegenomen. Het totaal van de voorzieningen bedraagt per 31 december 2024 € 6,6 mln.

In het MJP 2025 is een risicoanalyse van de grondexploitaties uitgevoerd. De benodigde totale risicoreserve is berekend op een bedrag van € 351.000 en heeft alleen betrekking op Haven Oost en Van Alewijkstraat. Deze risicoreserve neemt met € 54.000 toe bij de geactualiseerde grondexploitatie. Voor de overige grondexploitaties geldt dat de risico's kunnen worden opgevangen binnen het grondexploitatieresultaat of dat deze minimaal zijn, omdat het project nagenoeg is afgerond.

Benodigde risicoreserve per grondexploitatie	MJP 2025	Jaarrekening 2024
Westflank, Ommen	€ -	€ -
De Vlierlanden, Ommen	€ -	€ -
Van Alewijkstraat, Beerzerveld	€ -78.000	€ -70.000
De Rotbrink, Ommen	€ -	€ -
Haven Oost, Ommen	€ -327.000	€ -281.000
Totaal	€ -405.000	€ -351.000

Het benodigde weerstandsvermogen voor de grondexploitaties maakt integraal onderdeel uit van de Algemene Reserve. Het is hierbij gewenst de risico's uit de grondexploitatie afzonderlijke inzichtelijk te houden en te onderkennen. Tevens moet in de Algemene Reserve op een adequate wijze deze risico's worden afgedekt. Voor een verdere toelichting op het gemeentelijk weerstandsvermogen verwijzen we naar de paragraaf weerstandsvermogen in de jaarrekening.

5.5 Kapitaalgoederen

IBOR Ommen algemeen

De onderhoudsvisie die is opgenomen in het IBOR-beleidskader laat zien hoe de gemeente omgaat met haar kapitaalgoederen. Dit IBOR-beleidskader vormt ook de basis voor de aanpak die is vertaald in (meerjarige) beheerplannen per beheerthema. Het noodzakelijke onderhoud is financieel geborgd in de meerjarenbegroting. Tussentijdse nota's, visies en regelingen zijn aanleiding geweest voor updates van de verschillende programma's.

Wegen, straten en pleinen

Elke drie jaar wordt het beheerplan wegen geactualiseerd voor onderhoud aan het wegennetwerk in de gemeente. Het huidige kader staat beschreven in de nota meerjarig-onderhoudsprogramma wegen 2023-2025. Het beheergebied van de gemeente Ommen omvat ruim 420 km aan verharde wegen. De gemeente Ommen werkt met een gedifferentieerd kwaliteitsniveau volgens de methodiek van IBOR. Per structuurgebied zijn hier kwaliteitscriteria vastgelegd. De huidige onderhoudsstrategie van de wegverharding is gebaseerd op het kwaliteitsverloop in het verleden, de laatst uitgevoerde kwaliteitsinspectie CROW in 2022 en de verwachte restlevensduur. Het groot onderhoud wordt uitgevoerd op basis van het onderhoudsprogramma 2023- 2025.

Alle werkzaamheden voor 2024 zijn uitgevoerd. Inclusief een wegvak gepland in 2025 Herikstraat. Bestek voor groot onderhoud 2025 wordt in januari 2025 aangeleverd. Op de kruising Oude Hammerweg – Vilsterse Allee en de Coevorderweg ter hoogte van het tankstation is het asfalt hersteld.

Bermverstevinging

Het programma 2024 is uitgevoerd en als extra de Beerzerweg.

Voor het beheer van delen van bermen in het buitengebied neemt het aantal maaiconvenanten tussen lokale werkgroepen en Plaatselijke Belangen in aantal toe, er is potentie aanwezig om dit in aantal verder uit te breiden. Hiervoor is actieve communicatie noodzakelijk.

Met deelnemers is de pilot 'berm zoekt boer' opgestart waarbij schoon en onverdacht maaisel afkomstig uit de bermen in het buitengebied onder de deelnemers en de initiatiefnemers van de maaiconvenanten wordt afgezet onder voorwaarden in de Overijsselse Standaard verwoord. Er is potentie aanwezig om het aantal deelnemers in aantal verder uit te breiden. Hiervoor is actieve communicatie noodzakelijk.

Openbare verlichting

De gemeente beheert ongeveer 4.350 lichtmasten. De lichtmasten zijn aangesloten op het laagspanningsnet van Enexis. Het beheer en onderhoud vindt plaats op basis van een meerjarig onderhoudscontract. Het beleidsplan Openbare Verlichting (LIOR) en het verduurzamingsprogramma vormen de basis voor het implementeren van nieuwe ontwikkelingen, zoals technische innovaties met onder andere ledverlichting.

De afgelopen jaren zijn conventionele armaturen vervangen door led armaturen. Bij de onderhoudsmaatregelen, die voor de komende jaren aan de openbare verlichting ingepland staan, houden we rekening met nieuwe ontwikkelingen, waaronder het uitfaseren van bepaalde typen conventionele (spaar)lampen zodat resterende minder efficiënte verlichting vervangen kan worden door meer duurzame verlichting.

Begin 2024 zijn we begonnen met de laatste 1.464 verouderde armaturen per gebied te vervangen door led. De werkzaamheden zijn in afrondende fase. Uitgangspunt is één op één vervangen. Hier is over gecommuniceerd via de website van de gemeente Ommen.

Civiele kunstwerken

De gemeente Ommen heeft 67 civieltechnische kunstwerken in beheer. Daarbij moet je denken aan bruggen, viaducten en tunnels. Begin 2018 heeft de gemeenteraad een beleidsplan kunstwerken vastgesteld. Het beleidsplan geeft een integrale visie met inzicht in de maatregelen en bijbehorende kosten die nodig zijn kunstwerken in stand te houden en, wanneer nodig, te vervangen. Het beheer is afgestemd op een onderhoudsscenario “heel en veilig”.

De uitstraling en het comfort zijn gebaseerd op onderhoudsniveau B (basis CROW). Alle kunstwerken worden gemonitord en aan een kwaliteitsinspectie onderworpen. In 2020 zijn de laatste inspecties uitgevoerd en zijn een aantal kunstwerken herberekend om de constructiesterkte en de restlevensduur te bepalen.

De ramingen in de begroting zijn gebaseerd op het onderhoudsniveau en het scenario ‘heel en veilig’ en zijn daar waar nodig nog aangepast naar aanleiding van herberekeningen. Dit is verwerkt in een update van april 2022. Het onderhoud vindt plaats volgens het onderhoudsprogramma 2023 – 2025.

Brug B21 – Wandel/Fietsbrug Havik is vervangen. Al het gepland onderhoud voor 2024 is uitgevoerd met uitzondering van: T02 – Hoogegeven; het aanbrengen van de flexiegoot wordt in 2025 uitgevoerd. T03 – Hardenbergerweg; het aanbrengen van de coating wordt uitgevoerd in 2025.

Riolering en water

In dit GRP staan onze zorgplichten voor hemelwater en grondwater beschreven. Ook staat erin hoe het rioolstelsel (vrijvervalriool o.a. gemengd en gescheiden rioolstelsel, regenwaterriolering, drukriolering en pompen en gemalen) worden beheerd en onderhouden en welke rioleringen worden vervangen tijdens de GRP-periode 2023-2026. De raad heeft in december 2022 een nieuw GRP vastgesteld.

Daarnaast zijn er duurzaamheidsambities uitgewerkt en willen wij ons riolerings- en watersysteem klimaat robuust maken. De kwaliteit van het vrijvervalstelsel is volledig geïnspecteerd. Op basis van deze informatie gaan we ons riool functiegericht beheren. Dit houdt in dat we ons riool op basis van kwaliteit zo lang mogelijk in stand houden, tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten (sober en doelmatig). Functiegericht rioolbeheer is één van de speerpunten van de samenwerking in de waterketen. Alle waterketenpartners hebben afgesproken hun riool in de toekomst functiegericht te gaan beheren.

Het rioolstelsel bestaat onder meer uit:

- ongeveer 60 kilometer gemengd stelsel

- 39 kilometer gescheiden stelsel
- 11 kilometer drukriolering.

Daarnaast zijn er kolkaansluitingen (5.760), grote gemalen (47) en pompen en gemalen in het buitengebied (ca. 336).

In het GRP is per aansluiting het rioolrecht vastgesteld, en stijgt met de inflatie mee.

Groen en bossen

In IBOR (Integraal Beheer Openbare Ruimte) is het beeldkwaliteitsniveau van het onderhoud van de openbare ruimte vastgelegd. De beheerplannen van het openbaar groen in de woonwijken en van de bermen en sloten in het buitengebied geven aan hoe we deze beeldkwaliteit ook daadwerkelijk kunnen realiseren. Deze documenten geven samen informatie die nodig is voor het onderhoud dat gedaan wordt in Ommen.

Openbaar groen

Het openbaar groen is onderhouden op een gemiddeld niveau B, in de centra op niveau A volgens de beeldsystematiek van het CROW. Er is een steekproef uitgevoerd waarbij het onderhoudsbeeld en de technische staat van de beplantingsvakken is gemeten. Uit deze steekproef blijkt dat de kwaliteit voldoet aan de gestelde eisen. Op een aantal plekken waar de technische staat niet meer voldeed, is deze door middel van groenrenovatie hersteld.

Bossen

Voor meer biodiversiteit in gemeente Ommen is het budget hoofdzakelijk ingezet om het ontbrekende bodemleven in het lanenstelsel op landgoed het Laar te activeren en achteruitgang van de bomen te beperken. In het oudste gedeelte van landgoed het Laar; het Slingerbosch, is aanplant met stinzenbloembollen als accentverschil verricht.

De gemeentelijke bossen worden volgens internationale principes: ecologisch, economisch en sociaal gesteld in de standaard van het FSC (FSC = Forest Stewardship Council) onderhouden. Voor de gemeentelijke bossen en landgoed het Laar is een actueel FSC- bosbeheerplan 2019 – 2036 met visie en missie beschikbaar. Daarnaast is er een actueel Bosplanboek en een schematisch overzicht in Excel voor elk boscomplex, vak en afdeling dat duidelijkheid geeft over het te voeren beheer voor de komende jaren.

Door met name de droge zomers vanaf 2018 is de productie in de bossen afgenomen. Hierdoor is er een aangepast advies over het maximaal en gemiddeld te oogsten hout opgesteld en verwoord in een onderzoek naar de staande houtvoorraad.

De subsidie voor het niet- chemisch bestrijden van de reuzenberenklauw op het voormalig depot aan de Grensweg in boscomplex Ommerbos loopt tot 7 september 2027 door. Bestrijding blijft noodzakelijk om kapitaalsvernietiging te voorkomen, nieuwe aanplant als natuurlijke bestrijding helpt hierbij.

In november 2024 heeft een houtinschrijving voor de kap van voornamelijk zwaar zaaghout van Douglasspar in boscomplex Varsenerveld plaatsgevonden waarmee de exploitatie voor het jaar 2025 is veiliggesteld.

In jaar 2025 dient een nieuwe aanvraag voor het verkrijgen van SNL/Subsidie Natuur en Landschap te worden ingediend.

Gemeentelijke gebouwen

Gemeente Ommen is eigenaar van diverse gebouwen en bouwwerken en is verantwoordelijk voor het onderhoud en het beheer daarvan.

Het huidige gebouwenbestand bestaat uit:

- bedrijfsgebouwen (o.a. gemeentehuizen–werf, begraafplaatsen/baarhuisjes, bedrijfspanden/- woningen)
- maatschappelijke gebouwen waaronder bijvoorbeeld sporthallen, gymzalen en zwembaden en molens
- gebouwen voor onderwijs
- kunstwerken en gedenktekens

Bij het beheer en onderhoud van deze gebouwen onderscheiden we:

- gebouwen die behoren tot de vaste voorraad
- de vaste voorraad economisch eigendom
- gebouwen die behoren tot de semipermanente en flexibele voorraad.

In de vastgestelde Nota Vastgoedmanagement zijn kwaliteitsniveaus van het onderhoud per gebouw(soort) bepaald. Er wordt minimaal uitgegaan van conditieniveau 3 (redelijke conditie). Dat houdt in dat plaatselijk zichtbare veroudering aan de orde kan zijn en dat de functievervulling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar is.

De onderhoudswerkzaamheden aan de gebouwen die behoren tot de vaste en semipermanente voorraad worden verlaagd tot een acceptabel minimum. Ook is vastgelegd dat voor gebouwen die tot de flexibele voorraad behoren geen groot onderhoud begroot wordt. Dit zal tot een absoluut minimum worden verlaagd (alleen onderhoud op het gebied van veiligheid en gezondheid).

Voor het voeren van een systematisch (contract) beheer en onderhoud van de gemeentelijke gebouwen worden beheerapplicaties gebruikt.

Ter vervanging van de nota vastgoedmanagement en om te komen tot een geactualiseerd strategisch vastgoedbeleid heeft de gemeente Ommen een afwegingskader opgesteld. Dit afwegingskader is in principe leidend bij overwegingen en besluitvorming over vastgoed, wanneer deze vraagstukken aan de orde zijn. Het afwegingskader is aan de raad gepresenteerd, op basis waarvan voor gebouw het Doek een notitie is opgesteld om het afwegingskader in de praktijk te brengen. Verder zijn in 2024 voor alle gebouwen de groot onderhoudsplannen geactualiseerd. Dat betekent dat er voor 2024 een extra storting van € 200.000 heeft plaatsgevonden in de voorziening groot onderhoud.

Tot op moment dat er resultaten beschikbaar zijn en inzicht ontstaat in strategische keuzes voor gebouwen blijft de huidige strategie voor beheer en onderhoud van gemeentelijk vastgoed gehandhaafd. Dit betekent dat voor de begroting van onderhoudsbudget uitgegaan wordt van de bestaande beleidsuitgangspunten.

Versnelde verduurzaming

De afgelopen jaren zijn al veel verduurzamingsmaatregelen doorgevoerd. Veel verlichting is al vervangen door led, waar mogelijk zijn al PV-panelen op daken van gemeentelijk vastgoed geplaatst, waar gebouwen zijn gerenoveerd is dit aangegrepen om te verduurzamen.

Tot 2022 vond verduurzaming van gemeentelijk vastgoed vooral plaats als onderdeel van geplande renovaties. Vanwege de stijging van de energietarieven is deze werkwijze heroverwogen, vanaf medio 2022 is gestart met versnelling van verduurzaming. Dit doen we door:

1. Stimuleren van energiezuinig gedrag bij gebruikers van gemeentelijk vastgoed;
2. Besparing door gebruiksmaatregelen en beter inregelen van installaties;
3. Inventarisatie van verduurzamingsmaatregelen per gebouw.

Deze inventarisatie is al afgerond voor de binnensportaccommodaties in de gemeente. Integrale besluitvorming over strategie en gebruik van de binnensportlocaties, waaronder verduurzaming, wordt momenteel voorbereid.

Voor Carrousel Cultureel Centrum en de Sporthal Carrousel wordt verduurzaming opgenomen als onderdeel van de renovatie. Kortgeleden is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld om de renovatie voor te bereiden. Zwembad Carrousel is recent volledig verduurzaamd.

Voor het gemeentehuis zullen geen grote investeringen in verduurzaming worden gedaan, in afwachting van besluitvorming over het toekomstig gebruik. Wel wordt op dit moment geïnventariseerd welke verduurzamingsmaatregelen mogelijk zijn met beperkte investeringen.

Voor overige gebouwen van de gemeente wordt het opstellen van verduurzamingsplannen per gebouw versneld in uitvoering genomen.

Om de uitvoering van bovenstaande versnelling van verduurzaming te realiseren wordt aanvullende capaciteit van een energiecoördinator in gezet.

Verkeer en mobiliteit

We willen veilig en bereikbaar zijn voor inwoners en bezoekers met alle vormen van verkeer.

Wat willen we bereiken

We willen veilig en goed bereikbaar zijn voor inwoners en bezoekers met alle vormen van verkeer, onder de randvoorwaarde van een leefbare woon- en leefomgeving.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Er is intensief gewerkt aan de ontsluiting van het centrum en de daarbij behorende flankerende maatregelen (Julianstraat, rondweg). Ook zijn de voorbereidingen gestart voor de verbetering van de doorstroming en verkeersveiligheid op de Balkerweg/Ommerkanaal-Oost en de uitvoering van de tunnel onder de Slagenweg. Ook is er gewerkt aan verbetering van diverse fietsvoorzieningen er zijn er grote stappen gezet in het uitvoeringsprogramma van het Fietsverbindingsplan, inclusief de motie over de Zwarteweg.

Bereikbaarheid

Het auto- én fietsgebruik, speelde ook een belangrijke rol bij de planvorming van Kindplein-oost en Vlierlanden.

Ook de verkeersveiligheid op het regionale wegennet heeft onze nadrukkelijke aandacht (N36). Samen met het Rijk, provincie en buurgemeenten wordt de planuitwerking voor de verbetering van de verkeersveiligheid ter hand genomen.

Voor duurzame mobiliteit is een netwerk van (openbare) laadpalen noodzakelijk. In het afgelopen jaar zijn er proactief 12 laadpalen geplaatst in onze gemeente. De werkzaamheden aan de diverse fietsvoorzieningen (onder meer fietsroute Dante, fietspad Westerweg, maatregelen Zwarteweg) zijn in 2023 afgerond.

5.6 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering draait om alle ondersteunende werkzaamheden die helpen om de doelen van gemeentelijke programma's te bereiken. In onze organisatie besteden we verschillende primaire processen en bedrijfsvoeringstaken uit aan externe partijen of voeren we deze uit in samenwerking. In deze paragraaf bespreken we de belangrijkste thema's: dienstverlening, organisatieontwikkeling, personeel, inkoop en aanbesteding, communicatie en participatie, financiën, IBT, uitbestede taken, juridische zaken en informatieveiligheid.

Dienstverlening

Een goede dienstverlening staat aan de basis van iedere gemeente. In Ommen is het een belangrijk speerpunt in het coalitieakkoord. In 2024 hebben we verdere stappen gezet om onze dienstverlening te verbeteren. We werken aan duidelijke en eenduidige normen en serviceafspraken die zijn opgenomen in ons kwaliteitshandvest. Ook de monitoring van onze dienstverlening is verder ontwikkeld. Wanneer de dienstverlening achterblijft, nemen we gerichte maatregelen om deze te verbeteren.

2024 heeft voor een belangrijk deel in het teken gestaan van de overdracht van werkzaamheden van de gemeente Hardenberg naar andere uitvoeringspartners. Continueren en borgen van onze dienstverlening is hierbij een belangrijk onderdeel. Ook ons niveau van dienstverlening is een belangrijk onderdeel van de aanbesteding en de contractrelatie. Om zeker bij kwetsbare taken (zoals uitvoering taken sociaal domein) hebben we zorggedragen voor een "warme overdracht" waarbij we eerder gestart zijn met de overdracht van taken zodat onze inwoners hier bijna niets van merken. Hierbij hoort ook een gerichte communicatie aanpak. De kwartiermaker participatie is gestart met het verder inrichten en vormgeven van ons participatiekader waaronder trainingen voor medewerkers.

We werken continu aan het optimaliseren van werkprocessen en de kwaliteit van onze communicatie via alle kanalen. Hierbij dragen we zorg voor goede afstemming met onze samenwerkingspartners die namens ons werkzaamheden uitvoeren.

Organisatieontwikkeling

Veel van de actiepunten uit de pentekening/A3 zijn ingezet in 2024. Dit betreft onder meer het verder inrichten van het controlemechanisme, maar ook individuele en groepsontwikkeltrajecten. Gestart is met het maken van individuele werkplannen voor medewerkers. Met de overdracht van ICT-taken naar Shared Service Center ONS (SSC Ons) is er een grote operatie geweest waaronder het omzetten van de kantoorautomatisering. Dit alles tegelijk met de overdracht van taken van de gemeente Hardenberg naar andere externe dienstverleners. Dit en borging van de dienstverlening naar onze inwoners heeft in voorkomende gevallen prioriteit. Speerpunt in organisatieontwikkeling is en blijft de dienstverlening in de brede zin van het woord. We hebben geconstateerd dat bij de overdracht van taken ook kansen ontstaan om de dienstverlening verder te optimaliseren door met kortere lijnen te werken. De aanbevelingen uit het gehouden inwonerstevredenheids onderzoek (resultaten in 2024 bekend) waarin we goed scoorden zijn gebruikt om de dienstverlening te optimaleren onder meer door een plan van aanpak dienstverlening 2.0. Belangrijke aandachtspunten voor dienstverlening waren met name de snelheid van reageren in een aantal domeinen en intern de "slips" in de bestuurlijke procesgang. Met het verder inrichten van de huisstijl krijgt Ommen ook een positievere "look and feel" die onze bezoekers waarderen. We investeren in opleidingen en ontwikkeling van medewerkers zowel individueel- als groepsniveau.

Personeel

In 2024 is extra aandacht besteed aan de aandachtspunten uit het in 2023 gehouden medewerkerstevredenheidsonderzoek. Dit hebben we gedaan door meer aandacht te besteden aan de mogelijkheden voor opleidingen. Daar is ook gebruik van gemaakt. Het lukt vacatures in te vervullen, maar voor een aantal vacatures is eerst tijdelijke inzet nodig om de continuïteit van dienstverlening en goede overdracht te waarborgen. Door de arbeidsmarktkrapte, die we vooral bij een aantal specifieke functies merken, zijn sommige vacatures minder snel in te vullen. In de praktijk lijkt Ommen een interessante werkgever. Het ziektepercentage in 2024 bedroeg 6,58%. Dat is relatief hoog, maar dat cijfer wordt vooral veroorzaakt door een beperkt aantal medewerkers die zeer langdurig ziek zijn (5,53%).

We beschikken over een mooi mix van leeftijdscohorten in de organisatie:

Leeftijdscategorieën	Percentage
20 - 30 jaar	15%
30 - 40 jaar	22%
40 - 50 jaar	23%
50 - 60 jaar	22%
60 - 70 jaar	18%

Naast de normale in- en uitstroom is in 2024 gestart met de werving van de beleidsvacatures die tot 01-01-2025 vanuit Hardenberg (dienst openbaar gebied) werden verzorgd (in het eerste kwartaal 2025 succesvol ingevuld). Ook is er in 2024 besloten om per 2025 extra budget beschikbaar te stellen om de robuustheid van de eigen organisatie te vergroten.

De gemeente Ommen heeft momenteel geen ondernemingsraad. Ondanks meerdere oproepen is het helaas niet gelukt om hiervoor voldoende enthousiaste collega's te krijgen. In 2025 gaan wij opnieuw een oproep doen. Tot die tijd worden alle zaken in het conserneoverleg besproken, waaraan alle collega's kunnen deelnemen.

Inkoop en aanbesteding

Wij werken samen met het shared service center ONS (SSC-ONS) voor complexe inkoop en aanbestedingen. Dat is onderdeel van onze deelname aan de WGR. Kleine aanbestedingen doen we soms zelf. In 2024 zijn ook nog een aantal aanbestedingen uitgevoerd door de gemeente Hardenberg voor zaken die binnen de dienstverleningsovereenkomst vallen. In totaal hebben we veel aanbestedingsprocedures doorlopen, ook door de overstap naar nieuwe uitvoeringspartners en de voorbereiding op het overgangsjaar 2025. Dit procedures in cijfers:

Procedure	Aantal
Europese aanbesteding	10
Meervoudig onderhands	11
Enkelvoudig onderhands	9
Gemeenschappelijke regeling	3

Financiën

In 2024 hebben we het financiële beleid voortgezet. We hebben extra aandacht besteed aan de P&C-cyclus, waaronder de kadernota, programmabegroting en bestuursrapportages. We hebben deze documenten beter leesbaar en toegankelijker gemaakt. Nieuw in de P&C-cyclus is de pilot van het perspectiefgesprek. In dit gesprek geeft de raad richting aan het college voor het opstellen van

de kadernota. Dit proces is in 2024 geëvalueerd en zal ook de komende jaren worden voortgezet. Daarbij nemen we de ervaringen van 2024 mee in het proces.

Interbestuurlijk toezicht (IBT)

De provincie Overijssel houdt toezicht op verschillende domeinen, waaronder Financiën, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Wet ruimtelijke ordening (Wro), Informatie- en archiefbeheer, Huisvesting van statushouders en Erfgoed. De bevindingen per domein worden samengevoegd tot een totaalbeeld, dat wordt weergegeven met stoplichtkleuren.

In 2024 heeft het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel de totaalbeelden voor alle gemeenten vastgesteld. Ommen heeft op het totaalbeeld 'groen' gekregen, maar dat geldt niet voor alle afzonderlijke domeinen. Het domein archief krijgt naar alle waarschijnlijkheid het oordeel oranje. Aanleiding hiervoor zijn geconstateerde onvolkomenheden in naar de collectie over te dragen archief onder meer op het gebied van openbaarheidsvereisten en de mogelijk onjuiste vernietiging van een archief na digitaliseren. We verwachten dat we met een goed plan van aanpak en de benodigde inzet we de groene status in 2025 weer kunnen krijgen.

Werkzaamheden uitbesteed of in samenwerking

Op basis van onze bedrijfsvoeringsfilosofie besteden we veel werkzaamheden uit aan andere partijen. Dat doen we om onze kwaliteit te waarborgen en onze kwetsbaarheid als kleine gemeente te verminderen. We behouden de regie doordat beleid en sturing binnen onze kernorganisatie zijn belegd.

Naast de werkzaamheden die we sinds 2019 bewust (gefaseerd) uitbesteden, zijn er ook al langer samenwerkingsvormen waarin we participeren. In 2024 is de definitieve beëindiging van een samenwerking gerealiseerd, en zijn de werkzaamheden die voorheen door de gemeente Hardenberg werden uitgevoerd, ondergebracht bij andere partijen. Een (beperkt) deel van deze werkzaamheden is intern gehouden.

Het overzicht van de sinds 2019 uitbestede werkzaamheden is als volgt:

Partij	Taken	Contractvorm	Loopt tot
ONS	ICT	WGR	Onbepaalde tijd
	PSA		
	Inkoop		
GBLT	Belastingen	WGR	Onbepaalde tijd
ODIJ	Bouwen	WGR	Onbepaalde tijd
Gemeente Twenterand	Publiekszaken	DVO	Onbepaalde tijd
Rova	Groen	Overheids NV	Onbepaalde tijd
SWECO	Assestmanagement	DVO	2030
SDO	Uitvoering SD	DVO	2029 + verlenging met 2 x 1 jaar
Collectie Overijssel	Fysiek archief	WGR	Onbepaalde tijd
SBB	Bosbeheer	SOK	2030 1ste verlenging tot

Partij	Taken	Contractvorm	Loopt tot
			2035 2e verlenging
Vrieling	Verzekeringen	DVO	2027
EFK	Fiscaliteit	DVO	2027
BAG specialist	BAG beheer	DVO	2031
Docfactory	Archief	DVO of raamovk?	2027
Docuwork	Post	Raamovereenkomst	2027 + optie 2x 1 jaar

Frauderisicoanalyse

In 2024 is er een frauderisicoanalyse vastgesteld door het college. Met de frauderisicoanalyse wordt invulling aan het (verder) optimaliseren van het integrale (fraude)risicomanagement. In 2024 is er een frauderisicoanalyse uitgevoerd en zijn er geen fraudegevallen geconstateerd.

Informatieveiligheid

In het digitale tijdperk worden gegevens (data) steeds belangrijker. Met gegevens kunnen namelijk doelstellingen, zoals ketensamenwerking worden behaald en kan de gemeente een hoogwaardig niveau van dienstverlening bieden richting de inwoner.

Data wordt steeds gevoeliger naarmate er meer gegevens worden verzameld en verwerkt. Dit maakt beveiliging van data noodzakelijk. De gemeente Ommen werkt daarom met een PDCA-cyclus (Plan, Do, Check, Act) om zo informatieveiligheid continu te verbeteren. En om te voldoen aan het normenkader voor informatieveiligheid voor gemeenten, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Door aan de BIO te voldoen wordt een basisniveau van informatiebeveiliging binnen de gemeentelijke organisatie neergezet.

Beëindiging samenwerking met gemeente Hardenberg

Het jaar 2024 stond in het teken van het einde van de samenwerking tussen gemeente Hardenberg en Ommen. Hieruit zijn verschillende werkzaamheden gekomen voor informatieveiligheid, zoals:

- De overgang van gemeente Hardenberg naar een nieuwe ICT-dienstverlener;
- de migratie van databases van gemeente Hardenberg naar nieuwe dienstverleners;
- het zoeken naar verschillende nieuwe partijen om diensten uit te voeren.

Voor deze en andere werkzaamheden is informatieveiligheid heel belangrijk en is het team Informatiebeveiliging en Privacy nauw betrokken geweest.

Verandering in wet- en regelgeving

Gezien de toenemende digitalisering en andere internationale ontwikkelingen, is er ook nieuwe wet- en regelgeving bijgekomen of is oude wet- en regelgeving aangepast. Zo is op het gebied van informatieveiligheid de Europese richtlijn 'NIS2' opgesteld. In Nederland wordt de NIS2-richtlijn geïmplementeerd in de vorm van de Cyberbeveiligingswet (Cbw). Deze wet wordt in 2025 van toepassing. 2024 was dan ook het jaar om hierop voor te sorteren. Daarom zijn veel werkzaamheden verricht om aan deze wet te voldoen. Een voorbeeld hiervan is het inventariseren van Operationele Technologiesystemen (OT-systemen).

GAP-analyse

Een onderdeel van het managementsysteem voor informatieveiligheid is het uitvoeren van een GAP-analyse. Hiermee wordt de BIO gespiegeld aan de huidige situatie bij de gemeente Ommen. De GAP-analyse is begin 2024 uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat er een bescheiden voortgang is geboekt op de implementatie van de maatregelen. Ommen loopt gelijk op in vergelijking met gemeenten van vergelijkbare grootte.

Uit de GAP-analyse is een aantal maatregelen gekomen die nog voor een deel of volledig geïmplementeerd moeten worden. Deze zijn geprioriteerd en in een actieplan gezet. Hiermee is een compact groepje maatregelen geselecteerd waar in 2024 aan is gewerkt.

Verantwoording (ENSIA)

Zoals elk jaar is ook in 2024 verantwoording afgelegd over het voorgaande jaar wat betreft informatieveiligheid. Dit wordt gedaan door middel van de ENSIA-methodiek (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Deze methode begint met een zelfevaluatie. Hieruit is gebleken dat gemeente Ommen aan alle normen voldoet voor Suwinet, BAG, BGT en BRO. Voor DigiD voldoen twee normen niet bij één aansluiting. De reden hiervoor is dat de hostingpartij hier niet aan voldoet. Hiervoor is een heraudit uitgevoerd waarbij aan alle normen zal zijn voldaan. Het vervolg van de ENSIA-methode is een audit voor DigiD en Suwinet.

Beveiligingsincidenten

In 2024 heeft de gemeente Ommen 13 beveiligingsincidenten gehad. Van deze incidenten zijn er 5 gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) als datalek. Waar mogelijk zijn ook maatregelen genomen om vergelijkbare nieuwe incidenten te voorkomen. De implementatie van deze maatregelen wordt structureel gemonitord.

Evenementenvergunningen

Melding klein evenement

Er zijn 19 meldingen ontvangen voor kleine evenementen. Dit zijn evenementen waarvoor geen vergunning nodig is. Volgens de APV dient de aanvrager een melding 15 werkdagen voor een evenement gemeld te hebben. 2 meldingen zijn niet op tijd gemeld, maar wel in behandeling genomen. Alle meldingen zijn afgehandeld voordat het evenement heeft plaatsgevonden. De gemiddelde doorlooptijd van een melding was 22 werkdagen.

Evenementenvergunning

Volgens de APV dient er binnen acht weken na datum van ontvangst van een aanvraag op een evenementenvergunning beslist te worden. De termijn kan met 8 weken worden verlengd naar 16 weken.

Hierbij wordt verschil gemaakt in type evenementen. In Ommen vinden er 2 typen evenementen plaats: A-evenement en B- evenement. Bij een A-evenement gaat het om een kleinschalige evenementen, die geen noemenswaardige risico's met zich mee en vereisen weinig tot geen advies van hulpdiensten. Bij een B-evenement gaat het om een middelgroot evenement. Deze evenementen kunnen mogelijk meer risico's met zich meebrengen, waardoor vaak aanvullende veiligheidsmaatregelen noodzakelijk zijn. Voor B-evenementen is extra tijd nodig omdat de aanvraag vaak complexer is. En ook dient de aanvraag naar alle adviesdiensten (politie, brandweer, GHOR, verkeer) verstuurd te worden in verband met advies.

In 2024 zijn er 34 aanvragen voor evenementenvergunningen voor type A evenementen verleend. De gemiddelde doorlooptijd was 55 dagen, 8 weken. 5 vergunningen zijn één week voor aanvang van het evenement verleend. 3 hiervan waren ook 7 weken of minder voor aanvang van het evenement ingediend. Niet alle vergunningen zijn gepubliceerd. Tussen publicatie en het verlenen van een evenement zit gemiddeld 10 dagen. 1 vergunning is gepubliceerd nadat het evenement heeft plaatsgevonden.

Er zijn 26 aanvragen voor evenementenvergunningen voor type B evenementen verleend in 2024. In deze aantallen zitten ook een aantal grote evenementen die plaats vinden op verschillende dagen in het seizoen. Deze dagen worden in één vergunning aangevraagd. De gemiddelde doorlooptijd was 83 dagen, 11,8 weken. Dit heeft te maken met één aanvraag welke een jaar van tevoren is ingediend. En voor de start van het evenement is verleend. Anders was de gemiddelde doorlooptijd 68 dagen, 9,7 weken. 6 vergunningen zijn één week voor aanvang van het evenement verleend. 3 hiervan waren ook 6 weken of minder voor aanvang van het evenement ingediend. Niet alle vergunningen zijn gepubliceerd. Tussen publicatie en het verlenen van een evenement zit gemiddeld 6 dagen. 1 vergunning is gepubliceerd op datum van evenement.

Verklaring van geen bezwaar

Er zijn 16 verklaringen van geen bezwaar afgegeven. Dit zijn evenementen waarvoor de vergunningplicht in een andere gemeente ligt, maar waarvoor wij een verklaring van geen bezwaar moeten afgeven. Denk aan bijvoorbeeld wielertochten die door onze gemeenten rijden. Alle verklaringen zijn afgehandeld voordat het evenement heeft plaatsgevonden. De gemiddelde doorlooptijd van deze verklaring is 28,5 werkdagen.

Proces vergunningverlening

In 2024 is een avond georganiseerd met evenementenorganisatoren, hulpdiensten en de gemeente. Tijdens deze avond zijn gesprekken gevoerd over onder andere het proces rondom vergunningverlening. Hierbij zijn een aantal verbeterpunten benoemd om het proces te verbeteren. Enkele maatregelen zijn hierin al genomen. Eén daarvan was bijvoorbeeld het aanvraagformulier, dit formulier is nu digitaal in te vullen door de organisatoren.

In 2025 gaan we ons evenementenbeleid herzien en kijken ook hoe het vergunning proces nog verder verbeterd kan worden. Het doel hierbij is ook om de doorlooptijd van de behandeling van aanvragen om vergunning te verkorten.

Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

In de financiële verordening heeft de raad met het college van burgemeester en wethouders afgesproken dat geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 35.000 (rapporteringsgrens) in de paragraaf bedrijfsvoering nader worden toegelicht. In onderstaande toelichting zal worden ingegaan op de bevindingen met betrekking tot het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten, in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende deelprogramma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen. Alle bevindingen die hier op toezien zijn opgenomen in onderstaand overzicht. Vervolgens worden de bevindingen toegelicht vanaf €

35.000 welke niet in de financiële verordening als ‘acceptabel/passend binnen het beleid’ zijn aangemerkt. Naast de toelichting geeft het college eveneens aan welke maatregelen worden genomen om deze fouten in de toekomst te voorkomen.

1. Rechtmatigheidsbevindingen begrotingscriterium <i>(bedragen x € 1.000)</i>		
A.	Overschrijding lasten programma's:	
	Bestuur	-
	Economie	111
	Omgevingskwaliteit	4.707
	Samenleving	2.399
B.	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	460
C.	Ongeautoriseerde reservemutaties	-
D.	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	-
	Totaal begrotingsonrechtmatigheden	7.677
E.	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	7.677
	Resterende begrotingsonrechtmatigheden	-

De inhoudelijke toelichting bij de begrotingsoverschrijdingen op programmaniveau zijn opgenomen in het hoofdstuk ‘Programma’s’.

Begrotingscriterium - Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)

De totale omvang van de overschrijding op investeringsbudgetten (kredieten) bedraagt € 460.000. Deze onrechtmatigheid kwalificeert als bruto afwijking in de rechtmatigheidsverantwoording.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zoals vastgelegd in het normenkader en hebben betrekking op de aspecten recht, hoogte en duur.

2. Rechtmatigheidsbevindingen voorwaardencriterium <i>(bedragen x € 1.000)</i>		
A.	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	341
	Totaal rechtmatigheidsfouten voorwaardencriterium	341

Onderstaand is per bevinding met een totale omvang boven € 35.000 euro aangegeven wat de bevinding betreft en welke verbeteracties zijn ingezet om bevindingen in de toekomst te voorkomen:

- A. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed: De financiële rechtmatigheidsfouten zijn ontstaan doordat inkoopdossiers met uitgaven boven de wettelijke aanbestedingsdrempels niet tijdig Europees zijn aanbesteed. Bij alle uitgaven boven de € 1.000 euro is de standaard procedure dat door de budgethouder een inkoopstartformulier wordt ingevuld. Hierdoor wordt de afdeling inkoop van het Shared Service Centrum Ons voorafgaand ingeschakeld en kan een

advies uitbrengen over onder andere het type procedure dat dient te worden gevolgd. Daarnaast monitoren we dit halfjaarlijks achteraf door middel van een spendanalyse. Opgemerkt hierbij is dat geconstateerde aanbestedingsfouten vaak een langdurig effect hebben, omdat de onderliggende contracten veelal meerdere jaren betreffen.

Uit de controle op de aanbestedingen blijkt verder dat het interne inkoopbeleid, o.a. gebaseerd op gids proportionaliteit, in voldoende mate is nageleefd.

Om rechtmatigheidsfouten in het kader van Europese aanbestedingen in de toekomst te voorkomen zijn de kosten met betrekking tot het onderhoud en het leveren van (openbare) verlichting en armaturen met ingang van 1 januari 2025 aanbesteed, waardoor deze onrechtmatigheid niet door zal lopen in boek- en kalenderjaar 2025. Daarnaast zal de procedure voor inhuur verder worden aangescherpt en zal nagenoeg alle inhuur via Shared Service Centrum Ons worden gecontracteerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen. Op 7 november 2023 is door het college van burgemeester en wethouders het nieuwe beleid hierop vastgesteld welke in is gegaan per 1 januari 2023.

We hebben één bevinding met betrekking tot het M&O criterium, deze wordt onderstaand toegelicht:

3. Rechtmatigheidsbevindingen misbruik & oneigenlijk gebruik criterium (bedragen x € 1.000)		
A.	WMO: Rolstoelen	1
	Geëxtrapoleerde fout i.v.m. toepassing steekproefmethode	41
	Totaal rechtmatigheidsfouten voorwaardencriterium	41

- A. WMO - Rolstoelen: Bij M&O gaat het om derden die (bewust of onbewust) misbruik of oneigenlijk gebruik maken van onze (gemeentelijke) regelingen. Bij de verstrekking van voorzieningen in het kader van de WMO (rolstoelen) is geconstateerd dat de toegekende voorziening niet meer in het bezit is van de cliënt. Daarbij zijn onterecht bedragen aan de aanbieder(s) van de rolstoel betaald (€ 323). Verhoudingsgewijs is dit een klein bedrag ten opzichte van de totale verstrekte voorzieningen. Gezien het feit dat de betreffende fout voortkomt uit een deelwaarneming, hebben wij de financiële rechtmatigheidsfout geëxtrapoleerd naar de totale populatie rolstoelen in het kader van de WMO.

De signalen over deze onrechtmatigheden komen achteraf bij ons binnen. Er zijn diverse controlemaatregelen getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik in dit proces tegen te gaan, echter deze bovenstaande oorzaken vallen buiten onze beïnvloeding sfeer.

5.7 Verbonden partijen

Inleiding

Een verbonden partij is een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatievorm waarin de gemeente zowel een financieel als een bestuurlijk belang heeft.

Het bestuurlijk belang in een verbonden partij bestaat uit het kunnen uitoefenen van zeggenschap: de mogelijkheid om op grond van feitelijke of juridische omstandigheden invloed uit te oefenen op de activiteiten van een onderneming. Bij verbonden partijen is de zeggenschap van het college beperkt tot vertegenwoordiging in het bestuur, of tot stemrecht. Van belang hierbij op te merken is dat het doel niet is om bestuurlijk grip te hebben op de verbonden partij, maar om het maatschappelijk belang te realiseren.

De verbonden partij draagt zorg voor het (blijvend) nastreven en realiseren van de vastgestelde (beleids)doelstellingen en samenwerkingsafspraken. Hierbij is het van belang dat de gemeenteraad en het college kan vaststellen of de uitvoering in overeenstemming blijft met de gemaakte plannen. Aan de hand van de kadernota, de begroting, begrotingswijzigingen en de toelichting hierop door de verbonden partijen wordt hierop getoetst.

De financiële relatie van de gemeente met een verbonden partij kan aan de ene kant bestaan uit het betalen voor uitvoering van taken die zijn belegd bij een verbonden partij. En aan de andere kant uit het verstrekken van kapitaal in de vorm van risicodragend kapitaal, een lening of een garantstelling. Het financieel belang van de gemeente bestaat uit het ter beschikking gestelde bedrag dat niet kan worden verhaald bij faillissement van de verbonden partij en de aansprakelijkheid van de gemeente als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

De gemeente Ommen kent in totaal 19 verbonden partijen, waarvan 8 gemeenschappelijke regelingen, 10 vennootschappen (deelnemingen) en 1 vereniging.

Specifieke informatie per verbonden partij is terug te vinden in de [nota Verbonden Partijen](#), zoals vastgesteld in de raad van 11 juli 2019.

Openbaar belang doelstelling Bedragen x €1.000	Gemeentelijke bijdrage (-) Verwacht dividend 2024 (+)	Verwacht Eigen Vermogen 1/1/2024	Verwacht Eigen vermogen 31/12/2024	Verwacht vreemd vermogen 1/1/2024	Verwacht vreemd vermogen 31/12/2024	Verwacht financieel resultaat 2024
Gemeenschappelijke Regelingen						
Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ) Zwolle Het voorkomen, bestrijden en beperken van de gevolgen van branden, ongevallen, rampen en crises.	-1.523	5.345 (2023)	5.417 (2023)	27.500 (2023)	31.292 (2023)	652 (2023)
Omgevingsdienst IJsselland (ODIJ)	-1.349	300	300	350	350	0

Openbaar belang doelstelling Bedragen x €1.000	Gemeentelijke bijdrage (-) Verwacht dividend 2024 (+)	Verwacht Eigen Vermogen 1/1/2024	Verwacht Eigen vermogen 31/12/2024	Verwacht vreemd vermogen 1/1/2024	Verwacht vreemd vermogen 31/12/2024	Verwacht financieel resultaat 2024
Zwolle Leveren van een hoogwaardige bijdrage aan een veilige, gezonde, aantrekkelijke en duurzame omgeving om in te wonen, werken en leven.						
GGD IJsselland Zwolle Het beschermen en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners.	-876	1.763 (2023)	3.191 (2023)	4.680 (2023)	4.551 (2023)	1.146 (2023)
Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland (RSJ)Zwolle Samenwerken op het terrein van de inkoop van (specialistische) jeugdzorg.	-59	-	-	558 (2023)	717 (2023)	-
Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek Zwolle Het bestrijden van sociale zekerheidsfraude en handhaving.	-36					
EURegio Gronau/Enschede Het stimuleren van de welvaart en het welzijn in het grensgebied en het bevorderen van wederzijds begrip tussen de mensen.	-5	2.650 (2023)	2.577 (2023)	30.291 (2023)	29.943 (2023)	-
GBLT GBLT wil inwoners, bedrijven en eigenaren zo goed mogelijk helpen met de belastingen.	-373	2.257	2.272	4.561	6.119	2.272

Openbaar belang doelstelling Bedragen x €1.000	Gemeentelijke bijdrage (-) Verwacht dividend 2024 (+)	Verwacht Eigen Vermogen 1/1/2024	Verwacht Eigen vermogen 31/12/2024	Verwacht vreemd vermogen 1/1/2024	Verwacht vreemd vermogen 31/12/2024	Verwacht financieel resultaat 2024
Shared Service Centrum Ons SSC ONS helpt organisaties onder andere met salarisbetalingen, het opstellen van contracten, (financiële) administratie en juridisch advies.	-715	1.400	1.400	11.000	13.500	0
Verenigingen en Stichtingen						
Vereniging van Nederlandse Gemeenten Den Haag Belangenbehartiging van alle gemeenten bij andere overheden.	-42	51.704 (2023)	56.301 (2023)	99.059 (2023)	92.686 (2023)	2.824 (2023)
Vennootschappen						
Rova Holding NV Zwolle. Op een doelmatige, milieu-hygiënische en economisch verantwoorde manier uitvoeren van de afvalbeheertaken.	92	40.866 (2023)	43.020 (2023)	36.324 (2023)	29.158 (2023)	5.384 (2023)
Bank Nederlandse Gemeenten N.V. Den Haag Financiële dienstverlening van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.	146	4.721.000	4.721.000	110.819.000	110.819.000	250.000
Enexis Holding Den Bosch Het beheren van het energienetwerk in	4	5.320.000	5.538.000	5.140.000	5.949.000	254.000

Openbaar belang doelstelling Bedragen x €1.000	Gemeentelijke bijdrage (-) Verwacht dividend 2024 (+)	Verwacht Eigen Vermogen 1/1/2024	Verwacht Eigen vermogen 31/12/2024	Verwacht vreemd vermogen 1/1/2024	Verwacht vreemd vermogen 31/12/2024	Verwacht financieel resultaat 2024
Noord-, Oost- en Zuid-Nederland.						
Vitens NV Utrecht Het winnen, zuiveren en leveren van drinkwater van topkwaliteit.	0	705.500	753.600	1.677.500	1.836.400	49.800
Wadinko NV Zwolle Het stimuleren van gezonde bedrijvigheid en de groei en het behoud van werkgelegenheid in de regio.	31	82.900	82.900	8.600	8.600	1.500
CBL Vennootschap B.V. Den Bosch Het afwikkelen van de verkoop van Essent aan RWE.	n.v.t.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
CSV Amsterdam B.V. Den Bosch Het afwikkelen van de verkoop van Essent aan RWE.	n.v.t.	84	8.580	64	7	-100
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. Den Bosch Het afwikkelen van de verkoop van Essent aan RWE.	n.v.t.	-	-	-	-	n.n.b.
Verkoop Vennootschap B.V. Den Bosch Het afwikkelen van de verkoop van Essent aan RWE.	n.v.t.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Vordering op Enexis B.V. Den Bosch Het afwikkelen van de verkoop van Essent aan RWE.	n.v.t.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

5.8 Openbaarheidspaaragraaf Wet open overheid (Woo)

Sinds 1 mei 2022 is de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen door de Wet open overheid (Woo). De Woo is bedoeld om overheden transparanter te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter en makkelijker vindbaar is. Onderdeel van de wet is het opnemen van een openbaarheidspaaragraaf Woo in de beleidsbegroting en jaarstukken, waarin we inzicht geven aan de wijze waarop we uitvoering aan de wet geven. Volgens de Woo maken we informatie actief en passief openbaar.

Actief

Een belangrijk onderdeel van de Woo is dat (zeventien) categorieën informatie verplicht actief openbaar gemaakt moeten worden. Deze verplichting wordt gefaseerd, in tranches, ingevoerd. Sinds 1 november 2024 geldt voor ieder bestuursorgaan de verplichting om de eerste vijf categorieën (tranche 1) actief openbaar te maken. Hieraan voldoen wij als gemeente.

Daarnaast zijn we aangesloten bij de Woo-index: een landelijke centrale plek waar informatie van bestuursorganen vindbaar en doorzoekbaar is. Deze is ingevuld, onder andere door plaatsing van de vindplaats van de verplichte (en van een aantal nog niet verplichte) informatiecategorieën.

Informatie categorie	Actief gepubliceerd	In Woo-Index
Wet- en regelgeving	Ja	Ja
Organisatie- en bereikbaarheidsgegevens	Ja	Ja
Raadsstukken	Ja	Ja
Bestuursstukken	Ja, besluitenlijsten	Ja
Jaarplannen en -verslagen	Ja	Ja

Om verder uitvoering te geven aan de Woo werken we aan de hand van het VNG-implementatieplan. Zo hebben we onderzoek gedaan naar een geschikt publicatieplatform dat noodzakelijk is voor het actief openbaar kunnen maken van een aantal meer omvangrijke informatiecategorieën. Het vermoeden is dat de volgende informatiecategorieën (tranche 2) medio of eind 2025 verplicht zullen worden. In 2025 gaan we dan ook aan de slag met het aanschaffen en inrichten van dit publicatieplatform. Verder brengen we de informatiehuishouding van de gemeente preciezer in kaart.

Passief

De Woo-verzoeken worden behandeld en beoordeeld door onze Woo-coördinator in overleg met de verantwoordelijke vakinhoudelijk medewerker(s).

In 2024 hebben we 36 Woo-verzoeken ontvangen. Deze verzoeken hebben vooral betrekking op informatie over ontwikkelingen die spelen in nabijheid van de woon- of leefomgeving van de verzoekers. Cijfers in vergelijking met voorgaande jaren, op basis van de Wob en Woo:

2020: 21 verzoeken

2021: 40 verzoeken

2022: 36 verzoeken

2023: 52 verzoeken

Voor de Woo-verzoeken geldt een beslistermijn van vier weken na ontvangst van het verzoek. De Woo geeft de mogelijkheid om een beslissing op het verzoek te verdagen met twee weken. In 2024

is 5 keer een verdagingsbrief opgesteld. De gemiddelde doorlooptijd van de verzoeken bedroeg 5,8 weken.

6.Jaarrekening

6.1 Balans

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	2024		2023	
Immateriële vaste activa		1.269		1.184
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen	996		1.138	
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	226		-	
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	47		46	
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i>		43.931		42.932
- Investerings met een economisch nut:	34.234		35.100	
- Inv economisch nut , waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.	426		645	
- Inv. in de openb. ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	9.271		7.187	
<i>Financiële vaste activa</i>		1.957		1.950
Kapitaalverstrekkingen aan:				
- deelnemingen	448		702	
Leningen aan:				
- deelnemingen	477		476	
Overige langlopende leningen u/g	1.032		772	
Totaal vaste activa		47.157		46.066
Vlottende activa				
<i>Voorraden</i>		408		1.444
Grond- en hulpstoffen	408			
- onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	-		1.444	
- Gereed product en handelsgoederen	-		-	
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		26.383		22.819
- Vorderingen op openbare lichamen	7.215		5.537	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	17.585		15.571	
- Overige vorderingen	1.583		1.711	
<i>Liquide middelen</i>		585		62
- Kassaldi	37		27	
- Banksaldi	548		35	
<i>Overlopende activa</i>		3.633		4.031
- Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	57		583	
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	3.576		3.448	
Totaal vlottende activa		30.193		28.356
Totaal-generaal		77.350		74.422

PASSIVA (bedragen x € 1.000)	2024		2023	
Vaste passiva				
<i>Eigen vermogen</i>		33.635		35.343
- Algemene reserve	17.860		24.469	
- Bestemmingsreserves	13.218			
- Nog te bestemmen resultaat	2.557		10.874	
<i>Voorzieningen</i>		5.420		4.613
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.908		1.398	
- Door derden beklemd middelen	2.512		3.215	
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer</i>		21.296		23.525
Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	21.296		23.525	
Totaal vaste passiva		60.351		63.481
Vlottende passiva				
<i>Netto vlottende schulden met rente typische looptijd korter dan 1 jaar</i>		8.797		5.072
- Kasgeldleningen	-		-	
- Bank- en giroaldi	77		7	
- Overige schulden	8.720		5.065	
<i>Overlopende passiva</i>		8.202		5.869
- Nog te betalen bedragen	1.537		2.300	
- Nog te besteden uitkeringen Rijk	5.004		3.019	
- Nog te besteden uitkeringen overige overheden	1.661		550	
- Vooruit ontvangen bedragen	-		-	
Totaal vlottende passiva		16.999		10.941
Totaal-generaal		77.350		74.422
Garantstellingen:				
Gewaarborgde geldleningen		17.323		17.534

6.2 Grondslagen

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid en de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in deze jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa en ook de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en (spaar)verlofaanspraken.

De algemene uitkering is opgenomen volgens de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van de component over de accresmededeling wordt deze opgenomen volgens de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercirculaire. De gevolgen van het bijgestelde accres zoals opgenomen in de meicirculaire van het verslagjaar t+1 worden verantwoord in de jaarrekening van het op het verslagjaar volgend boekjaar.

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties en ook de baten en lasten over de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;

- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - o Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 19 december 2024 door de raad is vastgesteld;
  - o Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
  - o Ten aanzien van het M&O-criterium is de nota M&O-beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV en onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - o Een verantwoordingsgrens van 3% is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - o Een rapporteringstolerantie van € 35.000 is gehanteerd.

Algemeen

Hieronder is bij de diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting gegeven. Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000, tenzij anders aangegeven.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief.

Als er geen nieuwe lening wordt aangetrokken zijn de kosten van vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar zijn vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden niet afgeschreven.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de voorbereidingskosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van bijlage IV bij het Omgevingsbesluit; en
- de voorbereidingskosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa; na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie en kunnen dan worden overgeboekt naar de desbetreffende BIE, dan wel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat of moet een voorziening worden getroffen; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd als aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, als de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen hebben een economisch nut wanneer ze verhandelbaar zijn en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > € 10.000 worden volgens de financiële verordening geactiveerd.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Voor investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Voor investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan

worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de Financiële Verordening. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire of annuïtaire methode en starten een jaar na ingebruikname. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Als een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Afschrijvingen

De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud, bodemsaneringen en het baggeren van watergangen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde voorziening gebracht.

Erfpacht

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Warme gronden

Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als 'warme gronden'. Volgens de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2023) worden deze verantwoord onder materiële vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verwervingskosten. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

In de bepaling of er bij deze 'warme gronden' sprake is van een duurzame waardevermindering, zoals bedoeld in artikel 65 BBV lid 1, kan onder de volgende cumulatieve voorwaarden uitgegaan worden van de waarde in toekomstige bestemming in plaats van de geldende bestemming:

- de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd;
- de (toekomstige) bestemming(en)/functies (ontwikkeling) over het plangebied dien(en)t goed onderbouwd te worden én;
- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid;
- de visie / het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of rijk;

- periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Vorraden

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst door verkopen. Als de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rentetoe rekening vindt plaats op basis van de bruto-boekwaarden van de grondexploitaties van de Bouwgrond in exploitatie (BIE) per 1 januari. Ook over grondexploitaties waarbij de verantwoorde opbrengsten hoger zijn dan de kosten, waardoor de boekwaarde van een BIE negatief is, wordt rente (in dit geval een baat) toegerekend.

Voor winstneming geldt de percentage of completion-methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Als aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. De resterende looptijd van de grondexploitatie is tien (10) jaar of minder;
2. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
3. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én

De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale/contante waarde. (Indien gewaardeerd op contante waarde): De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante voor het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2024: 2%).

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Als de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

Vooruitbetalingen

De vooruitbetalingen zijn tegen de laatst bekende inkooprijzen gewaardeerd. Voor eventuele risico's op oninbaarheid is een voorziening getroffen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als 'nog te verrekenen kosten' opgenomen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro; en
2. de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
3. er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene- en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde/het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd als er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een al bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar.

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

6.3 Toelichting op balans

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

	Boek- waarde 31 december 2023	Investerings n	Afschrijvinge n	Boek- waarde 31 december 2024
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio/disagio	1.138	0	-142	996
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	226	0	226
Bijdrage aan activa van derden	46	1	0	47
Totaal	1.184	226	-142	1.269

Verloop kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	1.138	1.281
Afschrijving	-142	-143
Boekwaarde per 31 december	996	1.138

In 2012 is tot vervroegde aflossing van een groot aantal leningen overgegaan. Dit met het oog op het realiseren van een rentevoordeel. In verband met de vervroegde aflossing zijn extra kosten gemaakt. Deze worden afgeschreven in 20 jaar, gelijk aan de looptijd van de nieuwe lening.

Verloop kosten van onderzoek en ontwikkeling	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	0	0
Investeringen	226	0
Boekwaarde per 31 december	226	0

Deze post betreft de voorbereidingskosten voor het project Vlierlanden fase 3.

Verloop bijdrage aan activa derden	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	46	46
Investeringen/ afronding	1	
Boekwaarde per 31 december	47	46

Materiële vaste activa

Onderdelen materiële vaste activa	2024	2023
	34	3
Investerings met een economisch nut	.660	5.745
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	9.271	7.187
	43.	42.
Totaal	931	932

Verloop van de totale materiële vaste activa	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	42.932	40.100
Investerings	4.805	5.298
Desinvesterings	-333	
Afschrijving / aflossing	-3.480	-1.884
Bijdragen derden	7	-582
	43.	42.
Boekwaarde per 31 december	931	932

Investerings met economisch nut	2024	2023
Gronden en terreinen	3.231	3.565
Woonruimte en bedrijfsgebouwen	20.310	20.952
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	1.988	1.746
Machines apparaten en installaties	7.609	7.648
Inventaris	586	661
Overige materiële vaste activa	510	528
Boekwaarde per 31 december	34.234	35.100

Investerings met economisch nut	2024	2023
Riolering	426	645
Boekwaarde per 31 december	426	645

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	2024	2023
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	9.271	7.187
Totaal	9.271	7.187

Totaal materiële vaste activa	43.931	42.932
--------------------------------------	---------------	---------------

De investeringen in 2024 zijn	Werkelijk in 2024
Fietspadenplan	149
Herstel gevelconstructie DOEK	45
Kindplein Oost	389
Maatregelen vrijval riolering	113
Klimaatmaatregelen riolering	198

Jaarrekening 2024

Levensduur verlengende maatregelen Laarakkers	397
Bermverstevinging 2024	247
Zwembad Carrousel	508
Brug Junne	73
Opwaardering rondweg N347	139
Openbareverlichting 2e fase	276
Bijdrage tunnel N348	250
Fietstunnel Slagenweg	469
Brug Havik	53
Kadevoorziening Vecht	1.099
VVI Het Laer	51
Beeldschermen en devices	46
Functieverbetering gemeentehuis	128
Overige investeringen	175
Totaal	4.805

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen		2024	2023
79.638	Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	181	181
273	Aandelen NV Rova	31	31
23.164	Aandelen Vitens	8	8
50	Aandelen Wadinko N.V.	5	5
432	Aandelen Vordering op Enexis B.V.		
432	Aandelen Verkoop Vennootschap B.V.		
432	Aandelen CBL Vennootschap B.V.		
432	Aandelen Claim Staat Vennootschap B.V.		
	NV Essent	7	7
	SVn inzake resolverend fonds	57	54
	SVn inzake starterslening	159	416
Totaal		448	702

Verloop leningen aan deelnemingen		2024	2023
	Boekwaarde per 1 januari	476	501
	Ontvangen aflossingen		
	Op- en afwaarderingen	1	-24
	Boekwaarde per 31 december	477	476

Leningen aan deelnemingen		2024	2023
	Geldlening ROVA	477	476
	Totaal	477	476

Overige langlopende leningen		2024	2023
	Boekwaarde per 1 januari	772	436
	Uitzettingen	290	446
	Ontvangen aflossingen	-30	-110
	Boekwaarde per 31 december	1.032	772

VLOTTENDE ACTIVA**Voorraden**

	Boekwaarde per 1 januari			Mutaties 2024			Boekwaarde per 31 december 2024		
	Verver- digings-	Voor- ziening	Boek- waarde	+	-	Winst neming	Verver- digings-	Mutatie voorziening	Boek- waarde
Westflank totaal *)	2.549	-3.020	-471	25			2.574	-2.574	0
De Vlierlanden (Ommen Oost)	-2.134		-2.134	873	-3.201	1.657	-2.805		-2.805
De Rotbrink	2.758		2.758	19	-908	116	1.985		1.985
Beerzerveld Van Alewijkstraat Haven				404		-2	402	-130	272
Oost	3.786	-2.490	1.296	785	-1.184		3.387	-3.247	140
Totaal:	6.959	-5.510	1.449	2.106	-5.293	1.771	5.543	-5.951	-408

*) De totale voorraden komen nu op negatief € 408.000. De boekwaarde van Westflank is eind 2024 nog steeds negatief. Dat betekent dat er t/m 31-12-2024 in totaal meer opbrengsten dan kosten zijn gerealiseerd. Voorde resterende de periode 2025-2034 worden alleen nog kosten voorzien. Hierdoor wordt een verlies verwacht van € 3,2 miljoen euro op eindwaarde. Hiervoor is een voorziening getroffen. Deze voorziening is, voor het niet verrekenbare restant ad. € 663.000 ondergebracht aan de passiva kant op de balans bij de voorzieningen omdat de grondexploitatie Westflank per 31-12-2024 anders een negatieve boekwaarde heeft. Aangezien het restant bedrag ad. € 408.000 tot stand komt door eerdere opbrengsten dan kosten, ontstaat er een tijdelijk negatief saldo bij de voorraden.

	Ultimo 2024 te besteden	Nog te ontvangen bijdragen	grond- verkoop	Verwacht resultaat eindwaarde	Verwach- t resultaat ncw
Westflank totaal	790		62	-3.302	-3.237
De Vlierlanden (Ommen Oost)	3.280		1.609	1.096	1.053
De Rotbrink	424		2.726	317	287
Beerzerveld Van Alewijkstraat Haven Oost	1.314		1.580	-138	-130
	2.405		2.413	-3.378	-3.247
Totaal:	8.213		8.390	-5.405	-5.274

Voor onderbouwing van de berekeningswijze van het geraamde eindresultaat wordt verwezen naar de Paragraaf Grondbeleid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar:

Soort vordering	Saldo 2024	Voorzie- 2024	Gecorr saldo 2024	Gecorr saldo 2023
Vorderingen op openbare lichamen	7.215		7.215	5.537
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	17.585		17.585	15.571
Overige vorderingen	1.975	-392	1.583	1.711
Totaal	26.775	-392	26.383	22.819

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)

		Verslagjaar 2024			
		Q1	Q2	Q3	Q4
1)	Drempelbedrag	1.244,50			
2)	Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkistaangehouden middelen	238	260	289	243
(3a)=(1) > (2)	Ruimte onder drempelbedrag	1.006	985	956	1.001
(3b)=(2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag				
■ (1)	Berekening drempelbedrag				
		Verslagjaar 2024			
(4a)	Begroting verslagjaar	62.225			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	62.225			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 mijoen te boven gaat				
	Drempelbedrag	1.244,50			
■ (2)	Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkisten aangehouden middelen				
		Q1	Q2	Q3	Q4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijksschatkist aangehouden midden (negatieve bedragen tellen als nihil.	21.697	23.631	26.549	22.390
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
	Kwartaal cijfers op dagbasis buiten 's Rijksschat-	238	260	289	243

Verloop overige vorderingen	2024	2023
Debiteuren openbare lichamen	7.215	5.537
Overige debiteuren	1.458	1.570
Vorderingen Sociale Zaken	517	573
Overige tussenrekeningen	0	17
Saldo 31 december	9.190	7.697
Voorziening dubieuze debiteuren	-72	-86
Voorziening vorderingen sociale zaken	-320	-363
Gecorrigeerd saldo 31 december	8.798	7.248

Liquide middelen

Banksaldi	2024	2023
BNG	548	32
Rabobank	0	3
Kruisposten kas, bank en giro	37	27
Totaal	585	62

Overlopende activa:

Overlopende activa	2024	2023
Nog te ontvangen bijdragen Rijk en overige overheden	57	583
Nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	3.576	3.448
Totaal	3.633	4.031

Specificatie nog te ontvangen bijdragen van overige overheden	Saldo 1-1-2024	Toevoegingen	Ontvangen Bedragen	Saldo 31-12-2024
Provincie Overijssel; Cultuur aan de basis 2.0	-8	8	0	0
Provincie Overijssel, Energieadvies aan huis	9		9	0
Klimaatsubsidie Lemele Groen	10		10	0
NPO middelen	-23	23	0	0
Vergoeding opvang vluchtelingen Oekraïne	516		516	0
Provincie Overijssel: Westeweg vrijliggend fietspad	50		50	0
SPUK Sport	29		29	0
Onderwijsroute 2022			13	13
Loon- en Prijsontwikkeling 2024 (Brede Spuk)			44	44
Totaal	583		57	57

Specificatie nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen		2024
Vooruitbetaalde bedragen		468
Nog te ontvangen dienstverlening		1.536
Nog te ontvangen OG		1.481
Overige nog te ontvangen bedragen		91
Totaal		3.576

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Reserves	2024	2023
Algemene reserve	17.860	24.469
Bestemmingsreserve	13.218	
Subtotaal	31.078	24.469
Nog te bestemmen resultaat	2.557	10.874
Totaal	33.635	35.343

Verloop reserves

Naam reserve	Saldo 1-1-2024	Correctie beginsaldo	Resultaat- bestemm.	Toe- voegingen	Aan- Wendinge n	Saldo 31-12- 2024
Algemene reserve	24.469	-2	0	10.874	-17.481	17.860
Bestemmingsreserve	0	0		13.218		13.218
Subtotaal	24.469	-2	0	24.092	-17.481	31.078
Nog te bestemmen resultaat	10.874	0	2.557		-10.874	2.557
Totaal reserves	35.343	-2	2.557	24.092	-28.355	33.635

Voorzieningen

Voorzieningen	2024	2023
Voorzieningen voor verplichtingen	2.908	1.398
Door derden bekleemde middelen	2.512	3.215
Totaal	5.420	4.613

Verloop voorzieningen

Naam voorziening	Saldo 1-1-2024	Toe- voegingen	Aan- wendingen	Saldo 31-12- 2024
Voorziening pensioenen wethouders	671	656		1.327
Voorziening subsidie energieprestatie	53	-	-53	-
Voorziening grondexploitatie *)	-	663	-	663
Voorziening spaarverlof	-	14	-	14
Voorziening onderhoud gem. gebouwen	674	550	-320	904
Totaal voorzieningen voor verplichtingen	1.398	1.223	-373	2.248
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	569		-81	488
Voorziening egalisatie riolering	2.646		-622	2.024
Totaal door derden beklemde middelen	3.215	-	-703	2.512
Totaal voorzieningen	4.613	1.223	-1.076	5.420

*) Voorziening grondexploitatie

Omdat de grondexploitatie Westflank per 31-12-2024 een negatieve boekwaarde heeft is de voorziening voor deze grondexploitatie niet in zijn geheel verrekend met de boekwaarde omdat een waardecorrectie niet kan leiden tot een negatieve boekwaarde. Hierdoor is het niet verrekenbare restant van de verliesvoorziening overgeheveld naar de voorzieningen aan de passivakant van de balans voor een bedrag van € 663.000. In de jaarrekening 2023 is de voorziening grondexploitatie Westflank wel in mindering gebracht op de boekwaarde van de grondexploitatie Westflank."

Voor een nadere toelichting op de reserves wordt verwezen naar de Bijlage reserves en voorzieningen.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van 1 jaar of langer

Onderhandse leningen van:	2024	2023
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	20.796	23.525
Onderhandse leningen van:	2024	2023
Stand per 1 januari	23.525	26.368
bij: nieuw aangetrokken leningen		
af: reguliere aflossingen	-2.229	-2.843

Totaal	21.296	23.525
---------------	---------------	---------------

De rentelast voor 2024 bedraagt € 45.427 (2023 : € 60.876)

VLOTTENDE PASSIVA

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2024	2023
Kasgeldleningen		
Banksaldi	77	7
Overige schulden	8.720	5.065
Totaal	8.797	5.072

Kasgeldleningen	2024	2023
Opgenomen kasgeldleningen	-	-

Banksaldi	2024	2023
BNG	77	7

Overige schulden	2024	2023
Crediteuren	6.543	3.619
Schulden rijk BBZ	94	123
Betalingen Ommen T-inkomen	255	308
Betalingen Ommen T-WMO	1.233	387
Betalingen Ommen T-Jeugd	503	0
Inhoudingen personeel	8	54
Af te dragen pensioen / FPU / IP / ZW / wao / ww		568
Loonheffing SOZA	84	
Overig		6
Totaal	8.720	5.065

Overlopende passiva

Overige schulden	2024	2023
Nog te betalen bedragen	1.537	2.300
Nog te besteden uitkeringen Rijk	5.004	3.019
Nog te besteden uitkeringen overige overheden	1.661	550
Totaal	8.202	5.869

Nog te betalen bedragen	2024	2023
Voortgezette controle 2024	927	1.055
Rente 2024	28	23
Jeugd en WMO	0	730
Publieksdienst december	0	37
OZB	2	4
Rioolheffing	15	15
Forensenbelasting	11	93
Afrekening 2023 Omgevingsdienst IJsselland bouwtaken	0	50
GZ Psycholoog okt / nov / dec '23	0	81
GBLT	0	17
Nog te maken kosten Bulemansteeg	0	30
Nog te maken kosten Boererven	283	157
Nog te betalen BTW 2024	226	
Overig	45	8
Totaal	1.537	2.300

Specificatie nog te besteden uitkeringen	Saldo 1-1-2024	Toevoe- gingen	Vrijval	Saldo 31-12- 2024
Uitkeringen van het Rijk				
Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022 - 2023	231			231
Onderwijsroute 2022	-13		13	0
KGO	53	35		88
Stimulering Flexwoningen 2022 t/m 2024	600			600
SPUK Energiearmoede	395		60	335
Impulsregeling Klimaatadaptatie	221			221
Herziene voorlopige uitkering Wet inburgering 2021	203		137	66
Preventieakkoorden en -aanpakken	21		10	11
Sportakkoord en leefstijl interventies 2022	19			19
Regeling specifieke uitkering ventilatie scholen	163	1		164
Bijdrage Participatiewet	9	13		22
TOZO	86			
Tijdelijke regeling capaciteit voor klimaat- en energiebeleid	170	468	233	405
SPUK Sport en beweging	120			120
SPUK Grote gezinnen	15			15
SPUK Verduurzaming slecht geïsoleerde woningen	691	1038	21	1708
SPUK Stimulering Sport	35			35
Verlening instandhoudingssubsidie Kasteelheuvel		3		3
Duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA)		505		505
Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (sporthal)		359		359
Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (Cultureel centrum)		96		96
Nog te besteden subsidie in de lijst				

Jaarrekening 2024

aansluitverschil met de balans 0

Totaal uitkeringen van het Rijk 3.019 5.004

Specificatie nog te besteden uitkeringen	Saldo	Toevoe-	Vrijval	Saldo
	1-1-2024	gingen		31-12-2024
Uitkeringen van overige overheden				
Provincie Overijssel: Opwaarderen N347	37			37
Provincie Overijssel: Ontsluiting Ommen - Zuid	38			38
Provincie Overijssel: Noord-Zuid fietsroute	248			248
Provincie Overijssel: Vervolgaanpak Centrum Ommen	36			36
Provincie Overijssel; Bouwstenen ontwikkelkader bouwen en wonen	20			20
Provincie Overijssel; Klimaatsubsidie bebouwde omgeving	10			0
Provincie Overijssel; Omgevingscan Koers en Kaders	10			10
Provincie Overijssel; Afkoppelen verhard oppervlak	33			33
Provincie Overijssel; Ommerschans 2e tranche	23			23
Provincie Overijssel; Cultuur aan de basis 2.0	-8			8
Provincie Overijssel; Programma verkeersveiligheid	95	32		127
Onderwijsachterstandenbeleid 2024		177	87	91
RMC middelen 2024		38		38
Subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen		220		220
Stimulering sport 2024		454	304	150
NPO middelen		18		18
Verlening, project Programma Verkeersveiligheid		92		92
Reconstructie Balkerweg/Ommerkanaal-Oost		200		200
Voormalig depot Grensweg in boscomplex Ommerbos		24		24
Cultuurmakelaar		25		25
Werkagenda van Gebiedspartners Kolonie Ommerschans (tweede tranche)		23		23
Verlening WEB 2024		74	69	5
Project XL kavels en Guido de Bres		59		59
Project Vlierlanden fase 3		59		59
Project activiteitenplan 2021-2024 creativiteit		23		23
Verlening web 2025		78		78
Totaal		550		1661

Waarborgen en garanties

Omschrijving categorie	Oorspr. Bedrag	% Borgstellingen	2024	2023
Door WSW geborgde leningen	28.448	50%	17.309	17.520
Stichting Tinnen Figuren Museum	14	100%	14	1
Totaal	28.462		17.323	17.534

Door WSW geborgde leningen

Op basis van de financiële positie van de desbetreffende instelling, zoals deze uit de meest recente jaarrekening, van die instelling blijkt, wordt het niet nodig geacht ter zake van deze garantie een voorziening te treffen.

Door WSW geborgde leningen

De raad heeft in zijn vergadering van 30 november 1995 besloten om de achtervangpositie bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) in te nemen en om de bestaande garantieverplichtingen over te dragen aan WSW. De WSW is een landelijke organisatie, die is opgericht door de landelijke centrales voor woningcorporaties. Gelet op de ontwikkelingen in de woningbouw is besloten om ingaande 2011 onze achtervangpositie 50% te vermelden.

Niet in de balans opgenomen opgenomen rechten/verplichtingen

Recht op verliescompensatie in het kader van de vennootschapsbelasting	
	28.00
Geschat fiscaal resultaat 2024	0
Verlies compensatie	-28.000
Belastbaar bedrag	0

Overzicht te verrekenen verliezen

	117.3
Stand te verrekenen verliezen tot en met 2023	52
	-
Verrekend 2024	28.000
	89.35
Stand te verrekenen verliezen tot en met 2024	2

Niet uit de balans blijvende verplichtingen	
Categorie	Totale contractwaarde x € 1.000,-
Beleid	15.728
Civiel	7.354
Facilitair	310
Financiën	3.758
Gegevensbeheer	200
Groen	5.109
Maatschappelijk/sociaal Domein	2.400
Vastgoed	1.903
Totaal	36.751

Overige onderwerpen:

In 2017 heeft de gemeente Ommen een subsidie ontvangen van het Nationaal Restauratiefonds van € 140.000 voor onderhoudswerkzaamheden van het Laar. In februari 2025 wil het Nationaal Restauratiefonds dit bedrag terugvorderen. Hierop hebben we in februari 2025 een bezwaarschrift ingediend over dit dispuut.

6.4 Overzicht baten en lasten 2024

Bedragen x 1.000

Omschrijving Programma Bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Jaarrekening		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bestuur	527	-3.738	-3.211	10.584	-14.747	-4.163	1.562	-3.282	-1.719
Economie	669	-1.128	-459	971	-1.655	-684	1.057	-1.766	-709
Omgevingskwaliteit	6.908	-14.759	-7.851	9.597	-17.147	-7.550	15.016	-21.854	-6.838
Samenleving	6.829	-29.171	-22.342	13.807	-41.293	-27.487	15.604	-43.692	-28.087
Totaal programma's	14.933	-48.796	-33.863	34.959	-74.843	-39.883	33.239	-70.594	-37.354
Algemene Uitkering	40.471	-218	40.253	42.471	-218	42.253	42.872	-	42.872
Dividend	172	-	172	301	-	301	300	-	300
Lokale middelen	6.329	-45	6.284	6.319	-44	6.275	6.394	-45	6.349
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	46.972	-263	46.709	49.091	-262	48.828	49.566	-45	49.521
Overhead	647	-13.877	-13.230	827	-14.031	-13.204	1.358	-15.227	-13.869
Vennootschapsbelasting	-	-48	-48	-	-8	-8	-	-5	-5
Saldo incl algemene dekkingsmiddelen	62.552	-62.984	-432	84.877	-89.143	-4.266	84.163	-85.870	-1.707
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo incl algemene dekkingsmiddelen	62.552	-62.984	-432	84.877	-89.143	-4.266	84.163	-85.870	-1.707
Reserve mutaties	-	-	-	4.416	-153	4.263	17.482	-13.218	4.264
Totaal resultaat	62.552	-62.984	-432	89.293	-89.296	-3	101.645	-99.088	2.557

6.5 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 19 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.972.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 8.059.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2.972.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 7.677.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen (bedragen x € 1.000):

Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	7.217
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	460
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	7.677
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	7.677
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	-
Voorwaarden criterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed.	341

M&O criterium	
WMO: Rolstoelen.	41
Totaal van onrechtmatigheden	8.059
Waarvan acceptabel	7.677
Waarvan niet-acceptabel	382

Toelichting

Begrotingscriterium - Overschrijding lasten programma's

De totale omvang van de overschrijding van de lasten op programmaniveau bedraagt € 7.217.000 en wordt veroorzaakt door een overschrijding op de programma's Economie (€ 111.000), Omgevingskwaliteit (€ 4.707.000) en Samenleving (€ 2.399.000). Overschrijdingen op programmaniveau zijn strikt genomen onrechtmatig. Deze onrechtmatigheid telt bruto mee als afwijking in de rechtmatigheidsverantwoording.

Vervolgens heeft het college getoetst in hoeverre deze afwijkingen passen binnen de afspraken die met de raad zijn gemaakt. Hiervoor dienen de toelichtingen in de jaarrekening op programmaniveau als uitgangspunt. Het college heeft geconstateerd dat de betreffende overschrijdingen grotendeels door open einde regelingen worden veroorzaakt.

Begrotingscriterium - Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)

Uit de analyse op de rechtmatigheid van de investeringsbudgetten (kredieten) is gebleken dat de realisatie van de kredieten in boek- en kalenderjaar 2024 de initieel beschikbaar gestelde kredieten overschrijden (€ 460.000). Deze onrechtmatigheid telt bruto mee als afwijking in de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium - Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen de afspraken met de raad

De begrotingsonrechtmatigheden zijn getoetst aan de afspraken die met de raad zijn gemaakt. Daaruit volgt dat er afwijkingen zijn die passen binnen de afspraken en daarmee niet als rechtmatigheidsfout kwalificeren. Dit betreft met name afspraken die voortkomen uit een open einde regeling (€ 7.217.000). Daarnaast hebben wij geconstateerd dat de overschrijding op de investeringskredieten past binnen de afspraken die met de raad zijn gemaakt (€ 460.000). De totale omvang van de begrotingsafwijkingen die passen binnen de afspraken met de raad bedragen € 7.677.000 (€ 7.217.000 + € 460.000).

Voorwaardencriterium - Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed

In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2024 heeft het college een analyse op de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen alsook het eigen inkoopbeleid uitgevoerd. Het gaat om inkopen met een waarde van in totaal € 341.000 (waarvan geen onrechtmatigheden uit voorgaande jaren), welk bedrag wij als rechtmatigheidsfout hebben aangemerkt. Ten aanzien van het eigen inkoopbeleid hebben wij vastgesteld dat wél de juiste procedures zijn gevolgd. Tot slot hebben wij geen onzekerheden qua rechtmatigheid voor Europese aanbestedingen en het eigen inkoopbeleid geconstateerd.

De onrechtmatigheid in het kader van de Europese aanbestedingen wordt veroorzaakt doordat bij overschrijdingen van het drempelbedrag ten onrechte niet conform het Europees regime is aanbesteed of doordat er sprake is van een uitzondering op de aanbestedingsregels zonder dat daar een adequate juridisch pleitbaar standpunt is ingenomen.

M&O-criterium

Uit de analyse van het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium is gebleken dat de toegekende voorziening in het kader van de WMO (rolstoel) niet meer in het bezit is van de cliënt. Daarbij zijn onterecht bedragen aan de aanbieder(s) van de rolstoel betaald. Het gaat om een totale (geëxtrapoleerde) fout in verband met een deelwaarneming) van € 41.000 welk bedrag wij als rechtmatigheidsfout hebben aangemerkt.

Rechtmatigheidsverantwoording 2023

Het college van burgemeester en wethouders heeft toegelicht dat in de rechtmatigheidsverantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening 2023, ten onrechte is vermeld dat geen sprake is van rechtmatigheidsfouten en/of onduidelijkheden die individueel of gezamenlijk de verantwoordingsgrens overschrijden. In verband met de gewijzigde regelgeving vanuit de Commissie BBV per 5 februari 2025 is aangegeven dat gerekend moet worden met bruto onrechtmatigheden in plaats van netto onrechtmatigheden. Het college heeft in 2023 de netto methode toegepast en heeft daarvoor van Bakertilly een goedkeurende controleverklaring op het onderdeel rechtmatigheid ontvangen. De Commissie BBV geeft op basis van nadere duiding op de wet- en regelgeving in 2025 aan dat de bruto methode moet worden toegepast.

Rekening houdend met deze onrechtmatigheden bedroegen de rechtmatigheidsfouten en/of onduidelijkheden over 2023 in totaal € 12.650.000. Dit bedrag is hoger dan de verantwoordingsgrens voor jaarrekening 2023 ad. € 2.224.000. Het college is van mening dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2023 hierdoor niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie het onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

6.6 Financiële toelichting algemeen

Hieronder wordt ingegaan op het verloop van het begrotingssaldo en een verklaring op hoofdlijnen gegeven voor het verschil tussen het begrote en het werkelijk resultaat 2024.

Verloop begrotingssaldo 2024

In de vergadering van november 2023 heeft de raad de begroting 2024 vastgesteld. De begroting 2024 was met € 2.558.000 structureel sluitend. Voor de komende jaren werd ook een positieve ontwikkeling voorzien.

Incidenteel werd voor 2024 een tekort voorzien van € -3.011.000. Het begrotingssaldo 2024 is na bedoelde raadsvergadering op de gebruikelijke momenten in de planning en control cyclus bijgesteld.

Na de 2e bestuursrapportage 2024 werd voor 2024 een voordelig resultaat begroot van € 4.835.000. De jaarrekening 2024 is afgesloten met een voordelig saldo van € 2.556.700. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de verschillen per programmaonderdeel groter dan € 50.000, waarmee in totaal een bedrag van € 2.556.700 is benoemd.

Voor de toelichting op deze verschillen verwijzen wij u hier naar de toelichting, zoals deze in deze jaarrekening is opgenomen.

Taakveld	Bedrag
Bestuur	-303
Beheer overige gebouwen en gronden	53
Bedrijfsvoering	-278
Treasury	64
Algemene uitkeringen	619
Overige baten en lasten	-74
Vennootschapsbelasting	-69
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-88
Economische promotie	96
Openbare orde en veiligheid	-149
Verkeer en vervoer	183
Riolering	-84
Afval	-79
Duurzaamheid en Milieubeheer	-335
Begraafplaatsen	47
Grondexploitaties	741
Wonen en Bouwen	433
Burgerzaken	80
Onderwijshuisvesting	336
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-40
Sportbeleid en activering	68
Sportaccommodaties	172
Cultuur	-51
Cultureel erfgoed	-166
Media	-27
Samenkracht en burgerparticipatie	761
Inkomensregeling	589
Begeleide participatie	-138
Arbeidsparticipatie	432
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-420
Huishoudelijke hulp WMO	-259
Begeleiding, dagbestedingen en beschermd wonen (WMO)	-552
Jeugdhulp behandeling	-1.359
Overige verschillen < 35.000	98
Resultaat mutatie reserves (verwacht na najaarsrapportage inclusief latere mutaties)	2.259
Totaal verschil met begroting saldo	2.560

7. Programmaverantwoording

7.1 Programma 1: Bestuur en bedrijfsvoering

Bestuur

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Baten/ lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Bestuur	Baten	62	62	-224	-285
Bestuur	Lasten	-1.196	-1.196	-1.213	-17
Saldo		-1.134	-1.134	-1.437	-303

Baten

Voorziening pensioenen wethouders (nadeel € 285.000)

De voorziening pensioenen wethouders wordt bepaald op basis van actuariële berekeningen (netto contante waarde). In 2024 is de rekenrente gestegen naar 3,160% (2023: 2,472 %). Daarnaast heeft er een waardeoverdracht plaats gevonden voor twee deelnemers vanuit de ASR APPA pensioenpot naar de voorziening dat door gemeente Ommen wordt beheerd. Op begrotingsbasis zijn wij uitgegaan van een verlaging van deze voorziening met € 62.000. Door de stijging van de rekenrente en de waardeoverdracht moet er in 2024 € 224.000 worden gestort in de voorziening en dat leidt tot een nadeel van € 285.000 (incidenteel).

Lasten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Beheer overige gebouwen en gronden

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Baten/ lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	176	274	220	-54
Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	-678	-1.322	-1.215	107
Saldo		-502	-1.048	-995	53

Baten

Er is een lagere onttrekking van de voorziening groot onderhoud geweest in 2024 door lagere kosten. Die onttrekking veroorzaakt in totaal lagere baten van € 54.000.

Lasten

De lagere kosten ad € 107.000 worden veroorzaakt door de meevaller bij de sloopkosten van het pand Guido de Bres (€ 407.000) en een lager bedrag aan uitgevoerde groot onderhoud (€ 69.000). Daarnaast is er een tegenvaller van € 369.000 ontstaan door het slopen van het pand Slagenweg 1, waarbij de boekwaarde in één keer is afgeschreven tot nul euro.

Bedrijfsvoering

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Bedrijfsvoering	Baten	570	827	1.358	530
Bedrijfsvoering	Lasten	-13.037	-13.616	-14.424	-808
Saldo		-12.467	-12.789	-13.067	-278

Baten

Doorbelasting gebruik gemeentehuis(€ 530.000 voordeel)

Het voordeel van € 530.000 wordt veroorzaakt door een doorbelasting van het gebruik van het gemeentehuis bij de opvang van asielzoekers en een niet begrote bate bij een detachering van een medewerker.

Lasten

Personeel en inhuur (€ 50.000 nadeel)

Per saldo is er een overschrijding van € 50.000 op de post personeel en inhuur. De personeelskosten en inhuur worden voornamelijk centraal geboekt voor overzicht, alleen zit de dekking soms in andere posten. Hierbij kan gedacht worden aan opvang Oekraïne en asielzoekers en Crisisnoodopvang (CNO), detacheringsvergoedingen, et cetera

Software (€ 320.000 nadeel)

Het betreft hier softwarekosten die niet meer ten laste van de DVO worden gebracht (specifiek Ommen), waaronder het financiële pakket.

Dienstverlening externen (€ 441.000 nadeel)

Door de verandering van ICT en sociaal domein partner, zijn er implementatiekosten gemaakt in 2024. Deze zijn incidentele kosten.

Treasury

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Baten/lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Treasury	Baten	416	1.287	1.433	146
Treasury	Lasten	-144	-644	-726	-82
Saldo		272	643	707	64

Baten en lasten toelichting op saldo

Rente schatkistbankieren (voordeel € 64.000)

Het positieve resultaat wordt verklaard door een hoger ontvangen rentepercentage bij het uitzetten van het schatkistbankieren.

OZB woningen

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Baten/lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
OZB woningen	Baten	2.537	2.537	2.545	8
OZB woningen	Lasten	-7	-7	-18	-11
Saldo		2.531	2.531	2.527	-3

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig

Lasten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig

OZB niet-woningen

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Baten/lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
OZB niet-woningen	Baten	1.949	1.865	1.855	-10
OZB niet-woningen	Lasten	-38	-38	-27	11
Saldo		1.911	1.827	1.828	1

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig

Lasten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig

Belastingen overig

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Belastingen overig	Baten	122	122	111	-10
Belastingen overig	Lasten	-86	-86	-86	0
Saldo		36	36	25	-10

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig

Algemene uitkering

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Baten/lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
OMM.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	Baten	40.471	42.471	42.872	401
OMM.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	Lasten	-218	-218	-	218
Saldo		40.253	42.253	42.872	619

Baten

Algemene uitkering uitkomsten Decemercirculaire (voordeel € 401.000)

In de decemercirculaire 2023 zijn de voordelen bij de baten veroorzaakt door hogere nacalculaties over het boekjaar 2023 (€ 163.000) en diverse taakmutaties over 2024 (€ 238.000). In totaal ontstaat hier een voordeel van € 401.000.

Lasten

Stelpost Beschermd Wonen (voordeel € 218.000)

Het gaat hier om de stelpost beschikbaar voor het Sociaal Domein (Beschermd Wonen). Deze post is gevoed vanuit de diverse circulaire's. Deze gelden zijn in 2023 nog niet beschikbaar gesteld. Daarmee is sprake van een voordeel van € 218.000.

Overige baten en lasten

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Baten/Lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Overige baten en lasten	Baten	-	164	322	158
Overige baten en lasten	Lasten	-2.484	-678	-910	-232
Saldo		-2.484	-514	-588	-74

Baten

Hogere overige baten (voordeel € 232.000)

Dit verschil wordt veroorzaakt door de vrijval van de voorziening subsidie energieprestatie en een voordeel bij de afrekening van de DVO Hardenberg.

Lasten

Kosten Woonaddendum (nadeel € 158.000)

Het budget voor woonaddendum ad € 150.000 is toegevoegd aan het taakveld wonen en bouwen. De kosten zijn echter hier verantwoord, waardoor er een overschrijding ontstaan is op dit taakveld van € 158.000. Per saldo zijn de kosten en budget in evenwicht.

Vennootschapsbelasting

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Baten/lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Vennootschapsbelasting (VpB)	Baten	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting (VpB)	Lasten	-48	-8	61	69
Saldo		-48	-8	61	69

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

Het verschil wordt veroorzaakt door een teruggave van de voorlopige aanslag vennootschapsbelasting 2022.

7.2 Programma 2: Economie

Economische promotie

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Economische promotie	Baten	1.826	1.918	1.994	76
Economische promotie	Lasten	-157	-393	-373	20
Saldo		1.669	1.525	1.621	96

Baten

Forensenbelasting (voordeel € 76.000)

Totaal is er een incidentele bate van € 76.000. Dit komt door een stijging van de WOZ-waarden, waardoor er meer objecten tegen een hoger tarief zijn aangeslagen. In de verordening forensenbelasting 2025 zijn de klasse waarden aangepast, waarbij rekening is gehouden met een gemiddelde prijsstijging van de WOZ-waarde van de afgelopen 5 jaar.

Lasten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Bedrijvenloket en regelingen

Middelen

Bedragen x 1.000

Programmaonderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Baten	21	21	23	2
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Lasten	-207	-204	-163	41
Saldo		-186	-183	-139	44

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

De onderbesteding ad € 41.000 wordt veroorzaakt door lagere kosten adviezen derden. Wij stellen voor een bedrag van € 35.000 over te hevelen naar 2025 voor het CUP gebiedsvisie Stationsomgeving.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Fysieke bedrijfsinfra- structuur	Baten	886	949	1.033	84
Fysieke bedrijfsinfra- structuur	Lasten	-985	-1.058	-1.229	-172
Saldo		-99	-108	-196	-88

Saldo van baten en lasten

Rotbrink (nadeel € 88.000)

Het resultaat op de grondexploitatie Rotbrink verslechtert met € 88.000 ten opzichte van voorgaande GREX. Dit wordt veroorzaakt door de aanvullende tussentijdse winstneming, welke als 'kostenpost' wordt opgenomen in de GREX. Deze verslechtering is dus van tijdelijke aard.

7.3 Programma 3: Omgevingskwaliteit

Crisisbeheersing en brandweer

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma-onderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Crisisbeheersing en brandweer	Baten	69	70	75	5
Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	-1.640	-1.640	-1.643	-3
Saldo		-1.571	-1.570	-1.568	2

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Openbare orde en veiligheid

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma-onderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Openbare orde en veiligheid	Baten	287	287	262	-25
Openbare orde en veiligheid	Lasten	-186	-276	-400	-124
Saldo		101	11	-138	-149

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig

Lasten

Vergunningen APV (voordeel € 36.000)

In 2024 is er € 40.000 incidenteel extra geraamd in de najaarsnota 2024 op basis van een procesplan evenementen om verbeteringen door te voeren in het evenementenproces. Nog niet alle punten van dit procesplan zijn afgerond in 2024. Een groot deel wordt uitgevoerd in 2025, waardoor gevraagd wordt om een bedrag van € 35.000 over te hevelen naar 2025.

Integrale veiligheid (nadeel € 160.000)

Bij integrale veiligheid is een overschrijding van € 160.000 te constateren. Dit wordt veroorzaakt door hogere inzet BOA's en extra kosten voor bestrijding van zwerfkatten.

Verkeer en vervoer

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Verkeer en vervoer	Baten	91	91	120	29
Verkeer en vervoer	Lasten	-3.653	-4.171	-4.017	154
Saldo		-3.563	-4.080	-3.897	183

Baten

Vershil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

Openbare verlichting (voordeel € 228.000)

Bij openbare verlichting hebben we een meevaller door lagere kosten elektriciteit (€ 228.000). Dit wordt veroorzaakt door een incidentele ophoging van het budget 2024 met € 120.000, maar ook door een daling van het verbruik van elektriciteit door het omzetten van straatverlichting naar led.

Verkeer en vervoer (nadeel € 74.000)

Hier is een overschrijding te constateren van ongeveer € 74.000 door extra kosten adviezen voor verkeersveiligheid.

Parkeren

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Parkeren	Baten	-	-	3	3
Parkeren	Lasten	-6	-6	-6	0
Saldo		-6	-6	-3	3

Baten

Vershil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Recreatieve havens

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Recreatieve havens	Baten	21	21	20	-2
Recreatieve havens	Lasten	-23	-49	-53	-4
Saldo		-2	-28	-34	-6

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Openbaar vervoer

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Openbaar vervoer	Baten	-	-	-	-
Openbaar vervoer	Lasten	-20	-22	-36	-14
		-20	-22	-36	-14

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	7	16	53	37
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	-1.321	-1.354	-1.423	-69
Saldo		-1.314	-1.339	-1.370	-31

Baten

Verkoop snippergroen (voordeel € 37.000)

Bij de baten is een voordeel ontstaan door het verkopen van snippergroen (€ 37.000).

Lasten

Zomerstorm schade (nadeel € 68.000)

Bij openbaar groen is een overschrijding ontstaan van ongeveer € 68.000. Dit wordt voor het grootste deel veroorzaakt door de extra inzet van hoogwerkers voor de stormschade bij de zomerstorm in Ommen.

Riolering

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Riolering	Baten	2.082	2.884	2.590	-294
Riolering	Lasten	-1.517	-2.319	-2.109	210
Saldo		565	565	481	-84

Baten

Onttrekking voorziening riolering (voordeel € 294.000)

Bij de baten is door de lagere kosten bij riool, de onttrekking van de voorziening riool ook lager uitgevallen.

Lasten

Kosten onderhoud drukriolen en gemalen (voordeel € 210.000)

Bij riolering zijn de kosten van onderhoud van drukriolen en gemalen lager uitgevallen in 2024. Wij stellen voor om hiervan € 87.300 aan onderhoudskosten over te hevelen naar het boekjaar 2025.

Afval

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Afval	Baten	1.983	1.983	2.051	68
Afval	Lasten	-1.485	-1.485	-1.632	-147
Saldo		498	498	419	-79

Saldo van baten en lasten

Voorziening afval (voordeel € 79.000)

Door de hogere opbrengst aan afvalstoffenheffing bij de baten (€ 68.000) is de storting in de voorziening afval veel lager uitgevallen. Dit veroorzaakt een voordeel van € 147.000 bij de lasten.

Duurzaamheid en milieubeheer

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Milieubeheer	Baten	5	396	332	-63
Milieubeheer	Lasten	-1.848	-1.198	-1.469	-271
Saldo		-1.843	-802	-1.136	-335

Saldo van baten en lasten

Diverse subsidies in verband met klimaat

Door de klimaatveranderingen ontvangen wij diverse subsidies vanuit het Rijk. De overschrijding betreft de subsidiabele kosten, hiertegenover staat de vrijval van de subsidie ontvangen door het Rijk. Per saldo ontstaat hier een nadeel van € 335.000.

Begraafplaatsen

Middelen

Bedragen x 1.000

Programmaonderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Begraafplaatsen en crematoria	Baten	228	234	278	44
Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	-260	-269	-266	3

Programmaonderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Saldo		-32	-35	12	47

Baten

Opbrengsten begraafplaatsen (voordeel € 44.000)

De opbrengst van begraafrechten is hoger uitgevallen dan begroot.

Lasten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Wonen en bouwen

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Wonen en bouwen	Baten	590	690	1.100	411
Wonen en bouwen	Lasten	-1.229	-1.450	-1.430	22
Saldo		-639	-762	-329	433

Baten

Bouw- en sloopvergunningen (voordeel € 364.000)

In 2024 zijn er meer vergunningen en daarbij behorende procedures doorlopen. Tegenover de hogere opbrengsten staan ook hogere kosten voor de bouw- en ruimtelijke ordeningstaken.

Leges bestemmingsplanning (voordeel € 37.000)

Er zijn meer aanvragen geweest in verband met de nieuwe Omgevingswet.

Lasten

Woonaddendum (voordeel € 150.000)

Het budget voor woonaddendum is toegevoegd aan het taakveld wonen en bouwen. De kosten zijn echter onder overige baten en lasten verantwoord. Per saldo zijn de kosten en budget in evenwicht.

Bestemmingsplannen (nadeel € 70.000)

Er is in 2023 een grote piek in aanvragen geweest in verband met invoering van de Omgevingswet. De meer complexere dossiers liepen door in 2024 en hadden daarmee relatief veel werk. Daarnaast heeft inzet vanuit ruimtelijke ordening plaatsgevonden in verband met het begeleiden van Omgevingsplannen (ruimtelijke onderdelen uit verordeningen en Kleine Kernen). Er stonden ook extra leges tegenover. In totaliteit zijn de extra uitgaven in het ruimtelijk domein gedekt uit de extra leges.

Wabo bouw- en sloopvergunningen (nadeel € 58.000)

Er zijn meer aanvragen geweest en meer inzet door invoering Omgevingswet. De extra kosten zijn gedekt door extra inkomsten aan leges.

Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)**Middelen**

Bedragen x 1.000

Programmaonderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Grondexploitatie (niet- bedrijventerrein	Baten	1.507	2.927	8.088	5.161
Grondexploitatie (niet- bedrijventerrein	Lasten	-1.571	-2.907	-7.327	-4.419
Saldo		-64	20	761	741

Saldo van baten en lasten**Grondexploitatie (voordeel € 741.000)**

Per saldo is bij het taakveld grondexploitatie een voordelig resultaat van € 741.000 (tussentijdse winstneming) te constateren. Voor verdere detailinformatie verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid.

7.4 Programma 4: Samenleving

Burgerzaken

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Burgerzaken	Baten	373	373	424	51
Burgerzaken	Lasten	-581	-604	-574	30
Saldo		-208	-231	-151	80

Baten

Opbrengst leges (voordeel € 51.000)

Het aantal aangevraagde reisdocumenten stijgt sinds begin 2024. In de komende jaren gaat dit nog verder stijgen. Deze piek houdt aan tot 2028, waarbij het hoogste punt in 2026 en 2027 ligt.

Door deze groei komen er ook meer leges binnen. De afdracht aan het Rijk is hierdoor ook hoger.

Lasten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig

Openbaar basisonderwijs

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Openbaar basisonderwijs	Baten	-	-	-	-
Openbaar basisonderwijs	Lasten	-193	-243	-251	-9
Saldo		-193	-243	-251	-9

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Onderwijshuisvesting

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Onderwijshuis vesting	Baten	76	131	159	28
Onderwijshuis vesting	Lasten	-1.349	-4.139	-3.832	308
Saldo		-1.273	-4.008	-3.672	336

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

IHP (voordeel € 308.000)

In totaal is er een onderschrijding van € 308.000 bij de lasten van onderwijshuisvesting. Er is een nadeel van ca € 146.000 door een meerjarige compensatie van de OZB van het Vechtdal College over de jaren 2022 t/m 2024 ad € 113.000 en € 33.000 aan voorbereidingskosten. Daarnaast is er een voordeel van € 456.000. Dit wordt veroorzaakt doordat bij de najaarsrapportage 2024 er € 400.000 is toegekend aan het IHP 2025 en € 60.000 aan tijdelijke huisvesting Kindplein West. Deze kosten zijn nauwelijks uitgegeven in 2024. Wij stellen voor hiervan € 400.000 over te hevelen naar 2025

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Baten	65	65	102	37
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	-776	-776	-852	-76
Saldo		-711	-711	750	-39

Baten

Leerlingenvervoer (nadeel € 37.000)

De lagere baten worden voor het grootste deel veroorzaakt doordat de afrekening leerlingenvervoer (RMC) niet in 2024 is afgerekend.

Lasten

Afrekening leerlingenvervoer (nadeel € 76.000)

De hogere kosten worden veroorzaakt door nabetalings uit 2023.

Sportbeleid en activering

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Sportbeleid en activering	Baten	-	-	-	0
Sportbeleid en activering	Lasten	-194	-224	-156	68
Saldo		-194	-224	-156	68

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

Lagere subsidievertrekking energie (voordeel € 68.000)

Subsidie energiekosten, verenigingen en culturele instellingen (voordeel € 68.000). Een aantal verenigingen heeft gebruikt gemaakt van de subsidieregeling door het aanschaffen van ledverlichting. Desondanks is er nog € 68.000 overgebleven.

Sportaccommodaties

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Sportaccomm odaties	Baten	1.236	1.378	1.258	-120
Sportaccomm odaties	Lasten	-2.774	-3.090	-2.797	293
Saldo		-1.538	-1.712	-1.539	173

Baten

Lagere huuropbrengsten (nadeel €120.000)

Deze lagere huur inkomsten (€ 50.000) zijn in de begroting 2025 al aangepast (zie tekst begroting). Daarnaast is er een lagere onttrekking van de voorziening groot onderhoud geweest in 2024, die in totaal een lagere baten veroorzaakt van € 120.000.

Lasten

Lagere uitgaven groot onderhoud sportaccommodaties (voordeel € 293.000)

Het voordeel wordt voor het grootste deel veroorzaakt door de lagere uitgaven van groot onderhoud in 2024. De komende jaren zullen hierdoor de uitgaven ook hoger worden.

Cultuur

Middelen

Bedragen x 1.000

Programmaonderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Cult.presentatie, - productie en -partic.	Baten	6	6	-	-6
Cult.presentatie, - productie en -partic.	Lasten	-170	-570	-614	-45
Saldo		-164	-564	-614	-51

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

Hogere subsidieverlening (nadeel € 45.000)

De overschrijding bij cultuur wordt veroorzaakt door de hogere subsidieverlening in 2024.

Musea

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Musea	Baten	-	-	-	-
Musea	Lasten	-27	-27	-47	-20
Saldo		-27	-27	-47	-20

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Cultureel erfgoed

Middelen

Bedragen x 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Cultureel erfgoed	Baten	83	161	126	-34
Cultureel erfgoed	Lasten	-127	-205	-336	-131
Saldo		-44	-44	-210	-165

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig

Lasten

Extra storting voorziening onderhoud molens (nadeel €131.000)

Het (incidentele) nadeel van € 131.000 wordt veroorzaakt door een verplichte extra storting in de voorziening groot onderhoud eind 2024, doordat de onderhoudsplannen bij de molens in 2024 zijn geactualiseerd.

Media

Middelen

Bedragen x1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Media	Baten	392	442	247	-195
Media	Lasten	-998	-1.164	-995	168
Saldo		-606	-721	-748	-27

Baten

Lagere onttrekking voorziening onderhoud (nadeel € 195.000)

De lagere opbrengst bij taakveld media wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een lagere onttrekking aan de voorziening groot onderhoud in 2024.

Lasten

Lagere kosten groot onderhoud (voordeel € 168.000)

De kosten voor groot onderhoud zijn in 2024 lager uitgevallen. Zodoende is bij de voorziening groot onderhoud ook minder onttrokken. De komende jaren zullen de kosten voor groot onderhoud wel groter uitvallen.

Samenkracht en burgerparticipatie

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	5	6.619	6.615	-4
Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-939	-8.579	-7.814	765
Saldo		-934	-1.960	-1.198	761

Saldo van baten en lasten

De vergoeding van de opvang van vluchtelingen is een vast tarief op basis van het aantal beschikbare bedden. De kosten voor met name de catering zijn in 2024 omgezet naar daadwerkelijke kosten en eigen inkoop broodmaaltijden wat een besparing met zich mee brengt ten opzichte van de raming. Verder zijn er in 2024 geen kosten gemaakt voor herstel van ruimtes naar oude staat door verlenging van de noodopvang. Hiervoor zullen middelen gereserveerd moeten worden.

Het basisbedrag wat we ontvangen is in 2024 verder naar beneden gegaan maar gaat uit van vast bedrag (aantal bedden). De kosten zijn grotendeels gebaseerd op werkelijke kosten. Doordat in de praktijk het aantal bewoners varieert geeft dit een verschil van ca 5%. Verder is het aantal bewoners die werken fors toegenomen waardoor er minder leefgeld hoeft te worden uitgekeerd. Ook voor de Imminkhoeve geldt dat er nog geen rekening is gehouden met kosten die gerelateerd zijn als de situatie veranderd.

Er is besloten om een deel van het budget (€ 133.000) voor de lokale integratie van nieuwkomers door te schuiven naar 2025 met de inzet van de nieuw gedefinieerde re-integratie instrumenten.

Toegang en 1e lijnsvoorzieningen

Middelen

Bedragen x 1.000

Programmaonderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Toegang en 1e lijns voorzieningen	Baten	-	-	-	0
Toegang en 1e lijns voorzieningen	Lasten	-	-	-1	-1
Saldo		-	-	-1	-1

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Inkomensregelingen

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Inkomensrege- lingen	Baten	4.161	4.161	5.056	895
Inkomensrege- lingen	Lasten	-5.630	-6.025	-6.331	-306
Saldo		-1.469	-1.864	-1.275	589

Baten

Hogere bijdrage rijk (voordeel € 895.000)

Dit betreft een hogere bijdrage van het Rijk als gevolg van intensievere inzet van de loonkostensubsidie (die sinds 2022 volledig gecompenseerd wordt) en een beperkte toename van het aantal uitkeringen.

De hierdoor beschikbare ruimte is deels ingezet ter dekking van de meerkosten Nieuw beschut.

Lasten

Bijstand / IOAW / IOAZ (nadeel € 382.000)

In het kader van de Bijstand, BBZ en de IOAW/IOAZ werd in het afgelopen jaar een bedrag van € 382.000 meer uitgegeven dan begroot. Dit als gevolg van een stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden.

Minimabeleid en Schuldhulpverlening (voordeel € 69.000)

In 2024 is minder gebruik gemaakt van de inzet vanuit de Gemeentelijke Krediet Bank, maar daarentegen meer van de intern beschikbare capaciteit met betrekking tot schuldhulpverlening. Daarnaast werd minder een beroep gedaan op bijzondere bijstand. Dit heeft een voordeel opgeleverd van € 69.000.

WSW en Beschut Werk

Middelen

bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
WSW en beschut werk	Baten	62	62	45	-17
WSW en beschut werk	Lasten	-3.872	-4.002	-4.124	-122
Saldo		-3.810	-3.940	-4.079	-138

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

Overige loonkosten medewerkers Nieuw beschut (nadeel € 280.000)

De salariskosten voor de medewerkers Nieuw beschut vallen € 280.000 hoger uit ten opzichte van de begroting. Daarnaast wordt er maandelijks nog een all-in vergoeding betaald (totaal € 150.000) waardoor de loonkosten overschrijden. De met de medewerkers Nieuw beschut gemoeide meerkosten worden gedekt uit de hogere bijdrage van het Rijk voor Bijstand, BBZ en IOAW/IOAZ.

Loonkosten en overige kosten medewerkers WSW (voordeel € 158.000)

Als gevolg van in het verleden gemaakte landelijke afspraken is de rijksvergoeding voor de salariskosten van de Wsw medewerkers dit jaar hoger dan de werkelijke salariskosten. Dit levert een voordeel op van € 158.000.

Arbeidsparticipatie

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Arbeidsparticipatie	Baten	29	29	572	543
Arbeidsparticipatie	Lasten	-378	-378	-490	-111
Saldo		-349	-349	83	432

Saldo van baten en lasten

Inburgeringstraject (voordeel per saldo € 432.000)

Onderdeel van deze budgetpost zijn de lasten en baten gemoeid met inburgering van aan Ommen toegewezen statushouders. Vanuit het Rijk worden de kosten op declaratiebasis verrekend. Het ontstane voordeel wordt veroorzaakt doordat in 2024 kosten werden afgerekend die betrekking hadden op 2022 en 2023. Dit levert een bate op van € 432.000.

Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Baten	0	150	208	58
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Lasten	-792	-1.090	-1.568	-478
Saldo		-792	-940	-1.360	-420

Baten

Hogere eigen bijdrage WMO (voordeel € 58.000)

Door het grotere aantal aanvragen en indicaties stijgen de eigen bijdragen ook in 2024.

Lasten

Hogere kosten woning aanpassingen en vervoersvoorzieningen (nadeel € 478.000)

De overschrijding wordt veroorzaakt door een aantal zaken: een stijging van een aantal (grote) woningaanpassingen (van 4 naar 10) met een totale kostenpost van €300.000, en een stijging van zowel het aantal als de kosten voor scootmobielen en elektrische rolstoelen (van 93 (2023) naar 110 in 2024). Dat laatste veroorzaakt een nadeel van bijna € 150.000.

Bij de kadernota 2026 komen we terug op de eventuele structurele effecten van de kosten van Jeugdhulp voor de komende jaren.

Huishoudelijke hulp (WMO)

Middelen

bedragen x € 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Huishoudelijke hulp (WMO)	Baten	381	-	-	-
Huishoudelijke hulp (WMO)	Lasten	-3.812	-1.377	-1.635	-258
Saldo		-3.431	-1.377	-1.635	-258

Baten

Verschil < € 35.000 geen toelichting nodig.

Lasten

CAO aanpassing Huishoudelijke hulp (nadeel € 258.000)

Dit verschil wordt veroorzaakt door zowel de stijging van de CAO huishoudelijke hulp (het uurtarief is met ca 14% gestegen t.o.v. 2023) als het aantal cliënten (van 556 naar 596). In totaal veroorzaakt dit een tekort van ca € 258.000

Bij de kadernota 2026 komen we terug op de eventuele structurele effecten van de kosten van Jeugdhulp voor de komende jaren.

Begeleiding (WMO) / Dagbesteding (WMO) / Beschermd wonen (WMO)

Voor 2024 hebben we de budgetten en realisatie voor de WMO samengevoegd voor de onderdelen begeleiding WMO, beschermd wonen en dagbestedingen. De reden hiervoor is dat we in 2024 zowel een verplichte administratieve aanpassing hebben moeten doorvoeren (taakveld in IV3 aanpassing) als een herverdeling van de budgetten daarop hebben moeten doorvoeren.

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot Primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen (WMO)	Baten	-	192	330	138
Begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen (WMO)	Lasten	-	-2.083	-2.772	-690
Saldo		-	-1.890	-2.442	-552

Saldo van baten en lasten

Bij de begeleiding zien we een stijging van het aantal cliënten, waardoor de kosten zijn toegenomen. De complexiteit van de indicaties is groter geworden, waardoor de kosten ook toenemen. In totaal is er een nadeel van € 552.000 te constateren voor 2024.

Bij de kadernota 2026 komen we terug op de eventuele structurele effecten van de kosten van Jeugdhulp voor de komende jaren.

Jeugdhulp (totaal)

Voor 2024 hebben we de budgetten en realisatie voor de Jeugd samengevoegd. De reden hiervoor is dat we in 2024 zowel een verplichte administratieve aanpassing hebben moeten doorvoeren (taakveld in IV3 aanpassing) als een herverdeling van de budgetten daarop hebben moeten doorvoeren en er ook een andere wijze van aanbesteding heeft plaatsgevonden voor jeugd.

Dit betreft de onderdelen jeugdhulp begeleiding, behandeling, dagbesteding, pleegzorg, jeugdhulp met verblijf overig, jeugd behandeling GGZ zonder verblijf, jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf, gesloten plaatsing, jeugdbescherming en jeugdreclassering

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma-onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Vershil
Jeugdhulp (totaal)	Baten	-	-	-	-
Jeugdhulp (totaal)	Lasten	-5.662	-5.662	-7.044	-1.382

Programma- onderdeel	Baten/lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
		-5.662	-5.662	-7.044	-1.382

Saldo van baten en lasten

In ieder geval kunnen we zien dat er een grote overschrijding is op het onderdeel jeugd voor € 1.382.000. Door de aanbesteding zien we een grote verschuiving vanaf 2023 en in 2024 van een aantal producten (jeugdhulp ambulant, kortdurend intensief, ambulante begeleiding) naar maatwerkarrangementen jeugd. Dat betekent een grote groei in het aantal maatwerkarrangement bij jeugd.

Verder zien we ook dat bij de maatwerkarrangementen er 5 cliënten voor in totaal € 712.000 aan jeugdzorg hebben ontvangen. Daarnaast zijn ook de standaard vastgestelde behandeltarieven met 6% tot 8% gestegen.

Daarnaast zijn een aantal dekkingen in 2024 verwerkt onder de overige baten en lasten (€ 112.000). Bij de kadernota 2026 komen we terug op de eventuele structurele effecten van de kosten van Jeugdhulp voor de komende jaren.

Volksgezondheid

Middelen

Bedragen x € 1.000

Programma- onderdeel	Baten/ lasten	Begroot primitief	Begroot na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Volksgezondheid	Baten	-	-	-325	-325
Volksgezondheid	Lasten	-915	-1.019	-1.321	-302
Saldo		-915	-1.019	-996	23

Baten

Hogere ontvangen subsidie (voordeel € 325.000)

Bij de baten is een subsidie (brede SPUK Gala) ontvangen die bij de baten is verantwoord. Hier staan bij de lasten de verstrekte subsidies tegenover.

Lasten

Verleende subsidies (nadeel € 302.000)

Bij volksgezondheid is er een overschrijding door het uitbetalen van diverse subsidies. Dit wordt gecompenseerd door de ontvangen subsidie (brede SPUK Gala) die bij de baten is verantwoord.

8. Bijlagen

8.1 Incidentele baten en lasten

Onderdeel	Begroot	Werkelijk
80 jaar vrijheid	16.000	16.000
Afschr inv tlv voorziening (GRP)	680.000	537.000
Afschr ivm verkeersstructuur (620928)	335.000	335.000
Bestrijding Japanse Duizendknoop	20.000	71.000
Bibliotheek op school	150.000	150.000
BO 23: Afkoop VRI	21.000	21.000
BO 23: Baggeren Haven	29.000	30.000
BO 23: Centrummanagement	51.000	96.000
BO 23: Compensatie Gas	-44.000	-48.000
BO 23: Compensatie Gas	-15.250	-15.000
BO 23: Compensatie Gas	-6.250	-16.000
BO 23: Compensatie Gas	-9.000	-9.000
BO 23: Compensatie Gas	-38.750	-39.000
BO 23: Compensatie Gas	-1.400	-1.400
BO 23: Fietsinfrastructuur	35.000	35.000
BO 23: Guido de Bres	600.000	193.000
BO 23: Hertaxatie gemeentelijk vastgoed	20.000	20.000
BO 23: IHP Onderwijs	50.000	27.000
BO 23: Lokale integratie nieuwkomers	216.000	37.000
BO 23: Openbaar toilet	10.000	6.000
BO 23: Organsatie ontwikkeling	206.000	90.000
BO 23: Toekomstvastheid Vastgoed	60.000	47.000
BO 23: Tunnel Balkerweg / Slagenweg	50.000	27.000
BO 23: Veiligheid en ondermijning	50.000	46.000
BO 23: Vitale vakantieparken	76.000	45.000
Bomenbeleidsplan	30.000	26.000
Carrousel schade zonthermie installatie	50.000	94.000
CCO en zaagwaardig maken molen	400.000	380.000
Compensatie SEFE cultureel centrum Carrousel OG	-4.750	-5.000
Compensatie SEFE huisvesting DOEK Ommen	-500	-500
Compensatie SEFE huisvesting gem.huis Ommen	-6.250	-6.000
Compensatie SEFE Huize het Laer	-2.750	-11.000
Compensatie SEFE sporthallen OG	-6.200	-6.000
Contractbeheer gebouwen	31.930	32.000
Crisis opvang vluchtelingen gemeentehuis	-2.184.000	-2.196.000
Crisis opvang vluchtelingen gemeentehuis	2.184.000	1.927.000
CUP: Continueren 1% regeling	265.000	240.000
CUP: Herijking notitie grondbeleid	30.000	28.000
CUP: ICT ondersteuning aanpassing systemen	20.000	20.000
CUP: Inrichten klanttevredenheidsonderzoek	45.000	24.000
CUP: tevredenheidonderzoek medewerkers	25.000	9.000
Div. projecten gebiedsgericht werken	10.000	128.000

Onderdeel	Begroot	Werkelijk
Enmalige uitkering financiering Aquila	2.243.063	2.243.000
Energietoeslag	386.000	394.000
Extra afschrijving opwaarderen N347	33.000	33.000
Forensenbelasting	-20.000	-118.000
Groot onderhoud 2024	10.340	10.000
Groot onderhoud 2024	3.470	3.000
Groot onderhoud 2024	5.470	4.000
Groot onderhoud 2024	77.725	65.000
Groot onderhoud 2024	6.895	7.000
Groot onderhoud 2024	17.870	19.000
Groot onderhoud 2024	-17.870	-18.749
Herstel schade rioolgemalen	100.000	102.000
Hogere kosten herplant bossen + exotenbeestr.	38.000	46.000
Hogere subsidieopbrengsten SNL en SIM	-25.465	-24.000
Huuropbrengsten clubgebouw Westbroek	-23.000	-22.000
Huuropbrengsten voormalige Willibrordusschool	-13.000	-12.000
IHP Functionele verbeteringen schoolgebouwen	400.000	4.000
Kadernota	350.000	690.000
Kapitaallasten kunstwerken	-48.000	-10.000
Kapitaallasten riolering via voorziening	30.000	29.000
Kapitaallasten Sporthallen	-52.000	-52.000
Kapitaallasten verkeer en vervoer	-8.000	-8.000
Kapitaallasten vm Julianaschool	-12.000	-12.000
Kapitaallasten Zwembad Carrousel	-75.000	-75.000
Korte termijn maatregelen Vechtkade	15.000	7.000
MJP Grex tussentijdse winstnemingen	585.000	-1.771.000
Ontvlechting ICT	640.000	668.000
Ontvlechting ICT	-225.000	-225.000
Opvang Vluchtelingen Oekraïne	-4.430.000	-4.430.000
Opvang Vluchtelingen Oekraïne	4.430.000	4.910.000
Overig	68.000	72.000
Rente rekeningcourant schatkistbankieren	-500.000	-582.000
Subsidie instandhouding rijksmonumenten	-13.000	-13.000
Subsidie Stichting Marketing Ommen	150.000	220.000
Toeristenbelasting voordeel 2023	-77.000	-57.000
	721.607	4.480.351

8.2 Algemene dekkingsmiddelen

De verantwoorde algemene uitkering uit het Gemeentefonds is gebaseerd op ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekende informatie. (SPECIFICATIE NR 11)

	bedrag		
	eenheden	per eenheid	bedrag
Inkomensmaatstaf			
OZB waarde niet woningen eigenaren	405.300.000	-0,002933	-1.188.745
OZB waarde niet woningen gebruikers	362.950.000	-0,002231	-809.741
OZB waarde woningen eigenaren	2.620.000.000	-0,00089	-2.331.800
Sociaal			
Bijstandontvangers	211	5.179,66	1.092.908
Inwoners	19.031	375,23	7.141.002
Lage inkomens met drempel	1.291	3797,99	4.902.825
Eenpersoonshuishouden	2.501	166,19	415.641
Loonkostensubsidie	69	5179,66	357.397
Inwoners jongeren jonger dan 18 jaar	3.731	567,53	2.117.454
Inwoners in het gemeentelijk doelgroepenregister	136	1047,75	142.494
Inwoners 75+ met drempel	930	1326,62	1.233.942
Inwoners met laag opleidingsniveau met drempel	2.167	263,83	571.693
Inwoners met migratieachtergrond	743	385,83	286.672
Landelijke centrumfunctie	9370	45,41	425.492
Lokale centrumfunctie	18.320	10,86	198.955
regionale centrumfunctie	13320	155,35	2.069.262
Functie			
extra groei leerlingen VO	0	0	0
Leerlingen VO	1.013	384,9	389.827
Leerlingen (V)SO	1.487	528,66	786.043
Onderwijsachterstand	329,72	150,84	49.735
Fysiek			
Bedrijven	2.530	134,78	340.993
Kernen met 500 of meer adressen	1	75.166,66	75.167
Meerkernigheid	16	114.518,58	1.832.297
Oeverlengte * bodemfactor gemeente	2763	31,40	86.758
(Oeverlengte en 2*veen)*bfgemeente*dhfactor	2888,99802	13,42	38.770

		bedrag	
Omgevingsadressendichtheid (oad)	4654,592	86,31	401.738
Oppervlakte bebouwing buitengebied	124	7.925,10	982.712
Oppervlakte bebouwing buitengebied*bf buitengebied	124	2935,95	364.058
Oppervlakte bebouwing woonkernen	109	6818,51	743.218
Oppervlakte bebouwing woonkeren*bf woonkernen	109	10743,51	1.171.043
Binnenwater	240	126,1	30.264
Land	17961	39,00	700.479
Land * bodemfactor gemeente	17961	25,72	461.957
Woonruimten	9091	11,62	105.637
Woonruimten * bodemfactor woonkernen	9091	52,99	481.732
Oppervlakte historische kern 5 - 40 ha	5	33745,44	168.727
Vast bedrag			982.056
		SUB-TOTAAL	31.148.950
Uitkeringsfactor			1,42
Sub-totaal inclusief uitkeringsfactor	44.231.509		
Overgangsregime			
Suppletieuitkering nieuwe verdeling gemeentefonds			-1.114.101
Suppletieuitkering nieuwe verdeling gemeentefonds			157.532
Inkomensmaatstaf OZB:			-4.330.286
Overige bestanddelen van de algemene uitkering:			
Diverse uitkeringen			
Voorschoolse voorziening peuters			38.689
Armoedebestrijding kinderen			66.784
VTH Provinciale taken			15.566
Jeugdhulp kinderen AZC			15.093
Versterking omgevingsveiligheidsd.			8.000
Einde lening inburgeringsplicht			3.398
Extra capaciteit BOA's			31.745
Wet kwaliteitsborging bouw			15.457
Meerkosten Oekraïne sociaal domein			60.852
Veilig wonen			7.062

		bedrag	
Uitvoeringskosten LBV en LBV-plus			82.821
Uitvoeringskosten Omgevingswet			172.579
Gem. antidiscriminatie voorziening			2.661
Alleenverdieners			12.280
Landelijke aanpak adreskwaliteit			2.681
Wet betaalbare huur			25.036
Register externe veiligheidsregio			10.000
Spreidingswet			29.870
Vangnetregeling energietoelage			19.821
Voorschoolse voorziening peuters			38.689
INTERGRATIEUITKERING			
Participatie			3.144.436
INCIDENTEEL:			
Verrekening voorgaande jaren			-
Opgenomen algemene uitkering	42.709.484		

8.3 Reserves en voorzieningen

Verloop reserves

Naam reserve	Saldo	Correctie	Resultaat-	Toe-	Aan-	Saldo
	1-1-2024	beginsaldo	bestemm.	voegingen	wendingen	31-12-2024
Algemene reserve	24.469	-2	0	10.874	-17.481	17.860
Bestemmingsreserve	0	0		13.218		13.218
Subtotaal	24.469	-2	0	24.092	-17.481	31.078
Nog te bestemmen resultaat	10.874	0	2.557		-10.874	2.557
Totaal reserves	35.343	-2	2.557	24.092	-28.355	33.635

Reserves

x bedragen € 1.000

Algemene Reserve	Saldo 1 januari 2024:	24.469
	Bij stortingen:	10.872
	Af: aanwendungen	-17.481
	Saldo 31 december 2024:	17.860
Doel:	Dekking onvoorziene uitgaven en afdekken risico's.	
Stortingen:	Betreft resultaatbestemming jaarrekening 2023.	
Beschikkingen:	In 2024 is een bedrag van € 13.218 onttrokken uit de algemene reserve om een bestemmingsreserve te vormen te dekking van de kapitaallasten.	
Bijzonderheden:	Het belangrijkste onderdeel van het weerstandsvermogen is de algemene reserve. Voor de onderbouwing wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.	

Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	Saldo 1 januari 2024:	-
	Bij stortingen:	13.218
	Af: aanwendungen	-
	Saldo 31 december 2024:	13.218
Doel:	Dekking van kapitaallasten	
Stortingen:	In 2024 is een reserve gevormd van 13.218 ter dekking van de kapitaallasten.	
Beschikkingen:	geen	
Bijzonderheden:	In 2024 is conform raadsbesluit de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten gevormd. Het doel van deze reserve is de toekomstige kapitaallasten te dekken van de investering Kindplein Oost.	

Nog te bestemmen resultaat	Saldo 1 januari 2024:	10.874
	Bij stortingen:	3.360
	Af: aanwendungen	-10.874
	Saldo 31 december 2024:	3.360
Doel:	Het bestemmen van het resultaat over het afgesloten boekjaar	
Stortingen:	Het saldo van het jaarrekening resultaat 2024.	
Beschikkingen:	Het bestemmen van het jaarrekening resultaat 2023.	
Bijzonderheden:	De middelen zijn onttrokken na akkoord van de raad bij het jaarrekening besluit 2023.	

Voorzieningen

x bedragen € 1.000

Verloop voorzieningen

Naam voorziening	Saldo	Toe-	Aan-	Saldo
	1-1-2024	voegingen	wendingen	31-12-2024
Voorziening pensioenen wethouders	6	6		1.3
	71	56		27
Voorziening subsidie energieprestatie			-	
	53	-	53	-
Voorziening grondexploitatie *)		6		6
	-	63	-	63
Voorziening spaarverlof		14	-	14
	6	55	-	90
Voorziening onderhoud gem. gebouwen	74	0	320	4
Totaal voorzieningen voor verplichtingen	1.39	1.88	-	2.9
	8	3	373	08
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	5		-	4
	69		81	88
Voorziening egalisatie riolering	2.6		-	2.0
	46		622	24
Totaal door derden bekleemde middelen	3.2		-	2.5
	15	-	703	12
Totaal voorzieningen	4.6	1.88	-	5.4
	13	3	1.076	20

Vorzieningen

Voorziening pensioenen wethouders	Saldo 1 januari 2024:	671
	Bij stortingen:	656
	Af: aanwendungen	-
	Saldo 31 december 2024:	1.327
Doel:	Het kunnen voldoen aan de pensioenverplichtingen ten behoeve van (ex)wethouders.	
Stortingen:	Jaarlijks wordt de voorziening geactualiseerd middels actuariële berekening en wordt ook bepaald of er een storting of beschikking nodig is. De storting is in 2024 inclusief een waardeoverdracht van € 432.000	
Beschikkingen:	Geen	
Bijzonderheden:	Jaarlijks wordt beoordeeld of de gedane aannames voor de berekening van de hoogte van de voorziening nog actueel zijn.	

Voorziening subsidie energieprestatie	Saldo 1 januari 2024:	53
	Bij stortingen:	0
	Af: aanwendungen	-53
	Saldo 31 december 2024:	-
Doel:	Dekking van de verstrekte gemeentelijke subsidies aan particuliere huishoudens voor het treffen van duurzaamheidsmaatregelen	
Stortingen:	Geen	
Beschikkingen:	De voorziening is in 2024 vrijgevallen.	
Bijzonderheden:	Subsidieregeling is gesloten. Een aantal huishoudens moet nog tot uitvoering overgaan. Tevens moet de definitieve afrekening met de Provincie nog plaatsvinden.	

Voorziening grondexploitatie	Saldo 1 januari 2024:	-
	Bij stortingen:	663
	Af: aanwendungen	-
	Saldo 31 december 2024:	663
Doel:	Voorziening ter dekking van de verwachte grondopbrengsten	
Stortingen:		
Beschikkingen:	Geen	
Bijzonderheden:	<p>De voorziening grondexploitatie bestaat uit twee delen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een bedrag van € 5.951.000 wat gesaldeerd is met de balanspost voorraden. - Een bedrag van € 663.000 wat credit is verwerkt onder het kopje voorziening grondexploitatie. <p>Jaarlijks wordt beoordeeld of de gedane aannames voor de berekening van de hoogte van de voorziening nog actueel zijn.</p>	

Voorziening spaarverlof	Saldo 1 januari 2024:	0
	Bij stortingen:	14
	Af: aanwendungen	-
	Saldo 31 december 2024:	14
Doel:	Dekking van de opgebouwde rechten spaarverlof van werknemers van de gemeente Ommen.	
Stortingen:	Het opgebouwde deel van de spaarverlof rechten in 2024.	
Beschikkingen:	Er zijn geen rechten onttrokken.	
Bijzonderheden:	Deze voorziening is in 2024 ingesteld in verband met aangepaste BBV regelgeving	

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen	Saldo 1 januari 2024:	674
	Bij stortingen:	550
	Af: aanwendungen	-320
	Saldo 31 december 2024:	904
Doel:	Dekking van lasten van groot onderhoud (egalisatiefunctie) met betrekking tot gemeentelijke gebouwen.	
Stortingen:	Jaarlijks vast bedrag per gemeentelijk gebouw, gebaseerd op een 10-jarig gemiddeld onderhoudsbedrag.	
Beschikkingen:	Daadwerkelijke kosten van groot onderhoud/renovatie voor zover deze in het meerjarige onderhoudsschema zijn opgenomen.	
Bijzonderheden:	Het is niet mogelijk om kosten van achterstallig onderhoud vanuit deze voorziening te dekken. Deze voorziening mag alleen de gecalculeerde kosten afdekken (waarvoor jaarlijks een bedrag in de voorziening wordt gestort).	

Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	Saldo 1 januari 2024:	569
	Bij stortingen:	-
	Af: aanwendungen	-81
	Saldo 31 december 2024:	488
Doel:	Om schommelingen in de kosten en het tarief van de afvalstoffenheffing op te vangen, is de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing in het leven geroepen.	
Stortingen:	Geen	
Beschikkingen:	Nadelig exploitatiesaldo	
Bijzonderheden:	De voorziening heeft in eerste aanleg de functie van egalisatie van het saldo lasten/baten dat in een bepaald jaar ontstaat. Afhankelijk van de omvang van de voorziening kan deze ook worden betrokken bij het bepalen van de hoogte van het tarief. Bovengrens van de voorziening is vastgesteld op € 0,1 miljoen. Bij de eerstvolgende berekening van de tarieven (2026) wordt beoordeeld of een onttrekking / teruggave gedaan kan worden aan de inwoner waardoor de stand op (op termijn) weer onder het maximum van € 0,1 miljoen komt.	

Voorziening egalisatie rioolheffing	Saldo 1 januari 2024:	2.646
	Bij stortingen:	-
	Af: toepassingen	-622
	Saldo 31 december 2024:	2.024
Doel:	Batige saldo exploitatie aanwenden om mogelijke toekomstige nadelige saldi te compenseren.	
Stortingen:	Geen	
Beschikkingen:	Nadelig exploitatiesaldo	
Bijzonderheden:	De voorziening heeft in eerste aanleg de functie van egalisatie van het saldo lasten/baten dat in een bepaald jaar ontstaat. Afhankelijk van de omvang van de voorziening kan deze ook worden betrokken bij het bepalen van de hoogte van het tarief.	

8.4 Modelstaat A en B

Stappen (1-4)	1 Vlottende schuld	2 Vlottende middelen	3 Netto vlottende (+) of overschot middelen (-)	
(1) - (2) = (3)				
1e kwartaal	0	-401	401	
2e kwartaal	67	-409	476	
3e kwartaal	105	-346	452	
4e kwartaal	13	-390	404	
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen	
(5)	Kasgeldlimiet		5.289	
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de kasgeldlimiet			
	1e kwartaal		4.888	
	2e kwartaal		4.813	
	3e kwartaal		4.837	
	4e kwartaal		4.885	
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de kasgeldlimiet			
	1e kwartaal		0	
	2e kwartaal		0	
	3e kwartaal		0	
	4e kwartaal		0	
Berekening kasgeldlimiet				
(7)	Begrotingstotaal		62.225	
(8)	Percentage regeling		8,50%	
(5) = (7) x (8)	Kasgeldlimiet		5.289	
Rente risicobeheer / -norm	W2023	B2024	B2025	B2026
1. Renteherziening op vaste schuld o/g				
2. Aflossingen		1.835	1.835	1.835
3. Renterisico (1+2)		1.835	1.835	1.835
4. Rente risiconorm	16.477	13.472	13.012	12.733
5a. Ruimte onder renterisiconorm (3+4)	16.477	11.637	11.177	10.898
5b. Ruime boven renterisiconorm				
Berekening renterisiconorm				
4a. Begrotingstotaal	82.387	67.358	65.058	63.664
4b. Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (4a x 4b)	16.477	13.472	13.012	12.733

8.5 SISA

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) <i>Aard controle D2 Indicator: B2/01</i>	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02</i>	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03</i>	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05</i>		
			0	0	Nee	Nee	Nee		
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/06</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07</i>					
			€0	€0	€0	€0	€0	€0	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/08</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/09</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/10</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/11</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/12</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>	
			€0	€0	€0	€0	€0	€0	
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/14</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/16</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/18</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>	
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/20</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/22</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/23</i>	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24</i>		
								€0	

Jaarrekening 2024

BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t-1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen		
			<i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>		
			€ 18.539	€ 0	1	37	5		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)	
			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>	
							<i>Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05</i>		
			€ 86.504	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 90.858	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>			
			1						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs				
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>				
			€ 4.921	€ 0	€ 0				
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07</i>			
			-€ 9.690	€ 116.674	€ 121.443	Nee			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/11</i>			
			1						

OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienu mmer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D23/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06</i>
			1 SB240058	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 0	€ 220.000	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07</i>					
			1 Nee					
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>
			1 061681 Gemeente Borger-Odoorn	82925-2022	€ 0	€ 48.430	€ 0	€ 97.590
			2 061681 Gemeente Borger-Odoorn	104983-2022	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
			1 061681 Gemeente Borger-Odoorn	82925-2022	Nee			
			2 061681 Gemeente Borger-Odoorn	104983-2022	Nee			
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>		
			1 061681 Gemeente Borger-Odoorn	82925-2022	Beschikking Tranche 1: SNV	Nee		
			2 061681 Gemeente Borger-Odoorn	104983-2022	Beschikking Tranche 2: SNV	Nee		

Jaarrekening 2024

lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 0	€ 108.988	€ 54.494	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
			1 317 Vervangen verharding fietspad/aantal in Meters	Nee	3			
			2 318 Verbreden fietspaden	Nee	0			
			3 348 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt/aantal in Stuks	Nee	0			
			4 361 Korte rechstanden / verkeersdempels - Drempel 60 km/uur wegen	Nee	6			
			5 362 Rijlopers- fietsstroken	Nee	0			
lenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SISa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één provincie of waterschap (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/02	Aard controle R Indicator: E87B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/04	Aard controle R Indicator: E87B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/06
			1 060160 Gemeente Hardenberg	S2023-0000987	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/08				
			1 S2023-0000987	Nee				

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 3.547.481	€ 29.399	€ 183.132	€ 155	€ 39.704	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente 1.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente 1.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 67.000	€ 11.563	€ 0	€ 956.817	€ 4.092	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>				
€ 0	Ja							
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	Besteding (jaar T) Bob Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 1.170	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	€ 0

Jaarrekening 2024

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 14.566	€ 402
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 11.502	€ 369
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.229	€ 176
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.048	€ 72
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 30.345	€ 1.019
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09	Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente	Gemeente	Gemeente				
			<i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>				
			€ 136.954	€ 0	Ja				
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente	Gemeente	Gemeente				
			<i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>				
			€ 0	€ 0	Ja				
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>		
			€ 15.238	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering					
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
				€ 453.595	€ 303.521				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting	
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>
			1	1.2 Onroerende zaken - Renovatie	€ 89.641	€ 89.641	€ 0	€ 0	
			2	1.3 Onroerende zaken - Onderhoud	€ 79.312	€ 79.312	€ 0	€ 0	
3	2.1 Roerende zaken - Aankoop	€ 24.023	€ 0	€ 24.023	€ 0				
4	2.2 Roerende zaken - Dienstverlening door derden	€ 47.035	€ 0	€ 0	€ 47.035				
5	2.3 Roerende zaken - Beheer en exploitatie	€ 63.510	€ 0	€ 63.510	€ 0				

Jaarrekening 2024

VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle R Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03			
			€ 46.831	€ 54.331	Ja			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 14.098	€ 14.097	€ 27.631	Ja	N.v.t.
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 96.516	€ 101.938	€ 155.268		
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 21.689	€ 25.853	€ 25.853	Ja	N.v.t.
			4 Kansrijke Start	€ 17.351	€ 20.682	€ 30.832	Ja	N.v.t.
			5 Mentale Gezondheid	€ 5.422	€ 6.637	€ 12.467	Ja	N.v.t.
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 18.978	€ 19.775	€ 19.775	Ja	N.v.t.
			7 Valpreventie	€ 51.512	€ 62.235	€ 97.084	Ja	N.v.t.
			8 Leefomgeving	€ 10.845	€ 7.475	€ 14.242	Ja	N.v.t.
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 2.711	€ 3.232	€ 5.314	Ja	N.v.t.
			10 Versterken sociale basis	€ 39.041	€ 47.384	€ 72.083	Ja	N.v.t.
			11 Mantelzorg	€ 10.845	€ 12.926	€ 41.632	Ja	N.v.t.
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 10.845	€ 12.926	€ 21.254	Ja	N.v.t.
			13 Welzijn op recept	€ 10.302	€ 17.066	€ 21.647	Ja	N.v.t.
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 2.711	€ 2.712	€ 5.315		
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 7.917	€ 9.436	€ 16.848	Ja	N.v.t.
			Eindverantwoording (Ja/Nee)				Ja	N.v.t.
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07					
			Nee					
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
			1 060193 Gemeente Zwolle	€ 96.718				

VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</i>
			24	€ 43.710	€ 43.710	8	€ 14.570	€ 14.570
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten			
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</i>						
90	€ 1.507	€ 47.639						
Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen			
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15</i>			
86	1	0	0	122	4			
VRO	J85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	Projectnaam	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J85/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J85/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J85/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: J85/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J85/05</i>	
		1 Stimuleringsregeling flexwoningen 2022 t/m 2024	0	0	€ 0	€ 0		
		Kopie projectnaam	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J85/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J85/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J85/08</i>				
		1 Stimuleringsregeling	Ja	Nee				

Jaarrekening 2024

VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan de zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
			1 LAI24-03762274	€ 20.640	0	0	0	€ 0
		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)				
		Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09				
		1	€ 20.640	€ 0	Nee			
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 0	€ 2.275	€ 123.663	€ 292.349	€ 106.666	€ 164.076
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		Nee						
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
			Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 4.442.874			€ 0	€ 0	€ 11.461
		Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 vermindert met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
		Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11		
		€ 0	€ 3.128	€ 0	€ 4.457.463	€ 15.727.749		

8.6 WNT

bedragen x € 1	JWH Blaauw	SGM Dijk-Horenberg
Functiegegevens	Algemeen directeur/gemeente- secretaris	Raadsgriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	112.102	102.985
Beloningen betaalbaar op termijn	18.403	16.501
Subtotaal	130.505	119.486
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	130.505	119.486
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023		
bedragen x € 1	JWH Blaauw	SGM Dijk-Horeberg
Functiegegevens	Algemeen directeur/gemeente- secretaris	Raadsgriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldigng		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	107.184	95.603
Beloningen betaalbaar op termijn	17.555	14.742
Subtotaal	124.739	110.345
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
Totale bezoldiging	124.739	110.345

8.7 EMU-saldo

Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Werkelijk 2024
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves. (Zie BBV, artikel 17c)	7.693	-452	-1.707
2+ Mutatie (im)materiële vaste activa	2.689	-26.831	85
3+ Mutatie voorzieningen	171	-3.535	807
4- Mutatie voorraden (incl bouwgronden in exploitatie)	2.976	3.922	-1.852
5+ Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa.	0	0	0
Berekende EMU-saldo	13.529	-26.896	-2.667

8.8 Taakvelden

0 Bestuur en ondersteuning (bedragen x € 1.000)

	Prim. Begroting baten	Prim. Begroting lasten	Prim. Begroting saldo	Def. Begroting baten	Def. Begroting lasten	Def Begroting saldo	Jaarrekening baten	Jaarrekening lasten	Jaarrekening saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1. Bestuur	62	-1.184	-1.122	62	-1.196	-1.134	-224	-1.213	-1.437	-285	-17	-302
0.2 Burgerzaken	373	-581	-208	373	-604	-231	424	-574	-150	51	29	80
0.3. Beheer overige gebouwen en gronden	176	-678	-502	274	-1.322	-1.048	220	-1.215	-995	-54	107	53
0.4 Overhead	570	-13.037	-12.467	827	-13.616	-12.789	1.358	-14.424	-13.066	530	-808	-278
0.5 Treasury	416	-144	272	1.287	-644	643	1.433	-726	707	145	-82	63
0.61 OZB woningen	2.537	-7	2.530	2.537	-7	2.530	2.545	-18	2.527	8	-11	-3
0.62 OZB niet woningen	1.949	-38	1.911	1.865	-38	1.827	1.855	-27	1.828	-10	11	1
0.64 Belastingen overig	122	-86	36	122	-86	36	111	-86	25	-10	0	-10
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	40.471	-218	40.253	42.471	-218	42.253	42.872	0	42.872	401	218	619
0.8 Overige baten en lasten	0	-2.486	-2.486	164	-678	-514	322	-910	-588	158	-232	-74
0.9 Vennootschapsbelasting	0	-48	-48	0	-8	-8	0	61	61	0	69	69
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	4.416	-153	4.263	17.482	-13.218	4.264	13.066	-13.065	1
0.11. Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	8.977	-11.236	-2.259	0	0	0	-8.977	11.236	2.259
	46.676	-18.507	28.169	63.375	-29.806	33.569	68.398	-32.350	36.048	5.023	-2.545	2.478

1 Veiligheid (bedragen x € 1.000)

	Prim. Begroting baten	Prim. Begroting lasten	Prim. Begroting saldo	Def. Begroting baten	Def. Begroting lasten	Def. Begroting saldo	Jaarrekening baten	Jaarrekening lasten	Jaarrekening saldo	Baten	Lasten	Saldo
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	69	-1.640	-1.571	70	-1.640	-1.570	75	-1.643	-1.568	5	-3	2
1.2 Openbare orde en veiligheid	287	-186	101	287	-276	11	262	-400	-138	-25	-124	-149
	356	-1.826	-1.470	357	-1.916	-1.559	337	-2.043	-1.706	-20	-127	-147

2 Verkeer en vervoer (bedragen x € 1.000)

	Prim. Begroting baten	Prim. Begroting lasten	Prim. Begroting saldo	Def. Begroting baten	Def. Begroting lasten	Def. Begroting saldo	Jaarrekening baten	Jaarrekening lasten	Jaarrekening saldo	Baten	Lasten	Saldo
2.1.. Verkeer en vervoer	91	-3.673	-3.582	91	-4.171	-4.080	120	-4.017	-3.897	29	154	183
2.2. Parkeren	0	-6	-6	0	-6	-6	3	-6	-3	3	0	3
2.3. Recreatieve havens	21	-23	-2	21	-49	-28	20	-53	-33	-2	-4	-6
2.4. Economische havens en waterwegen												
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	-22	-22	0	-36	-36	0	-14	-14
	112	-3.702	-3.590	112	-4.248	-4.136	143	-4.112	-3.969	30	136	166

3 Economie (bedragen x € 1.000)

	Prim. Begroting baten	Prim. Begroting lasten	Prim. Begroting saldo	Def. Begroting baten	Def. Begroting lasten	Def Begroting saldo	Jaarrekening baten	Jaarrekening lasten	Jaarrekening saldo	Baten	Lasten	Saldo
3.1. Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Fysieke bedrijfsinfrastructuur	665	-764	-99	949	-1.058	-109	1.033	-1.230	-197	84	-172	-88
3.3. Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	21	-207	-186	21	-204	-183	23	-163	-140	2	41	43
3.4. Economische promotie	1.826	-157	1.669	1.918	-393	1.525	1.994	-373	1.621	76	20	96
	2.512	-1.128	1.384	2.888	-1.655	1.233	3.050	-1.766	1.284	162	-111	51

4 Onderwijs (bedragen x € 1.000)

	Prim. Begroting baten	Prim. Begroting lasten	Prim. Begroting saldo	Def. Begroting baten	Def. Begroting lasten	Def Begroting saldo	Jaarrekening baten	Jaarrekening lasten	Jaarrekening saldo	Baten	Lasten	Saldo
4.1.. Openbaar basisonderwijs	0	-193	-193	0	-243	-243	0	-251	-251	0	-9	-9
4.2. Onderwijshuisvesting	36	-1.349	-1.313	131	-4.139	-4.008	159	-3.832	-3.673	28	308	336
4.3. Onderwijsbeleid en leerlingzaken	65	-776	-711	65	-776	-711	102	-852	-750	37	-76	-39
	101	-2.318	-2.217	196	-5.158	-4.962	261	-4.935	-4.674	65	223	288

5 Sport, cultuur en recreatie (bedragen x € 1.000)

	Prim. Begroting baten	Prim. Begroting lasten	Prim. Begroting saldo	Def. Begroting baten	Def. Begroting lasten	Def Begroting saldo	Jaarrekening baten	Jaarrekening lasten	Jaarrekening saldo	Baten	Lasten	Saldo
5.1. Sportbeleid en activering	0	-194	-194	0	-224	-224	0	-156	-156	0	68	68
5.2. Sportaccommodaties	1.236	-2.774	-1.538	1.378	-3.090	-1.712	1.258	-2.797	-1.539	-120	293	173
5.3. Cult. Presentatie, productie en participatie	6	-170	-164	6	-570	-564	0	-614	-614	-6	-45	-51
5.4. Musea	0	-27	-27	0	-27	-27	0	-47	-47	0	-20	-20
5.5. Cultureel erfgoed	83	-127	-44	161	-205	-44	126	-336	-210	-34	-131	-165
5.6 Media	392	-997	-605	442	-1.164	-722	247	-995	-748	-195	169	-26
5.7. Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7	-1.283	-1.276	16	-1.354	-1.338	53	-1.423	-1.370	37	-69	-32
	1.724	-5.572	-3.848	2.003	-6.634	-4.631	1.684	-6.368	-4.684	-318	265	-53

6 Sociaal domein (bedragen x € 1.000)

	Prim. Begroting baten	Prim. Begroting lasten	Prim. Begroting saldo	Def. Begroting baten	Def. Begroting lasten	Def Begroting saldo	Jaarrekening baten	Jaarrekening lasten	Jaarrekening saldo	Baten	Lasten	Saldo
6.1. Samenkracht en burgerparticipatie	5	-923	-918	6.619	-8.579	-1.960	6.616	-7.814	-1.198	-3	765	762
6.21. Toegang en 1e lijns voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	-1	-1	0	-1	-1
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen jeugd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	4.161	-5.630	-1.469	4.161	-6.025	-1.864	5.056	-6.331	-1.275	895	-306	589
6.4 WSW en beschut werk	62	-3.872	-3.810	62	-4.002	-3.940	45	-4.124	-4.079	-17	-122	-139
6.5 Arbeidsparticipatie	29	-378	-349	29	-378	-349	572	-490	83	543	-111	432
6.6 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	-792	-792	150	-1.090	-940	208	-1.568	-1.360	58	-478	-420
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	0	-3.812	-3.812	0	-1.377	-1.377	0	-1.635	-1.635	0	-258	-258
6.712 Begeleiding (WMO)	0	0	0	-3	-2.083	-2.086	0	-2.177	-2.177	3	-95	-92
6.713 Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	-595	-595	0	-595	-595
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp ambulante	0	-5.580	-5.580	0	-1.500	-1.500	0	-1.974	-1.974	0	-474	-474
6.72B Jeugdhulp behandeling	0	0	0	0	-646	-646	0	-977	-977	0	-331	-331
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0	0	-360	-360	0	-593	-593	0	-233	-233
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf	0	0	0	0	-486	-486	0	-553	-553	0	-67	-67
6.73 A Pleegzorg	0	0	0	0	-231	-231	0	-215	-215	0	16	16
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	0	-990	-990	0	-906	-906	0	84	84
6.74 A Jeugdhulp behandeling GGZ	0	0	0	0	-1.059	-1.059	0	-1.106	-1.106	0	-47	-47
6.74B Jeugdhulp crisis LTA GGZ	0	-81	-81	0	-38	-38	0	-537	-537	0	-499	-499
6.74C Gesloten plaatsing	0	0	0	0	-42	-42	0	-14	-14	0	29	29
6,811 Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	234	-38	196	466	-136	330	232	-98	134
6,812 Maatschappelijk en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	0	0	0	0	-289	-289	0	-169	-169	0	121	121
6.822 Jeugdreclassing	0	0	0	0	-20	-20	0	-1	-1	0	19	19
	4.257	-21.068	-16.811	11.252	-29.233	-17.981	12.963	-31.916	-18.952	1.711	-2.681	-970

7 Volksgezondheid en milieu (bedragen x € 1.000)

	Prim. Begroting baten	Prim. Begroting lasten	Prim. Begroting saldo	Def. Begroting baten	Def. Begroting lasten	Def. Begroting saldo	Jaarrekening baten	Jaarrekening lasten	Jaarrekening saldo	Baten	Lasten	Saldo
7.1. Volksgezondheid	0	-915	-915	0	-1.019	-1.019	326	-1.321	-995	325	-302	23
7.2. Riolering	2.082	-1.517	565	2.884	-2.319	565	2.634	-2.153	481	-250	166	-84
7.3 Afval	1.983	-1.485	498	1.983	-1.485	498	2.051	-1.632	419	68	-147	-79
7.4 Milieubeheer	5	-1.848	-1.843	396	-1.198	-802	332	-1.469	-1.137	-63	-271	-334
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	228	-260	-32	234	-269	-35	278	-266	12	44	3	47
	4.298	-6.025	-1.727	5.497	-6.290	-793	5.621	-6.841	-1.220	124	-551	-427

8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing (bedragen x € 1.000)

	Prim. Begroting baten	Prim. Begroting lasten	Prim. Begroting saldo	Def. Begroting baten	Def. Begroting lasten	Def. Begroting saldo	Jaarrekening baten	Jaarrekening lasten	Jaarrekening saldo	Baten	Lasten	Saldo
8.1. Ruimte en leefomgeving	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.2. Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.545	-1.609	-64	2.927	-2.907	20	8.088	-7.327	761	5.161	-4.420	741
8.3. Wonen en bouwen	590	-1.229	-639	690	-1.452	-762	1.100	-1.430	-330	411	22	433
	2.135	-2.838	-703	3.617	-4.359	-742	9.188	-8.757	431	5.572	-4.398	1.174

Totaal	62.171	-62.984	-813	89.297	-89.299	-2	101.645	-99.088	2.558	12.349	-9.789	2.560
---------------	--------	---------	------	--------	---------	----	---------	---------	-------	--------	--------	-------